

Vilniaus universiteto
Medicinos fakulteto

DEKANAI

DEANS

of the Faculty of Medicine
at Vilnius University

VILNIAUS UNIVERSITETO
MEDICINOS FAKULTETO
DEKANAI

SKIRIAMA

VILNIAUS UNIVERSITETO

MEDICINOS FAKULTETO

235 METŲ SUKAKČIAI

DEANS
OF THE FACULTY OF MEDICINE
AT VILNIUS UNIVERSITY

DEDICATED TO THE COMMEMORATION

OF THE 235TH ANNIVERSARY

OF THE FACULTY OF MEDICINE

AT VILNIUS UNIVERSITY

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Leidinio iniciatorius /
Publication initiator
Prof. (HP) dr. Algirdas Utkus

Redakcinė parengimo ir sudarymo grupė /
Text compilers and authors:
Irma Kušeliauskaitė
Dr. Aistis Žalnora
Dr. Ramūnas Kondratas

Į anglų kalbą vertė / English translation by
Markas Aurelijus Piesinas, Giedrė Tatarūnaitė

Anglų kalbos redaktorius / English language editor
Dr. Ramūnas Kondratas

Antras papildytas leidimas / Second revised edition

Leidinyje panaudotos Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto, VU MF Medicinos istorijos muziejaus, VU muziejaus, VU bibliotekos Rankraščių skyriaus ir asmeninių archyvų nuotraukos bei vaizdinė medžiaga / Photographs and other visual materials are from the Vilnius University Faculty of Medicine, its History of Medicine Museum, the Vilnius University Museum, the Vilnius University Library's Manuscript Department as well as personal archives.

Pirmasis viršelis / Front cover:

Stepono Batoro universiteto Medicinos fakulteto dekanų grandinė. Suprojektavo Ferdinandas Ruščicas, 1929 m. (R. Malaiškos nuotrauka) / Dean's chain, Stephen Báthory University Faculty of Medicine, designed by Ferdynand Ruszczyk, 1929. (Photograph by R. Malaiška)
Collegium medicum antspaudas iš J. K. Vilčinskio *Vilniaus albumo*, 1850 m. (R. Malaiškos nuotrauka) / VU Collegium medicum seal from J. K. Wilczynski's *Album de Wilna*, 1850. (Photograph by R. Malaiška)

Ketvirtasis viršelis / Back cover:

VU Medicinos fakulteto antspaudas ant fakulteto posėdžio protokolo su rektoriaus Jeronimo Stroinovskio ir adjunkto Romano Simonavičiaus parašais, 1799 m. (R. Malaiškos nuotrauka) / VU medical faculty's seal on the minutes of a faculty meeting, signed by the rector Hieronymus Stroynowski and adjunct Roman Symonowicz, 1799. (Photograph by R. Malaiška)

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

ISBN 978-609-07-1014-2 (spausdinta knyga)
ISBN 978-609-07-1015-9 (skaitmeninis PDF)

© Vilniaus universitetas, 2024

TURINYS

Įvadas / **5**

Senojo Vilniaus universiteto (1781–1842)
Medicinos fakulteto dekanai / **23**

Stepono Batoro universiteto (1919–1939)
Medicinos fakulteto dekanai / **33**

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto
dekanai nuo 1944 m. iki šių dienų / **65**

CONTENTS

Introduction / **15**

Deans of the Faculty of Medicine at the Old
Vilnius University 1781–1842 / **23**

Deans of the Faculty of Medicine at the
Stephen Báthory University 1919–1939 / **33**

Deans of the Faculty of Medicine at Vilnius
University from 1944 until today / **65**

Karta 13 Kamienicy należącej do Uniwersytetu Wileńskiego będącej na ulicy Zamkowej
Piętro drugie

[Zmieszanie oryginalne!]

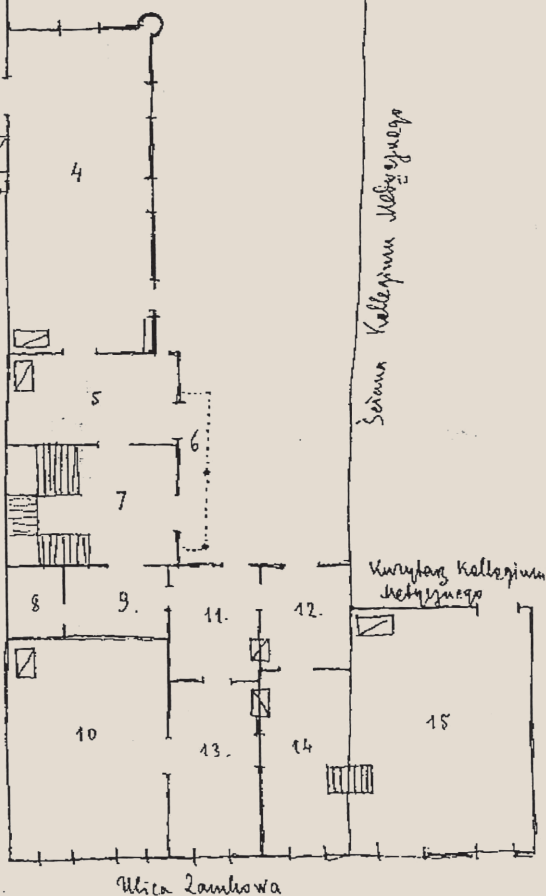
Stożkowate Collegium Medyczne.

Całego 2° Piętra należał do
Profesora Izmitmagla.

II AUKŠTAS

Ulica S. Michalowa.

1. Kłauka
2. Galeria
3. Pokój
4. Sala
5. Półpokój
6. Galeria
7. Stair i wchody
na 3. Piętro
8. Kuchnia
9. Półpokój
10. Pokój
11. — " —
12. — " —
13. — " —
14. — " —
15. Pokój, który należał do Profesora
Izmitmagla, ten pokój też był
przygryzany do tego mieszkanca,
należał już on do Biurości Collegium
Medycznego.

ĮVADAS

Universitetas neatsiejamas nuo rektoriaus, o jo fakultetų gyvenimas neįsivaizduojamas be dekanų institucijos. Šiame leidinyje trumpai supažindinama su Medicinos fakulteto dekanais. Nuo šio fakulteto įkūrimo jų pasikeitė net 34: senuoju laikotarpiu – 5, tarpukariu – net 18, nuo Antrojo pasaulinio karo iki dabar – 11 dekanų. Dalis jų perrinkti po kelis kartus, trys buvo išrinkti Vilniaus universiteto rektoriais.

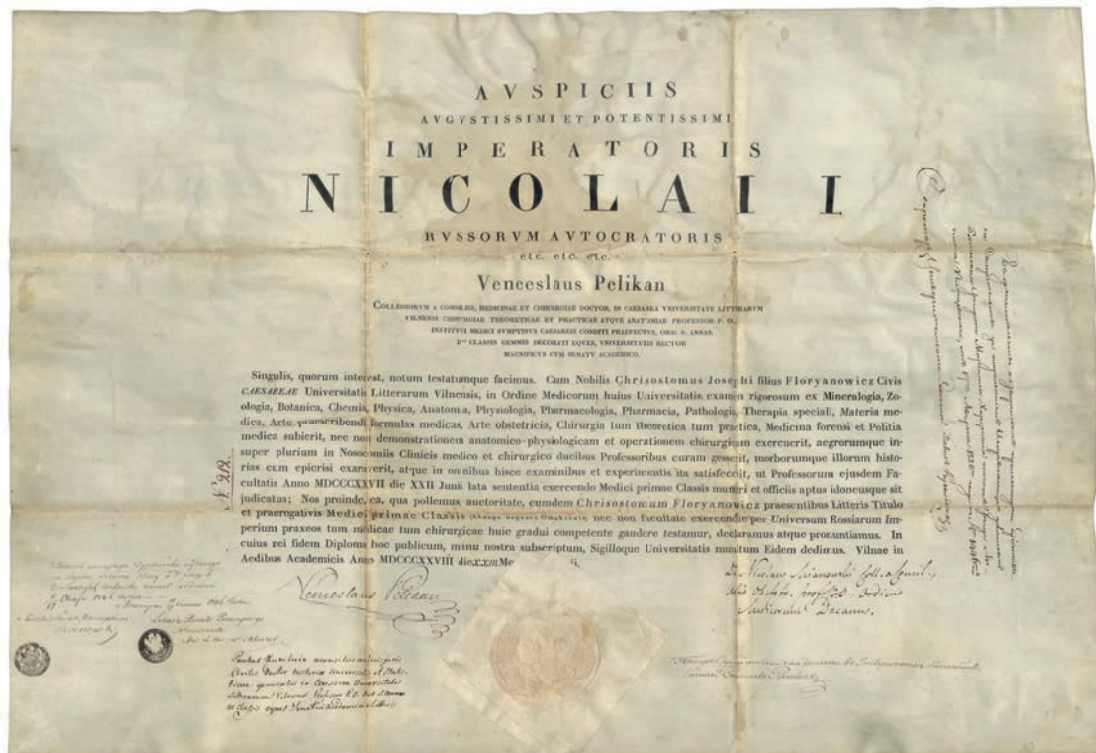
Medicinos fakulteto dekanų biografijos įvairiaspalvės ir permainingos, kaip ir pati Vilniaus universiteto istorija. Medicinos fakulteto raida nuo pat pradžių buvo glaudžiai susijusi su svarbiausiomis mokslo ir visuomenės tendencijomis Lietuvoje ir pasaulyje. 1773 m. panaikinus Jėzuitų ordiną Vilniaus universitete prasidėjo reformos, lėmusios gamtos mokslų ir medicinos pokyčius. Švietimo epochoje pradėta labiau vertinti gamtos mokslų naudą, buvo atrandami vis nauji dėsniai, kurie keitė suvokimą apie mus supantį pasaulį. Drauge atsigręžta į visuomenę, kurioje vis dar klestėjo tamsa ir prietarai, socialinės negandos ir ligos. Pozityvizmas kaip naujoji mokslo paradigma palaipsniui pasiekė ir mediciną. Medicinos mokyklos sudarė sąlygas chirurgams-barzdaskučiams tapti kvalifikuotais gydytojais. Buvo sukurtos pirmosios darbo, socialinės medicinos teorijos.

1773 m. liepos 21 d. grupė visuomenės veikėjų, vadovaujamų LDK pakanclerio Jokimo Liutauro Chreptavičiaus, pasiūlė visas iš jėzuitų palikimo gaunamas lėšas skirti švietimui. Projektui pritarė švietimo idėjas palaikęs karalius Stanislovas Augustas Poniatovskis bei valstybės Seimas, sudarydamas visai valstybei

bendrą švietimo organą – Edukacinę komisiją. Pirmas komisijos pirmininkas buvo Vilniaus vyskupas Ignotas Jokūbas Masalskis, kuris 1774/1775 m. čia įsteigė Medicinos mokyklą (dar vadinta Anatomijos ir chirurgijos mokykla).

1782 m. gegužės 21 d. iki tol buvęs jėzuitiškas universitetas pervadinamas į Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Vyriausiąją mokyklą. Mokykla buvo padalinta į dvi kolegijas: fizikos mokslų ir moralės mokslų. Tačiau reikia pažymėti, kad greta šių kolegijų jau veikė ir medicinos padalinys – *Collegium medicum*. 1781 m. lapkričio 24 d. tuometinis mokyklos rektorius Martynas Počobutas (1728–1810) savo mokslo metų pradžios kalboje pamini naujai atidaromą Medicinos skyrių ir už „geradarystę“ dėkoja Stanislovui Augustui Poniatovskiui. Pastarasis besikuriančiai mokyklos bibliotekai padovanojo didelę medicinos knygų kolekciją. Taigi, šią datą laikome medicinos mokslų pradžia Vilniuje. Tuo metu medicinos studijoms vadovavo Steponas Laurynas Bizijus. 1781–1782 m. jis dėstė medicinos teoriją ir anatomiją, pirmasis visoje Abiejų Tautų Respublikoje (ATR) pradėjo dėstyti fiziologijos discipliną. Į pirmąjį Medicinos fakultetą atvykdavo profesorai iš Italijos, Prancūzijos, vėliau – iš Vokietijos ir Lenkijos. Prancūzas Mykolas Renjė dėstė akušeriją, jo tautietis Jokūbas Briotė – praktinę chirurgiją ir topografinę anatomiją.

1777 m. J. Briotės, vėliau J. A. Lobenveino ir kitų Medicinos fakulteto mokslininkų iniciatyva Vilniuje ilgainiui atsirado Medicinos anatomijos muziejus, kuris vėliau tapo vienu didžiausiu to meto Europoje. Medicinos kolegijos patalpose Pilies gatvėje tuo metu jau buvo dvi mokymo

Chryzostomo Florianovičiaus Vilniaus universiteto medicinos diplomas, pasirašytas rektorius Václovo Pelikano ir dekano Mikalojaus Mianovskio, 1828 m.

Vilnius University medical diploma of Chryzostom Floryanowicz, signed by rector Wacław Pelikan and dean Mikolaj Mianowski, 1828

salės, anatomijos teatras, anatomijos muziejus, keli darbo kabinetai bei profesorių kambariai. Vidiniame fakulteto kieme garsaus prancūzų botaniko ir gydytojo Ž. E. Žilibero (1741–1814) įveistas pirmasis botanikos sodas Vilniuje [Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje]. Buvo įkurta pirmoji Abiejų Tautų Respublikoje ir viena pirmųjų Europoje Gamtos mokslų katedra. Kitas gamtininkas – vokiečių kilmės G. Forsteris (1754–1794) prieš atvykdamas į Vilnių pagarsėjo kaip vienas iš Džeimso Kuko kelionės aplink pasaulį dalyvių.

Tuo pat metu vyko didžiulės permainos visame valstybės gyvenime. 1795 m. sudėtingomis tarptautinėmis aplinkybėmis kaimynų spaudimo neatlaikiusi galutinai suskilo

viena didžiausių Europos valstybių – Abiejų Tautų Respublika. Naujas politinis kursas neišvengiamai palietė ir aukštąjį mokslą. Keitėsi Vilniaus universiteto vardai, susiaurėjo erdvė minties, įsitikinimų laisvei. 1797 m. universitetas pavadintas Vilniaus vyriausiąja mokykla. Šios mokyklos sudėtyje įvardijamas ir *Collegium medicum* (Medicinos mokslai). Medicinos fakultetą tuo metu sudarė šešios katedros (kursai): Chemijos, Anatomijos ir fiziologijos, Patologijos ir farmacijos, Gamtos mokslų, Praktinės chirurgijos bei Teorinės chirurgijos ir akušerijos. 1799 m. įsteigta Terapijos ir klinikinės medicinos katedra.

1803 m. nuvilnijo dar viena reformų banga. Caro Aleksandro I gegužės 18 d.

dekretu Vilniaus vyriausioji mokykla pavadinta Imperatoriškuoju Vilniaus universitetu. Jį sudarė keturi fakultetai: Fizikos ir matematikos, Medicinos, Moralinių ir politinių mokslų bei Meno ir literatūros. 1804 m. Medicinos fakultetui reformuoti buvo pasikviestas vokiečių gydytojas, socialinės medicinos pradininkas Johanas Pėteris Frankas (1745–1821), iki tol dirbęs Pavijoje (1786) ir Vienoje (1798). Pagal J. P. Franko pateiktą studijų planą prieš šešerius metus trunkančias medicinos studijas rekomenduota išklaudyti parengiamąjį gamtos mokslų kursą. Kursas buvo organizuotas pagal dalykų panašumo principą, laipsniškai pereinant nuo paprastesnių dalykų prie sudėtingesnių. Toks modelis vėliau tapo pavyzdžiu ir kitiems universitetams carinės Rusijos teritorijoje. Tuo metu Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas buvo vienas geriausių Rusijos imperijoje dėl mokymo kokybės, Europoje žinomos profesūros, naujoviškų medicinos institucijų, galiausiai ir dėl didžiulio parengtų medikų skaičiaus.

Be studijų reformos, J. P. Frankas taip pat nusipelnė įsteigdamas Terapijos kliniką (1805), kurią vėliau prižiūrėjo jo sūnus Jozefas Frankas (1771–1842). Pastarojo pastangomis 1805 m. buvo įkurta Vilniaus medicinos draugija, ir šiandien tebevienijanti šio miesto medikus. Taip pat buvo įkurta ambulatorija (1806), įsteigti Medicinos (1806), Vakcinacijos (1808) ir Motinystės (1809) institutai. Šios institucijos sukūrė tvirtus pamatus tolesnei medicinos mokslo raidai Vilniuje.

Iki universiteto uždarymo 1832 metais Medicinos fakultete apginta per 150 daktaro disertacijų – daugiau nei bet kuriame kitame fakultete. Buvo parengtas didelis skaičius medicinos praktikų: chirurgų, vaistininkų, stomatologų, akušerių. Geriausi studentai buvo siunčiami į Paryžiaus, Vienos universitetus.

Medicinos paslaugų kokybė pagerėjo, paslaugos tapo prieinamos didesnei visuomenės daliai.

Artėjo senojo Vilniaus universiteto saulėlydis. Politinė situacija ėmė keistis po 1812 metų Napoleono žiemos žygio. Gana liberalų Aleksandrą I pakeitė sustiprėjęs diktatas. Naujieji Medicinos fakulteto dekanai Mikalojus Mianovskis, Vaclovas Pelikanas jau buvo kitokie nei ankstesnieji. Viena vertus, jie – puikūs savo srities specialistai, aktyvūs visuomenės veikėjai. M. Mianovskio ir V. Pelikano reformos akušerijos, chirurgijos, veterinarijos srityse pakeitė to meto praktiką. Antra vertus, administracinės universiteto rektoriaus pareigos V. Pelikaną stūmė į neišvengiamą konfrontaciją su senosiomis buvusios respublikos vertybėmis. Prasidėjo represijos prieš carui nelojalius visuomenės sluoksnius, taip pat ir slaptąsias draugijas. Jų nariai, daugiausia studentai, buvo suimami arba deportuojami į atšiauriausius Rusijos imperijos užkampius. Galiausiai, po nesėkmingo 1830–1831 metų sukilimo, specialiu caro Nikolajaus I dekretu 1832 m. uždaromas Vilniaus universitetas. Visgi du fakultetai liko neuždaryti – Teologijos ir Medicinos. Teologijos fakultetas pervadintas į Teologijos akademiją, Medicinos – į Medicinos-chirurgijos akademiją.

Medicinos-chirurgijos akademija dešimtį metų tęsė ankstesnio Medicinos fakulteto veiklą. Čia buvo dėstomi šie dalykai: botanika, fizika, organinė ir neorganinė chemija, mineralogija ir geologija, zoologija ir lyginamoji anatomija, fiziologija, patloginė anatomija, bendroji patologija ir epidemiologija, bendroji terapija ir farmakologija, specialioji patologija ir terapija, chirurgija, akušerija (kartu su moterų ir vaikų ligomis), farmakologija (kartu su botanikos kursu), higiena, medicinos policija, teismo medicina ir toksikologija, medicinos istorija (kartu su medicinos etika, statistika ir

medicinine geografija), galiausiai – veterinarinė medicina (zooterapija ir zoopatologija). Kai kurios disciplinos, pavyzdžiui, medicininė statistika, medicininė etika, medicinos istorija ir medicininė geografija, buvo nauji dalykai, kurių iki tol nebuvo mokoma Vilniuje. Studijų trukmė skyrėsi priklausomai nuo specialybės: medicinos studijos truko penkerius, veterinarijos – ketverius, o farmacijos ir akušerijos – trejus metus.

Šalia akademijos veikė kiti padaliniai: chemijos ir fizikos laboratorijos, turtingas zoologijos muziejus (20 000 eksponatų), buvo sukaptos mineralogijos, normaliosios ir patologinės anatomijos (3000 preparatų), zooanatomijos (lyginamosios gyvūnų anatomijos) kolekcijos. Taip pat veikė Chirurgijos (20 lovų), Akušerijos (20 lovų), Terapijos (20 lovų) klinikos, akademijos ir veterinarijos ligoninės, vaistinė, biblioteka (turėjusi daugiau kaip 20 000 knygų) ir botanikos sodas Bernardinų sode.

Dėl tų pačių politinių aplinkybių 1842 m. akademija buvo uždaryta. Per jos gyvavimo laikotarpį apie 700 studentų gavo gydytojo diplomus. Studentai, profesoriai ir vertingos akademijos kolekcijos buvo išblaškyti po Rusijos imperijos universitetus. Didžioji dalis akademijos paveldo atiteko naujai atidarytam Šv. Vladimiro universitetui Kijeve. Uždarius Vilniaus universitetą, Lietuva beveik devyniasdešimt metų liko be aukštojo mokslo, todėl studentai turėjo baigti studijas Rusijos universitetuose. Norintieji studijuoti mediciną vykdavo į Imperatoriškąjį Maskvos universitetą (dab. I. M. Sečenovo Pirmasis Maskvos valstybinis universitetas) arba į Sankt Peterburgo Imperatoriškąją medicinos ir chirurgijos akademiją (nuo 1881 m. – Imperatoriškoji karo medicinos akademija). Kai kurios medicinos institucijos, pavyzdžiui, Vilniaus medicinos draugija, kurios nariai buvo

ir Medicinos fakulteto kūrėjai, tęsė medicinos mokslo ir praktikos tradicijas Vilniuje.

Tarpukario Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto istorijos laikotarpis išsiskiria kaip bene mažiausiai pažintas, tačiau svarbus tolesnei medicinos mokslo raidai, Vilniaus miesto gyventojų sveikatos būklei. Nepriklausomybės kovų sūkurįje 1919 m. buvo prarastas Vilniaus kraštas. Jis buvo prijungtas prie Lenkijos. Net du dešimtmečius čia galiojo Lenkijos įstatymai. 1919 m. spalio 11 d. Vilniuje atidarytas Stepono Batoro universitetas. Į jį sukviesti profesoriai iš rytinių buvusios ATR žemių – dabartinių Ukrainos, Baltarusijos, Lenkijos teritorijų – rodė pagarbą senajam Vilniaus universitetui. Neatsitiktinai šiuo laikotarpiu prisimintas ir ATR karaliaus Stepono Batoro vardas.

Stepono Batoro universitetas turėjo šešis fakultetus: Humanitarinių mokslų, Teologijos, Teisės ir socialinių mokslų, Matematikos ir gamtos mokslų, Medicinos ir Menų. Paradoksalu, tačiau to meto Lenkijoje atsidūręs Vilnius buvo itin atitolęs nuo politinio centro – Varšuvos ir bendrame kontekste ekonominiu požiūriu įgavo provincijos statusą, bet tuo pat metu Vilniaus universitete dėl patyrusios profesūros susidarė palankios sąlygos plėtoti mokslą. Išgarsėjo Vilniaus literatai, istorikai, nė kiek neatsilikio matematikai ir medikai. Reikia pasakyti, kad daugumos šio laikotarpio Medicinos fakulteto dekanų gyvenime ir karjeroje Vilnius buvo ta dirva, kurioje mestas grūdas davė bene didžiausią derlių. Daliai jų Vilnius tapo užtarnauto paskutinio poilsio vieta, kitiems – tramplinu į kitas Lenkijos, Europos, JAV aukštąsias mokyklas.

Besikuriantis Medicinos fakultetas turėjo keturias katedras, iki 1930 m. fakultete buvo 13 katedrų ir 12 klinikų. Iki 1938 m. išduoti 1 185 medicinos ir 442 farmacijos magistro

Stepono Batoro universiteto Vidaus ligų ir chirurgijos klinikos atidarymas Antakalnyje, 1924 m.
Opening of the Stephen Báthory University's Internal Medicine and Surgery Clinic in Antakalnis, Vilnius, 1924

diplomai, parengta 100 daktaro disertacijų. Stojimas į Medicinos fakultetą buvo griežtai ribojamas: į medicinos specialybę buvo priimama 120, į farmacijos – 45 studentai. Vis dėlto medicinos studentai sudarė net 23 % visų universiteto studentų. Stepono Batoro universitetas išsiskyrė iš kitų lenkiškų universitetų kaip turintis beveik dvigubai daugiau medicinos specialybės studentų nei kiti. Tuo pat metu jis buvo mažiausias tarp kitų universitetų tuometėje Lenkijoje. Medicinos studijos truko šešerius metus. Per produktyviausius metus (1924–1938) Medicinos fakultete buvo paskelbta beveik 1 600 mokslo publikacijų. Didžioji dalis studentų buvo lenkų tautybės. 1938 m. iš visų studentų 16,6 proc. sudarė žydai, 7 proc. – rusai, 1 proc. – ukrainiečiai ir 1–3 proc. – lietuviai.

Šio laikotarpio dekanai, kaip ir dauguma Vilniaus gydytojų, susidūrė su Pirmuoju pasauliniu karu ir jo netekimais. Kone visiems jaunystėje teko karo gydytojo patirtis, kai kuriems net kelių valstybių – Austrijos-Vengrijos, Rusijos, Lenkijos kariuomenėse. Pokario metais Vilniaus kraštą ne mažiau nei karas nuniokojo iš Rusijos kartu su kariškiais, dezertyrais, karo belaisviais ir repatriantais atklydusios užkrečiamųjų ligų epidemijos. Pirmasis šiuo laikotarpiu nuolatinis dekanas E. Godlevskis buvo vienas iš tų, kuriems teko kurti „sanitarinį kordoną“, turėjusį apsaugoti Europą nuo epidemijų iš Rusijos. Vilniaus krašte, kaip ir likusioje Lietuvoje, šias negandas vėliau pakeitė naujos socialinės ligos – tuberkuliozė, trachoma, siautė vadinamosios vaikų ligos,

Stepono Batoro universiteto Medicinos fakulteto auditorijoje, apie 1930 m.
Classroom in the medical faculty of the Stephen Báthory University, circa 1930

virškinimo sistemos ligos, neretai tragiškai baigdavosi net paprastas peršalimas. Dėl gyventojų skurdo ir žinių stokos dažniausiai vis dar gimdyta namuose, dėl to moterų mirtingumas buvo didelis.

Dekanų Z. Orlovskio, V. Jasinskio, V. Jakovickio, J. Šmurlos, K. Micheidos ir kitų pastangomis Vilniuje buvo kuriamos ligoninės, klinikos ir smulkesni sveikatos priežiūros centrai. S. Vladyčkos ir jo mokinių pastangomis vystėsi moderni humaniškoji psichiatrija, neurologijos mokslas. Net ir šiandien medicinos studijoms vis dar sėkmingai tarnauja puikiais techniniais sprendimais pasižymintis 1934 m. M. Raicherio iniciatyva pastatytas naujas Anatomikumas – didelis priestatas prie buvusios Junkerių mokyklos. Ketvirtąjį dešimtmečio pradžioje Vilniuje suklestėjo vienas didžiausių to meto Europoje Vėžio tyrimų ir gydymo centras, vadovaujamas K. Pelčaro. Chirurgo K. Micheidos klinika davė pradžią moderniai

Lenkijos chirurgijai, iš jo mokėsi ir Lietuvos chirurgai. K. Karafos-Korbuto higienos vadovėlis „Higienos apybraiža“ buvo pirmasis ir vienintelis to meto higienos problemas aptariantis aukštosios mokykloms skirtas vadovėlis tarpukario Lenkijoje. Šiuo laikotarpiu pradėtas leisti „Higienos archyvas“ buvo pirmasis Lenkijoje higienos problemoms skirtas periodinis leidinys.

Stepono Batoro universitetas gyvavo 20 metų. 1939 m. rugsėjo 1-ąją Vokietija įsiveržė į Lenkiją ir prasidėjo Antrasis pasaulinis karas. Daugelis universitetų profesorių ir studentų, ypač medicinos specialybės, buvo mobilizuoti į karą. Rugsėjo 17 d. Sovietų Sąjunga užpuolė Lenkiją laikydama su Vokietija sudarytą slaptyjų Molotovo–Ribentropo pakto protokolą. Raudonoji armija savo kelyje į Lenkiją užėmė ir Rytų Lietuvą, kartu ir Vilnių. Spalio 10 d. Lietuva buvo priversta pasirašyti savitarpio pagalbos paktą su Sovietų Sąjunga. Pagal sutartį Sovietų

kariuomenė buvo dislokuota Lietuvoje, o Vilniaus miestas ir Vilniaus vaivadija vėl atiteko Lietuvai. Stepono Batoro universitetas buvo uždarytas, pradėtas kurti naujas Lietuvos universitetas. Gruodžio 15 d. Stepono Batoro universiteto rektoriaus vietą užėmė Lietuvos administratorius. Lietuviškas Vilniaus universitetas pradėjo veikti pagal Kauno Vytauto Didžiojo universiteto statutą.

Tarpukario laikotarpiu, kol Vilnius buvo užimtas, Kaunas buvo laikinoji Lietuvos Respublikos sostinė. Jame veikė Humanitarinis ir Teisės fakultetai kartu su visais dėstytojais ir studentais buvo perkelti iš Vytauto Didžiojo universiteto į Vilniaus universitetą. Vėliau, 1940 m. kovo mėn., perkelti ir Matematikos bei Gamtos mokslų fakultetai. Kilo klausimas dėl medicinos fakultetų dubliavimo. Ar Lietuvoje turėtų būti du medicinos fakultetai? Medicinos fakultetas Kaune turėjo gerus dėstytojus, naujas laboratorijas ir klinikas – puikią mokymo bazę, kurios nebuvo įmanoma perkelti. Tačiau akivaizdus gydytojų poreikis Lietuvoje tapo argumentu, leidusiu pateisinti dviejų medicinos fakultetų reikiamybę. Tada kilo kitas klausimas – ar iš karto turėtų būti suformuotas visiškai naujas medicinos fakultetas, ar jis turėtų būti kuriamas palaipsniui? Vilniaus universiteto Senatas nusprendė pasirinkti antrąjį kelią – kurti fakultetą palaipsniui, pradedant nuo pirmųjų metų studijų kurso. Stepono Batoro universiteto medicinos absolventams buvo leista laikyti baigiamuosius egzaminus Kaune. Senatas taip pat nusprendė ne steigti atskirą medicinos fakultetą vieneriems metams, bet sukurti medicinos ir farmacijos skyrius Matematikos ir gamtos mokslų fakultete. Naujai suformuotas Nepriklausomas universitetas veikė tik šešis mėnesius. 1940 m. birželio 15 d. Raudonoji armija okupavo Lietuvą ir prijungė ją prie Sovietų Sąjungos. Prasidėjo universiteto sovietizacija.

Ji truko neilgai. Kilo karas tarp Vokietijos ir SSRS. 1941 m. birželio 22 d. Lietuvoje įsipiplieskė ginkluotas sukilimas prieš sovietų okupantus. Raudonoji armija ir jos šalininkai pabėgo iš Lietuvos. Vokietijos okupacija Lietuvoje truko nuo 1941 m. iki 1944 m. pradžios. 1940 m. buvę Stepono Batoro universiteto studentai pasitraukė į pogrindį. Ypač aktyvios buvo slaptos Medicinos fakulteto grupės. Jos suorganizavo pogrindinio Medicinos fakulteto tarybą, vadovaujamą dekaną Mykolo Raicherio ir kitų fakulteto katedrų vedėjų. Šiose slaptose medicinos studijose dalyvavo apie 200 lenkų studentų. Jiems dėstė apie 20 buvusių Stepono Batoro universiteto profesorių. 1945 m. liepos mėnesį dauguma šių profesorių su šeimomis, taip pat nemaža dalis studentų persikėlė iš Vilniaus į Gdanską ir Torunę.

1943 metais, kai Vilniaus universitetas buvo uždarytas nacių, medicinos studentai lietuviai, likę Vilniuje, taip pat pasitraukė į pogrindį. Tiek Lenkijos, tiek Lietuvos studentai tęsė savo slaptas studijas Vilniaus miesto ligoninėse. Per šį audringą Vokietijos įvykdytos okupacijos (1941–1944) laikotarpį pogrindinio Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto dekanas buvo oftalmologas iš Kauno Petras Kazlauskas.

1944 m. liepos 13 d. Raudonoji armija privertė vokiečius trauktis iš Vilniaus ir vėl okupavo miestą. Sovietinė okupacija Lietuvoje truko iki 1990 metų. Vilniaus universitetas buvo reorganizuotas pagal Sovietų švietimo sistemos modelį, pervadintas į Vilniaus valstybinį universitetą. Jį sudarė aštuoni fakultetai: Istorijos ir filologijos, Teisės mokslų, Ekonomikos mokslų, Fizikos ir matematikos, Chemijos, Gamtos mokslų, Medicinos (su medicinos, odontologijos ir farmacijos skyriais) ir Miškininkystės.

Pirmasis šio laikotarpio Medicinos fakulteto dekanas buvo vidaus ligų ir terapijos specialistas iš Kauno Jonas Kairiūkštis. Jis dėjo daug pastangų susigrąžinti Medicinos fakulteto

Pirmoji širdies transplantacija Vilniuje, 1987 m. rugsėjo 2 d.
First heart transplantation surgery in Vilnius, 2 September 1987

nuosavybę, išgrobstyta nacių okupacijos metais. Kadangi dauguma buvusių katedrų vadovų pabėgo į Vakarų, siekdami išvengti sovietinio režimo, J. Kairiūkštis pakvietė į jų vietas lietuvių specialistus. Pirmaisiais akademisiais metais Medicinos fakultetas turėjo 28 padalinius.

J. Stalino valdymo metais (1922–1952) sovietizacija tapo ypač intensyvi visame universitete. Du vėlesni dekanai po J. Kairiūkščio – I. Bujakas ir V. Iljinas – buvo rusakalbiai, išsilavinę ir anksčiau dirbę Sovietų Rusijos ir kitose sovietinėse respublikose prieš siunčiant juos į Vilnių. Trisdešimt procentų Medicinos fakulteto kursų buvo dėstoma rusų kalba. Situacija pradėjo keistis po J. Stalino mirties į valdžią atėjus N. Chruščiovui ir prasidėjus atlydžio laikotarpiui. 1956 m. dekanu tapo lietuviškumą skatinęs anatomas ir antropologas Salezijus Pavilonis. Jis vadovavo dvi kadencijas: 1956–1965 ir 1968–1984 metais. Medicinos fakulteto dėmesys tuo metu

buvo sutelktas į terapiją ir klinikinius mokslus. Šiuo laikotarpiu susiformavo Lietuvos chirurgijos mokykla, vadovaujama prof. Prano Norkūno ir jo mokinių – ypač plėtojosi pilvo, širdies ir inkstų chirurgijos, organų transplantacijos technikos. Dekanas S. Pavilonis ir jo mokinys Gintautas Česnys, kuris buvo dekanu 1989–2000 m., stiprino antropologijos, paleoantropologijos, morfologijos, auksologijos, etninės antropologijos, paleodemografijos ir paleogenetikos sritis. Vėlyvojo pokario metais buvo tęsiama ir palaipsniui laimėta kova su tuberkulioze, venerinėmis ligomis. Įkurta nauja klinikinė bazė, tačiau greta palikti ir senieji, prieškarį menantys pastatai.

1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Aukščiausioji Taryba paskelbė, kad atkuriamą Lietuvos Respubliką, Lietuva vėl tapo laisva. 1990 m. birželio 12 d. atkurtas Seimas priėmė įstatymą dėl Vilniaus universiteto statuto ir universitetui buvo suteikta

Operacija Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikose, Santariškių g. 2, 2012 m.
Surgery at the Vilnius University Hospital's Santara Clinics on Santariškių St. 2, 2012

autonomija. Universitetas buvo reorganizuotas į 12 fakultetų ar jiems prilygstančių padalinių, kurie egzistuoja iki šiol. 2017 m. reorganizavus ankstesnius Medicinos fakulteto padalinius – katedras, centrus ir klinikas, buvo įkurti keturi stambūs šakiniai padaliniai – institutai: Biomedicinos mokslų, Klinikinės medicinos, Odontologijos ir Sveikatos mokslų. Su geležinės uždangos griuvimu buvo atnaujintas laisvas keitimasis informacija ir informacijos srautas tarp Rytų ir Vakarų. Gydytojai ir mokslininkai galėjo laisvai keliauti, studijuoti ir atlikti mokslinius tyrimus užsienyje. Suklestėjo fundamentiniai moksliniai tyrimai, buvo sukurtos naujos klinikos. Tęsiant sovietiniu laikotarpiu pradėtą tradiciją, fakultete atliekamos novatoriškos ir pirmosios pasaulyje operacijos.

Viena iš pirmųjų naujų institucijų buvo Medicininės genetikos centras (1991) prie Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų. Šiandien centrui vadovauja dekanas Algirdas

Utkus. Tai vienas iš pažangiausių Europoje ir vienintelis Lietuvoje toks centras, kuriame atliekami biocheminiai genetiniai tyrimai ir visuotinis naujagimių tikrinimas dėl paveldimų retų ligų, taikomi naujausi ir pažangiausi genomo tyrimo metodai – molekulinis kariotipavimas ir naujos kartos sekoskaita.

Dekano Dainiaus Pūro vadovavimo metais daug dėmesio skirta psichiatrijai, psichinei vaikų ir paauglių sveikatai. Imtasi fakulteto modernizavimo darbų, naujoviškų studijų organizavimo sprendimų. Profesoriaus nuopelnai pripažinti ne tik Lietuvoje, bet ir pasaulyje. 2014 m. Jungtinių Tautų Žmogaus teisių taryba išrinko D. Pūrą JT specialiuoju pranešėju teisei į fizinę ir psichikos sveikatą.

Profesorės Zitės Aušrelės Kučinskienės dekanavimo metais suklestėjo laboratorinė medicina. Santariškių klinikų laboratorija tapo svarbiausiu Lietuvoje laboratorinės medicinos centru. Jau nuo 9-ojo dešimtmečio Lietuvos

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto rūmai, M. K. Čiurlionio g. 21, 2023 m.
Main building of the Vilnius University Faculty of Medicine on M. K. Čiurlionio St. 21, 2023

laboratorinė medicina yra atstovaujama Europos ir pasaulio organizacijose. Buvo atlikta moderni fakulteto padalinių struktūros pertvarka. Fakulteto pastatai atnaujinti, sukurta antrųjų Medicinos fakulteto rūmų vizija, parengtas techninis projektas. Fakulteto mokslinis ir kultūrinis gyvenimas įgavo naujų formų. Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto mokslininkų darbai spausdinami pasaulinio lygio mokslo žurnaluose.

Peržengus XXI a. slenkstį, remiantis analogiškais medicinos ir odontologijos programomis lietuvių kalba, pradėtos studijos užsienio studentams anglų kalba. Vadovaujant prof. A. Utkui, studentų skaičius buvo didesnis nei kada nors anksčiau. Net 20 proc.

fakulteto studentų sudarė užsieniečiai. Aktyviai dalyvauta tarptautinėse studentų mainų programose. Medicinos fakulteto patalpos buvo restauruotos, perimtos ir atnaujintos buvusio Gamtos mokslų fakulteto patalpos. Šalia Santaros klinikų pradėtos naujo Medicinos fakulteto mokslo centro statybos..

Nepamirštama ir visuomenės veikla. Dekano G. Česnio pastangomis paminklų pagerbtas Lietuvos himno autorius gydytojas Vincas Kudirka. Kasmet Vasario 16-ąją įprasta minėti prie daktaro Jono Basanavičiaus kapo Rasų kapinėse. Iškilminguose Medicinos fakulteto posėdžiuose prisimenami Lietuvos medicinos mokslui nusipelnę asmenys, kartu ugdomi ir skatinami ateities mokslininkai.

INTRODUCTION

A rector's position is inherent to the structure of a university, much as the life of a faculty cannot be imagined without the dean's institution.

The purpose of this publication is to concisely introduce the reader to the deans who held position in the Faculty of Medicine, and to the development of the medical faculty over which they presided from 1781 until 2017. Starting from its inception, the position was passed on for a total of 34 times: 5 times during the old period, while the interwar period saw the change happen a total of 18 times, and 11 deans were introduced to the faculty from the Second World War up to now. Some of them were re-elected several times, and three were elected to be the rectors of Vilnius University.

The biographies of the deans are as colorful and diverse as the history of Vilnius University. The faculty's development was closely related to the principal trends in science and society in Europe at the end of the 18th century. The university reforms that took effect at the end of the 18th century were a result of the closure of the Jesuit Order in 1773 and the formation of the National Commission of Education, which took over the management of the educational system in the Polish-Lithuanian Commonwealth. In keeping with the ideals of the Age of Enlightenment, much emphasis was placed on the natural sciences and medicine – on the search for universal 'natural laws' governing the world of nature and the world of man, on the search for a scientific theory of economy and politics. Enlightened minds needed to be cleared of inherent superstitions and liberated from ignorance. Among the characteristics of Enlightenment philosophy

were rationalism, scepticism, empiricism, utilitarianism, and pragmatism. This utilitarian and pragmatic approach also extended into the realm of medicine. Schools of medicine began allowing barber-surgeons to become qualified doctors. The first theories of work and social medicine were developed.

On 21 July 1773, a group of nobles, led by the Deputy Chancellor of the Grand Duchy of Lithuania Joachim L. Chreptowicz, recommended that the funds received from the liquidation of the Jesuit Order's properties be used for educational purposes. This recommendation was approved by the King of Poland and Grand Duke of Lithuania Stanisław August Poniatowski and the Polish-Lithuanian parliament (Sejm), and a National Commission of Education was created on 14 October 1773. The first chairman of the Commission was Vilnius bishop Ignacy Massalski, who in 1774/1775 established the Vilnius medical (also called anatomy and surgery) school.

On 21 May 1782, by decree of the National Commission of Education, the name of Vilnius University was changed to the Main School of the Grand Duchy of Lithuania. In his inaugural address of 24 November 1781, the new rector Marcin Poczebott (1728–1810) announced that the new school would consist of two colleges (faculties): physics and morals. Among the subjects to be taught at the College of Physics would be the medical sciences. For his "beneficence", Poczebott thanked King Poniatowski, who also donated a large collection of medical books to the new school's library. This was the beginning of formal medical education at Vilnius University.

The Italian physician Stefano Bisio (Lat. Stephanus Laurentius Bisius) was appointed chairman of the medical section (*Collegium medicum*) of the College of Physics, and thus can be considered the first dean of what was to become the medical faculty. During the first academic year 1781–1782, S. Bisio taught the theory of medicine and anatomy, the French physician Nicolas Regnier taught obstetrics, and another French physician Jacques Briotet taught practical surgery and demonstrated anatomy. Later physicians from Germany and Poland joined the medical faculty.

When J. Briotet arrived in Vilnius in 1777 to teach practical surgery and to demonstrate anatomy, he began to prepare anatomical specimens for the purpose of education and demonstration. This collection of anatomical and later pathological specimens slowly grew into one of the largest in Europe. A building on Pilies St. (Nr. 22) across the street from the main university ensemble was given over to the *Collegium medicum* or medical faculty. It contained two classrooms, an anatomical theatre, an anatomical museum, several offices (cabinets), and apartments for professors. In its large courtyard, the first botanical garden in Vilnius was founded by the first professor of natural history at the Main School of the Grand Duchy of Lithuania – the French physician and botanist Jean Emmanuel Gilibert (1741–1814). The department of natural history in Vilnius, where mineralogy, botany and zoology were taught, was the first of its kind in the Polish-Lithuanian Commonwealth, and among the first in all of Europe. It is interesting to note that the second professor of natural history in Vilnius was the famous German naturalist, ethnologist and travel writer Georg Forster (1754–1794), who accompanied Captain James Cook on his second voyage to the Pacific and wrote

a report entitled *A Voyage Round the World*, which won him admittance to the Royal Society. He taught in Vilnius from 1784–87.

After the third and last partition of the Polish-Lithuanian Commonwealth in 1795, most of Lithuania became part of the Russian Empire. In 1797, the tsarist administration changed the name of the university to the Vilnius Main School and added a third college (faculty) – that of medicine (*Collegium medicum*). The medical faculty consisted of six departments: chemistry, anatomy and physiology, pathology and pharmacology (*materia medica*), theoretical surgery and obstetrics, practical surgery, and natural sciences. A department of therapy and clinical medicine was added in 1799.

Major changes in the educational structure of the university took place when Tsar Alexander I issued his decree of 18 May 1803 changing the name and status of the Vilnius Main School to the Imperial Vilnius University with four faculties: (1) Physics and Mathematics (2) Medicine (3) Moral and Political Sciences, and (4) Art and Literature. To organize the new medical faculty, Tsar Alexander I invited the German physician, clinician, medical organizer and pioneer of social medicine Johann Peter Frank (1745–1821). Prior to coming to Vilnius in 1804, J. P. Frank helped organize medical studies at the universities of Pavia (1786) and Vienna (1798). The plan of study which J. P. Frank drew up for the medical faculty in 1804 recommended a year of preparatory studies in the natural sciences to be followed by six years of medical studies. The course of studies was structured according to the following principles: subjects which are closely related must be taught together (e.g. human and animal anatomy), students must be guided gradually from subjects that are more easily

grasped to the more difficult subjects, and no part of medicine should be taught by mere words and feeble drawings if it can be shown in nature and if the understanding of the concepts can be facilitated by the assistance of the external senses. This plan of study became the model for other universities in the Russian Empire. In fact, during the first quarter of the 19th century, the medical faculty at Vilnius University was one of the best in the Russian Empire based on the quality of its medical education and the scientific reputations of its members throughout Europe; on the medical institutions that it helped found, some of which were the first of their kind in the Russian Empire; and, on the large number of physicians and medical personnel that it trained for the Empire and its armed forces.

During his ten-month stay in Vilnius, J. P. Frank not only prepared and implemented a plan of studies for the medical faculty, but also instituted a clinic (1805). His son, the physician Joseph Frank (1771–1842), who stayed, taught and practiced in Vilnius for another nineteen years, had the opportunity to do much more. Together with other members of the medical faculty, he helped establish the Vilnius Medical Society (1805), which was the first purely medical society in the Russian Empire; an ambulatory clinic (1806), which provided free medical care and drugs to the poor and needy; a medical institute (1806) for government scholarship students; a smallpox vaccination institute (1808); and a maternity institute (1809), which aided the indigent pregnant women of Vilnius and was one of the first of its kind in Europe. These institutions contributed significantly to helping advance medical knowledge, training skilled medical practitioners, and providing care for sick poor. They formed a strong base for further medical development.

Until the university closed in 1832, the medical faculty had granted about 150 doctoral degrees, more than any other faculty. It had trained numerous other health practitioners – surgeons, pharmacists, dentists, midwives. Its best students were sent abroad to study at the leading medical and scientific institutions in Europe (especially Paris and Vienna). Talented and well-trained native physicians began replacing the foreign professors. The standard of health care was raised throughout the country. There was better access to medical care for a broader segment of the population.

But this period of flowering was short-lived. The political situation began to change considerably after Napoleon's Russian campaign of 1812. By 1815 the fairly liberal reign of Alexander I gave way to reactionary repression. The medical faculty deans at this time, M. Mianowski and W. Pelican, were very knowledgeable and experts in their fields, but as administrators, especially Pelikan when he became rector, willingly and rather enthusiastically carried out the repressive policies of the tsarist government. Secret student societies which were active at the university were closed, and their members jailed or deported to Russia. Masonic lodges were declared illegal. Finally, after the unsuccessful Uprising of 1830–31 by the Poles and Lithuanians, a special decree of Tsar Nicholas I closed the university on 1 May 1832. Only two faculties remained after the university was closed: the theological faculty, which became the Theological Academy, and the medical faculty, which became the Imperial Vilnius Medical and Surgical Academy.

The medical and surgical academy continued the work of the former medical faculty. The main required courses taught at the academy were: botany; physics; chemistry

(organic and inorganic); mineralogy and geology; zoology and comparative anatomy; physiology; pathological anatomy; general pathology and epidemiology; general therapeutics and pharmacology; special pathology and therapy; surgery; obstetrics (together with women's and children's diseases); pharmacology (together with a botany course); hygiene, medical police, forensic medicine and toxicology; medical history (together with medical ethics, statistics and medical geography); and veterinary medicine (zootherapy and zoopathology). Some of these courses, such as those on medical statistics, medical ethics, medical history, and medical geography were new disciplines – not taught at the old medical faculty. The length of studies differed depending on the specialty: for medical students it was five years, for veterinary students – four years, for pharmacy and obstetrics students – three years.

The academy had important support facilities: chemistry and physics laboratories; very rich zoology (20,000 specimens), mineralogy, normal and pathological anatomy (3,000 preparations), and zootomy (comparative anatomy of animals) collections; a 20-bed surgical (with a section for eye diseases), a 20-bed obstetrical (with a section for children's diseases), and a 20-bed therapeutic clinics; academy and veterinary hospitals; a pharmacy; a library (over 20,000 books); and a botanical garden (in Sereikiškės Park, now the Bernadine Garden, at the foot of Gediminas Hill).

Again for political reasons the academy was closed in 1842, after only a decade in existence. But during that time, about 700 students received their diplomas. Students, professors and rich collections were scattered throughout other universities in the Russian Empire. Most went to the newly-established medical faculty at the St. Vladimir University in

Kiev. For nearly ninety years after the closing of the university, there was no school of higher education in Lithuania, and Lithuanian students had to pursue studies at other universities in the Russian Empire. Those who wanted to study medicine usually went to the Imperial University of Moscow (now the I.M. Sechenov First Moscow State Medical University) or the Imperial Medical and Surgical Academy in St. Petersburg (in 1881, it changed its name to the Imperial Medical Military Academy). Some of the medical institutions such as the Vilnius Medical Society, which members of the medical faculty founded, carried on the medical traditions and cared for the sick. This was a legacy of the Vilnius University Faculty of Medicine, the bright star in the medical constellation of early nineteenth-century Central Europe, which was extinguished by political repression, but which in a short time was able to accomplish so much.

The interwar history of the Vilnius University medical faculty is less well known but very important for the further development of the medical sciences in Vilnius and for the health of its and its region's inhabitants. As a consequence of World War I and the battles for independence that followed it, the city of Vilnius and the Vilnius region was annexed to Poland from 1919–1939. In keeping with the spirit and traditions of the former Polish-Lithuanian Commonwealth, Polish authorities reopened Vilnius University as the Polish Stephen Báthory University on 11 October 1919. Professors were invited from the former lands of the Polish-Lithuanian Commonwealth: Belarus, Ukraine and Poland. The newly reopened university was given the name of its founder – King of Poland and Grand Duke of Lithuania Stephen Báthory.

The university had six faculties: (1) Humanities, (2) Theology, (3) Law and Social Sciences, (4) Mathematics and

Natural Sciences, (5) Medicine, and (6) Art. Paradoxically, even though Vilnius as part of Poland was rather far away from the political center in Warsaw and economically was given provincial status, but because of the university's experienced academic staff, the arts (especially literature and history) and the sciences (especially medicine and mathematics) were able to develop and even flourish. This interwar period in the careers of most of the medical deans was fertile and productive. For some, it became the end of a successful career, for others, a springboard to other institutions of higher education in Poland, Europe and the United States.

In the beginning, the medical faculty consisted of four departments, but by 1930 it had 13 departments and 12 clinics. Until 1938, it bestowed 1,185 medical and 442 pharmacy master's degrees, and 100 doctoral degrees. Admittance to the medical faculty was strictly limited: only 120 medical and 45 pharmacy students were admitted each year. Even so, medical students made up 23% of all university students. The Stephen Báthory University stood out from other Polish universities in that it had about twice as many medical students, even though the university in size was the smallest in Poland. The length of study for medical students was six years. In 1938, there were 21 professors and 10 docents working in the medical faculty. During its most productive years (1924–1938), the medical faculty departments and clinics produced about 1,600 scientific publications. Most of the students were Poles. In 1938, other minorities included Jews (16.6%), Russians (7%), Ukrainians (1%), and Lithuanians (1–3%).

The medical deans at Stephen Báthory University, like many physicians who practiced in Vilnius, were witnesses to the First World

War and its casualties. Nearly all of them in their youth worked as field physicians, some of them even in the military ranks of several states: Austria-Hungary, Russia and Poland. The post-war territory of Vilnius was ravaged both by the war and by the epidemics of infectious diseases which were brought from Russia by soldiers, deserters, war prisoners and repatriates. The first permanent dean of the faculty, Emil Godlewski, was one of the people who had to endure the "Sanitary cordon" that was supposed to protect Europe from the epidemics that came from Russia. In the Vilnius region, as well as in the rest of Lithuania, these war-related diseases were replaced by social diseases, such as tuberculosis and trachoma. Incidences of childhood diseases and illnesses of the digestive tract were high. Because of poverty and lack of knowledge, newborns were still delivered in households, the outcome of which was a great mortality among women. Through the efforts of Zenon Orłowski, Waclaw Jasiński, Władysław Jakowicki, Jan Szmurło, Kornel Michejda and other deans, hospitals, clinics and smaller health centers were established in Vilnius. Thanks to Stanisław Władyczko and his students, modern humanistic psychiatry and neurology were introduced. Even today, those studying medicine at the University of Vilnius make good use of the anatomical theatre (the Anatomicum) – a large annex near the former Junker school, newly built in 1934 through the initiative of Dean Michał Reicher and characterized by excellent technical solutions. In the beginning of the 1930s, one of the largest cancer research and treatment centers in Europe began flourishing in Vilnius, supervised by Kazimierz Pelczar. The clinics of the surgeon Kornel Michejda provided a starting point for modern Polish surgery.

Lithuanian surgeons had a chance to learn from him as well. A separate Department of Hygiene was established in the medical faculty, which contributed greatly to the development of public health in Vilnius and the Vilnius region. It published pioneering studies in occupational and school health. Kazimierz Karaffa-Korbutt's hygiene textbook *Hygiene Essay* was the first and the only one of its kind published in interwar Poland. The *Hygiene Archive* was the first scientific periodical dedicated to the problems of hygiene in Poland.

The Stephen Báthory University existed for 20 years. On 1 September 1939, Germany invaded Poland and World War II began. Many university professors and students, especially medical students, were mobilized for war. On 17 September, the Soviet Union attacked Poland in keeping with the secret protocols of the Molotov–Ribbentrop pact with Germany. The Red Army, on its way to Poland, occupied Eastern Lithuania, including Vilnius. On 10 October, Lithuania was forced to sign a mutual assistance pact with the Soviet Union, which allowed for the stationing of Soviet troops on Lithuanian soil, and in return transferred control of Vilnius city and the Vilnius region to Lithuania. A transition period began when the Polish Stephen Báthory University was being closed down and a new Lithuanian university was being created in its place. On 15 December the rector of the Polish university was replaced by a Lithuanian administrator, and the Lithuanian Vilnius University began to function according to the statute of the Vytautas Magnus University in Kaunas.

During the interwar period, while Vilnius was occupied, Kaunas was the temporary capital of the Republic of Lithuania. At first, two faculties – Humanities and Law – together with all of their professors and students were transferred from

Vytautas Magnus University to Vilnius University. Later, in March of 1940, the Mathematics and Natural Sciences Faculty was transferred. The problem was what to do with the medical faculty. Did Lithuania need two medical faculties? The medical faculty in Kaunas had good professors, new laboratories and clinics – an excellent teaching base, which could not be moved. The obvious need for more physicians in Lithuania was used as an argument to justify two medical faculties. Then the question became should a whole new medical faculty be formed at once or gradually? The Vilnius University Senate decided to do it gradually, beginning with the first year course of study. The medical graduates of the Stephen Báthory University were allowed to take their final exams in Kaunas. The Senate also decided not to establish a medical faculty for just a one-year course, but to create a Medical Division in the Faculty of Mathematics and the Natural Sciences. A similar division was created for pharmacy students.

This newly-forming university functioned independently for only six months. On 15 June 1940, the Red Army occupied Lithuania and annexed it into the Soviet Union. The sovietization of the university began. But it too did not last long. War broke out between Germany and the USSR on 22 June 1941, and an armed rebellion broke out in Lithuania against the Soviet occupiers. The Red Army and their sympathizers fled Lithuania. The German occupation of Lithuania lasted from 1941 until 1944. Beginning in 1940, what was left of the Stephen Báthory University moved underground. Especially active were the secret medical faculty groups. They even organized an illegal medical faculty council with Dean Michał Reicher as its head and former department chairmen as members. About 200 Polish students attended these secret medical courses and took exams

in the underground, and about 20 former Stephen Báthory University professors taught them. In July of 1945, most of these professors and their families as well as quite a number of the Polish students left en masse from Vilnius to Gdansk and Torun in Poland. After Vilnius University was closed by the Nazis in 1943, the Lithuanian medical students left in Vilnius also went underground. Both the Polish and Lithuanian students pursued their secret studies in the Vilnius city hospitals. During this turbulent period of German occupation (1941–1944), the dean of the Vilnius University medical faculty was the ophthalmologist from Kaunas Petras Kazlauskas.

The Red Army forced out the Germans from Vilnius on 13 July 1944 and reoccupied the city. The Soviet occupation of Lithuania was to last until 1990. Vilnius University was reorganized according to the rules of the Soviet education system, and now as the Vilnius State University consisted of eight faculties: (1) History and Philology, (2) Law, (3) Economics, (4) Physics and Mathematics, (5) Chemistry, (6) Natural Sciences, (7) Medicine (with medical, dentistry and pharmacy divisions), and (8) Forestry.

The first dean of the medical faculty was a specialist in therapeutics and internal medicine from Kaunas Jonas Kairiūkštis. While he was dean, J. Kairiūkštis made efforts to retrieve property stolen from the medical faculty during the period of Nazi occupation. Since most of the former department heads had fled to the West in an attempt to escape the Soviet regime, J. Kairiūkštis invited local Lithuanian specialists to head the various faculty departments. During the first academic years, the medical faculty had up to 28 departments.

Sovietization became intense throughout the university during the rule of Stalin (1922–1952). The two deans following

J. Kairiūkštis, I. Bujakas and V. Iljinis, were Russian-speakers, who were educated and worked in Soviet Russia and other Soviet republics prior to being sent to Vilnius. Thirty percent of courses at the medical faculty were taught in Russian. Things began to change after Stalin's death and Khrushchev's 1956 speech denouncing Stalin. The anatomist and anthropologist Salezijus Pavilionis, who favored Lithuanians, became dean in 1956 and served two terms: 1956–1965 and 1968–1984. The emphasis of the medical faculty at this time was on therapeutics and the clinical sciences. This period saw the birth of a Lithuanian school of surgery under Prof. Pranas Norkūnas and his students – especially abdominal, cardiac and nephrourology surgery and organ transplantation. Dean S. Pavilionis and his student Gintautas Česnys, who served as dean from 1989–2000, furthered the studies of anthropology, paleoanthropology, morphology, auxology, ethnic anthropology, paleodemography and paleogenetics. During the late Cold War period, the fight against tuberculosis and venereal diseases was won, and new clinics were established in addition to the old medical buildings.

On 11 March 1990, the Supreme Soviet of the Lithuanian SSR proclaimed the Act of the Re-Establishment of the State of Lithuania, and Lithuania was free again. On 12 June 1990, the Parliament (the Restoration Seimas) adopted the Law on the Statute of Vilnius University, and the university was granted autonomy. The university was reorganized into 12 faculties. Until 2017, the medical faculty consisted of 7 departments, 11 clinics and 2 institutes. With the fall of the Iron Curtain, the free exchange and flow of information between the West and the East resumed. Physicians and scientists were able to freely travel, study and do research abroad.

Basic research began to flourish and new clinics were established. Continuing the traditions begun during the Soviet period, innovative and first of their kind in the world surgical operations are performed in the medical faculty.

One of the first new institutions established was the Medical Genetics Center (1991) of the Vilnius University Hospital's Santara Clinics (*Santaros klinikos*), currently under the leadership of dean Algirdas Utkus. It is one of the most innovative centers in Europe and the only one of its kind in Lithuania, where biochemical genetic research takes place, where comprehensive testing of newborns for rare hereditary diseases is done, and where the newest and most advanced genome research methods, such as molecular karyotyping and latest generation sequencing, are used.

Under the deanship of Dainius Pūras much attention started to be paid to psychiatry and the mental health of children and adolescents. Modernization of the faculty began. Innovative ways of organizing medical studies were tried. New paths for establishing dialogue between the medical community and the public were blazed. His merits have been recognized not only in Lithuania but worldwide. In 2014, the United Nations Human Rights Council elected Pūras UN Special Rapporteur on the right to physical and mental health.

Under the deanship of Zita A. Kučinskienė, laboratory medicine began to flourish. The laboratory at the Santara Clinics became the most important Laboratory Medical Center in Lithuania. Since the 1990s Lithuanian laboratory medicine has become part of European and world organizations. The faculty's departments were restructured on a modern basis. Faculty buildings were renovated and plans for a second medical campus were prepared. Scientific and cultural life in the faculty gained new forms.

As we entered the 21st century, studies for foreign students in the field of medicine and dentistry in the Lithuanian language began, based on similar programs. Under the guidance of Professor A. Utkus, the number of students was higher than ever before. Foreign students comprised 20 percent of the faculty's student body. Active participation in international student exchange programs was encouraged. The premises of the Faculty of Medicine were renovated, and the facilities of the former Faculty of Natural Sciences were taken over. Next to Santaros clinics, the construction of a new Science Center for the Faculty of Medicine was initiated.

According to the 25 April 2017 decision of the Vilnius University Senate, the structure of the medical faculty has been radically changed. Four new institutes have been created: the Institute of Biomedical Sciences, the Institute of Clinical Medicine, the Institute of Dentistry and the Institute of the Health Sciences. All of the previous clinics, departments and centers have now been incorporated into one of these institutes.

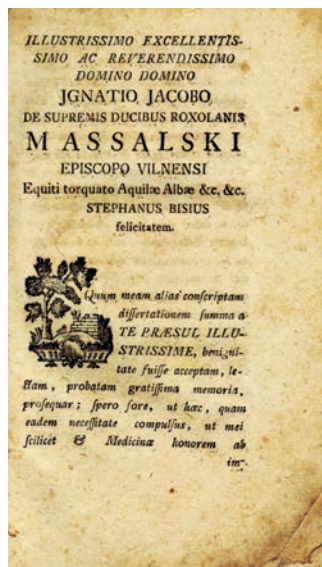
Community service has not been forgotten. Thanks to the efforts of dean Česnys, a monument to the physician and author of both the music and lyrics of the Lithuanian National Anthem, Vincas Kudirka, now stands in the center of Vilnius. Every February 16, Lithuanian Independence Day, faculty staff and students commemorate at the gravesite of the great Lithuanian patriarch and physician Jonas Basanavičius in Rasos Cemetery in Vilnius. At ceremonial gatherings of the faculty, famous people who have contributed to the development of Lithuanian medicine are remembered and honored, future physicians and scientists are inspired.

**STEPONAS LAURYNAS BIZIJAS
(STEPHANUS LAURENTIUS
BISIUS, BISIO, 1724–1800?)**

S. Bizijo veikalo apie metodą, taikytą gydant piktybinę karštinę, dedikacija vyskupui Ignatui Masalskiui. Vilnius, 1773 m.

S. Bisio's dedication of his work on the method of treating malignant fevers to Bishop Ignacy Massalski, Vilnius, 1773

**Medicinos padalinio (*Collegium medicum*) pirmininkas
nuo 1781 iki 1785 m.**

Gydytojas anatomas, fiziologas, medicinos ir filosofijos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1724 m. vasario 14 d. Italijos Piedmonto regione, Fresonaros savivaldybėje. 1746 m. Pavijos universitete jam buvo suteiktas Medicinos ir filosofijos daktaro laipsnis. 1748 m. pradėjo praktikuoti mediciną Turine, o vėliau Venecijoje. Būdamas Venecijoje gavo kvietimą dirbti gydytoju grafienės Anos Paulinos Jablonovskos (A. Paulina Sapieha née Jablonowska, 1728–1800) dvare, Semiatičės (Siemiatycze) mieste, šiaurės rytų Lenkijoje. 1763 m. profesorius persikėlė ten gyventi. Dirbdamas dvare turėjo puikias galimybes naudotis gausiomis grafienės bibliotekos, natūralios istorijos kabineto kolekcijomis ir netgi pribuvėjų mokyklos žiniomis. Praleidęs penkerius metus Semiatičėje, persikėlė į Nesvyžių (Nesvizh, dabar Baltarusijoje) ir tapo Karolio Radvilos (K. Radziwiłł, 1734–1790) dvaro gydytoju. Ten dirbdamas tapo žinomu anatomu bei fiziologu.

1770 m. apsilankė Vilniuje ir konsultuodamasis su kitais medicinos daktarais atliko žmogaus lavono mokslinį skrodimą. Tais pačiais metais skrodimo rezultatai buvo paskelbti lotynų ir lenkų kalbomis. Tai buvo pirmasis išsamiai aprašytas patologinis skrodimas Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje. 1772 m. vyskupo Ignato Masalskio (Ignacy Massalski) kvietimu S. L. Bizijas atvyko į Vilnių ir dirbo gydytoju Vilniaus universitete, kur gydė jėzuitus bei studentus, taip pat vertėsi privačia gydytojo praktika mieste bei konsultavo vyskupą. 1777 m. pardavė savo knygas Edukacinei komisijai ir keletui metų išvyko iš Vilniaus. 1777–1781 m. gyveno Lvove – savo žmonos gimtajame mieste. 1781 m. rektoriaus Martyno Počobuto (Poczobutt) kvietimu grįžo į Vilnių ir tapo medicinos padalinio (*Collegium medicum*) pirmininku, anatomijos ir fiziologijos profesoriumi.

S. L. Bizijas buvo pirmasis profesorius, kuris skaitė fiziologijos paskaitas (1783) ne tik Vilniuje, bet ir visoje Abiejų Tautų Respublikoje. Kartu su savo asistentu Jokūbu Briote (Briôtet), jis surinko pirmuosius preparatus anatomijos muziejui. Taip pat rašė apie psichikos ligas bei kaltūną (*Plica polonica*), kurio nelaikė atskira liga, bet veikiau higienos problema. Už pasiekimus medicinos srityje Lenkijos karalius ir Lietuvos didysis kunigaikštis Stanislovas Augustas suteikė S. L. Bizijui karališkojo gydytojo titulą.

1787 m. profesorius išvyko iš Vilniaus ir grįžo į Italiją. Manoma, jog mirė 1800 m. Paduvoje.

**STEFANO BISIO (Lat. *STEPHANUS LAURENTIUS BISIUS*)
(1724–1800?)**

**Chairman of the medical section (*Collegium medicum*)
from 1781–1785**

Doctor of medicine and philosophy, physician, anatomist, physiologist, and professor, S. Bisio, was born on 14 February 1724 in the municipality (commune) of Fresonara in the Piedmont region of Italy. He received his doctor of medicine and philosophy degree in 1746 at the University of Pavia. In 1748, he began practicing medicine in Turin and later in Venice. While in Venice, he received an invitation to be court physician at the court of Duchess Anna Paulina Sapieha née Jabłonowska (1728–1800) in the town of Siemiatycze in northeastern Poland, and moved there in 1763. There he had access to the very rich collections in the duchess's natural history cabinet, library, and even a school for midwives. After five years in Siemiatycze, he moved to Nesvizh (now Belarus) to be court physician at the court of Prince Karol Radziwiłł. There he started to become well known as an anatomist and physiologist.

In 1770, Bisio visited Vilnius and, in consultation with other medical doctors, dissected a human corpse for scientific purposes. That same year, he published his results in Latin and Polish. This was the first pathological dissection in the Grand Duchy of Lithuania to be well-documented. In 1772, at the invitation of Bishop Ignacy Massalski, Bisio came to Vilnius and worked as a physician at Vilnius University – treating both the Jesuit faculty and students. He also had a private practice in the city and consulted the bishop. In 1777, he sold his books to the National Commission of Education and left Vilnius for several years. He spent 1777–1781 in Lviv, the hometown of his wife. In 1781, at the invitation of Rector Marcin Poczubutt, Bisio returned to Vilnius and assumed the chairmanship of the medical section (*Collegium medicum*) of the College [Faculty] of Physics and the position of anatomy and physiology professor at the newly reorganized university – the Main School of the Grand Duchy of Lithuania. He was chairman from 1781–1785.

Bisio was the first to give lectures on physiology (1783) not only in Vilnius, but in all of the Polish-Lithuanian Commonwealth. Together with an assistant, Jacques Briotet, he collected the first anatomical preparations for the anatomy museum. He wrote on matters concerning mental illness and the Polish plait (Lat. *Plica polonica*), which he did not consider a disease but a hygiene problem. For his achievements in the field of medicine, Bisio was awarded the title of royal physician by King of Poland and Grand Duke of Lithuania Stanisław Augustus Poniatowski.

He departed from Vilnius in 1787, returned to Italy, and died most likely in Padua in 1800.

JONAS ANDRIUS LOBENVEINAS
(JOANES ANDREAS LOBENWEIN,
1758–1820)

Dekanas 1800–1807 m.

Gydytojas anatomas, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1758 m. Vienoje (Austrija). Ten baigė mokyklą ir medicinos studijas. 1778 m. jam suteiktas chirurgo magistro, 1780 m. – akušerio laipsnis. Nuo 1781 m. dirbo Vienos Šv. Trejybės ligoninės adjunktu. 1783 m. persikėlė į Sankt Peterburgą, kur įkūrė chirurgijos mokyklą, dvejus metus dėstė chirurgiją. 1785 m. Jenoje už darbą „De paracentesi thoracis“ gavo medicinos ir chirurgijos daktaro laipsnį. Vėliau persikėlė į Rygą, kur 1785–1787 m. dirbo gubernijos štabo gydytoju, vertėsi privačia praktika.

1787 m. rektorius M. Počobuto buvo pakviestas į Vilnių. Iki 1820 m. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės vyriausiojoje mokykloje su pertraukomis dėstė anatomiją, fiziologiją bei teismo mediciną. 1787–1803 m. dirbo prozektoriaumi. Laikomas teismo medicinos Vilniuje pradininku, išleido teismo medicinos vadovėlį. Taip pat tyrė vakcinacijos nuo raupų metodus, daug prisidėjo prie jos įgyvendinimo Lietuvoje. 1809–1818 m. buvo Vilniaus medicinos draugijos pirmininkas. Oksfordo universiteto pavyzdžiu reformavo medicinos magistro studijas į medicinos daktaro studijas. 1810 m. atliko anatomijos skyriaus rekonstrukciją – pasirūpino įrengti amfiteatrinę salę, prozektoriumą, papildė anatomijos muziejų, pasirūpino lavonų tiekimu iš karo ligoninės. 1808 m. buvo nominuotas koleginiu patarėju. 1812 m. gavo profesoriaus vardą. 1816–1817 m. buvo Vilniaus universiteto rektorius, tuo pat metu tapo valstybės patarėju. Jam buvo įteiktas Šv. Anos 2-ojo laipsnio ordinas. Buvo vienas iš Vilniaus medicinos draugijos steigėjų ir ilgametis jos pirmininkas. Mirė 1820 m. Vilniuje, palaidotas Bernardinų kapinėse.

JOANNES ANDREAS LOBENWEIN (1758 –1820)

Dean from 1800–1807

Doctor of medicine, physician, anatomist and professor, Joannes Lobenwein, was born in Vienna, Austria, in 1758. He studied medicine at the medical faculty of Vienna University. In 1778, he acquired a master's degree in surgery and later, in 1780, a master's degree in obstetrics. From 1781, he worked as an adjunct at the Holy Trinity Hospital in Vienna. In 1783, he accompanied the army surgeon Prof. J. Mohrenheim to St. Petersburg to help establish a school of surgery, and taught there for two years. Mohrenheim stayed on in Russia and became ordinary physician and obstetrician to Empress Catherine II of Russia. Lobenwein received his doctor of medicine and surgery degree from the University of Jena in 1785 for his work on the paracentesis of the thorax (*De paracentesis thoracis*). From 1785–1787, he worked in Riga as a staff physician in the governor-general's office and had a private practice.

In 1787, he was invited by Rector M. Poczobutt to teach anatomy at the Main School of the Grand Duchy of Lithuania, and taught that subject (as well as physiology and forensic medicine in some years) until 1820 (except for 1812–1814, when due to the Napoleonic Wars he fled to St. Petersburg, and when he was vicerektor from 1815–1817). During 1787–1803, he also worked as a prosector. Lobenwein is considered a pioneer of medical jurisprudence in Lithuania, and published a textbook on that subject. He also studied the methods of smallpox vaccination and made considerable contributions towards its implementation in Lithuania. In 1805, he was one of the founding members of the Vilnius Medical Society and for many years its chairman. Following the example of Oxford University, he reformed the master's degree medical studies to the doctorate of medicine. In 1810, Lobenwein reorganized the anatomy department – arranged for an amphitheatre hall and a prosectorium to be built, made additions to the anatomical museum's collections, and saw to it that corpses for dissection be supplied from the military hospital to the university. In 1812, he received the title of Professor. For his service to the Russian state, he received the rank of Collegiate Councillor in 1808, and when he was vicerektor of Vilnius University from 1815–1817, he was raised to the rank of State Councillor. He also received the Order of St. Anna, 2nd class. He died in Vilnius and was buried in the Bernardines Cemetery.

**FERDINANDAS ŠPICNAGELIS
(FERDYNAND SPITZNAGEL,
1760–1826)**

Dekanas 1807–1811 m.

Gydytojas, medicinos mokslų daktaras, bendrosios terapijos profesorius. Gimė 1760 m. Saksonijoje. Vienoje įgijo medicinos ir filosofijos daktaro laipsnį. Gydytojo praktiką atliko Vengrijoje.

Į Vilnių atvyko 1792 m. Dirbo G. Forsterio vadovaujamoje Gamtos mokslų katedroje. Kartu su G. Forsteriu Sereikiškių parko teritorijoje įkūrė botanikos sodą. 1802 m. S. Jundzilas perėmė vadovavimą Gamtos mokslų katedrai, o F. Špicnagelis paskirtas medicinos profesoriumi. 1803–1822 m. jis dėstė farmakologiją (*materia medica*), bendrąją terapiją ir toksikologiją.

1816 m. buvo Vilniaus medicinos draugijos pirmininkas. Dirbo Vilniaus ligoninėse. Mokėjo net devynias kalbas. Mirė Vilniuje 1826 m., palaidotas Rasų kapinėse.

FERDYNAND SPITZNAGEL (1760–1826)

Dean during 1807–1811

Doctor of medicine and philosophy, physician, therapist, and professor, F. Spitznagel, was born in Saxony in 1760. He received his doctorate in medicine and philosophy in Vienna, and did his medical practice in Hungary.

In 1792, he was invited to teach natural history and botany at the Main School of the Grand Duchy of Lithuania. He succeeded the well-known Georg Forster and taught natural history until 1802, when he transferred to the medical faculty as professor of therapy and clinical medicine. He gave lectures on the subjects of pharmacology (*materia medica*), general therapy and toxicology from 1803 until 1822.

Spitznagel was one of the founders of the Vilnius Medical Society (chairman in 1816), worked in various hospitals in Vilnius, and was a polyglot – he could speak nine languages.

He died in Vilnius in 1826 and was buried in the Rasos Cemetery.

Dekanas 1820–1823 m. ir 1827–1830 m.

Fiziologas, akušeris, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė Lucke 1780 m. ūkininkų šeimoje. Mokėsi Lucke, vėliau Vilniuje, kur 1802 m. įgijo filosofijos daktaro laipsnį. Nuo 1803 m. studijavo Medicinos fakultete. 1805 m. įgijo medicinos magistro laipsnį. 1807 m. apgynė medicinos daktaro darbą „Dissertation inauguralis therapiam febris nervosae exhibens“. Aleksandro Chodkevičiaus pakviestas išvyko į Pekalovą (Voluinės žemėse), vėliau – Varšuvą, kur dirbo jo gydytoju adjutantu.

Nuo 1810 m. Vilniaus universiteto Medicinos fakultete dėstė fiziologijos kursą remdamasis Andriaus Sniadeckio „Organinių kūnų teorija“. Kaip ir A. Sniadeckis (Śniadecki), dėstė lenkų kalba. Išvykus J. A. Lobenveinui, perėmė anatomijos kursą. 1817 m. vadovavo fakulteto Akušerijos klinikai. 1820–1826 m. buvo Vilniaus medicinos draugijos pirmininkas, 1831 m. Vilniaus universiteto rektorius. Daug keliavo po Vokietijos, Prancūzijos, Austrijos universitetus. Medicinos studijas reformavo pagal Vakarų Europos modelį. Išplėtė Akušerijos kliniką, pagerino akušerijos dėstymą, įvedė praktikos darbus. Pirmasis Lietuvoje nurodė, kad nėščioji privalo laikytis režimo ir higienos taisyklių. 1825 m. parašė akušerijos vadovėlį, kuris naudotas visoje Lietuvos ir Lenkijos teritorijoje. 1832–1842 m. buvo Vilniaus medicinos-chirurgijos akademijos Akušerijos katedros ir klinikos vedėjas. 1832 m. Vilniaus universiteto likvidacijos komisijos narys, 1840 m. tapo Medicinos-chirurgijos akademijos rektoriumi. Vertėsi sėkminga privačia praktika. Buvo masonų ložės „Uolusis lietuvis“ bei „Nenaudėlių“ draugijos narys. Turėjo slapyvardį „Patrimpas“. Jis vertinamas prieštaringai: viena vertus, buvo puikus akušerijos specialistas, kita vertus, pasak amžininkų, buvęs gudrus, veidmainis ir pasitikėjimo nekeliantis žmogus.

Mirė 1843 m. Šalčininkuose.

MIKALOJUS MIANOVSKIS
(MIKOŁAJ MIANOWSKI,
1780–1843)

MIKOŁAJ MIANOWSKI (1780–1843)

Dean during 1820–1823 and 1827–1830

Doctor of philosophy and medicine, physiologist, obstetrician, and professor, Mikołaj Mianowski, was born in Lutsk (now Ukraine) in 1780. He studied in Lutsk, and afterwards at the University of Vilnius, where he received a doctorate in philosophy (1802) and a doctorate in medicine (1807) with a thesis on fevers (*Dissertatio inauguralis therapiam febris nervosae exhibens*).

In 1810, Mianowski was invited to teach physiology in the medical faculty of Vilnius University. His lectures were based on Jędrzej Śniadecki's work *Theory of Organic Beings*. In 1815, an obstetrics clinic (up to 12 beds) was established in the medical faculty, and Mianowski became its head in 1817, after spending a year in Vienna studying the latest procedures and findings in obstetrics. He significantly raised the level of obstetrical care in Lithuania by placing great emphasis on the proper examination of patients, their diet and hygiene, on the mechanics of the delivery process, and on concrete indications and contraindications during obstetrical operations. In 1819, he became a professor of obstetrics, and in 1825 published a textbook on obstetrics which was used throughout Lithuania and Poland. About ten doctoral dissertations on obstetrics were defended while he was professor.

Mianowski was chairman of the Vilnius Medical Society during 1820–1826 and had a successful private practice. After the closure of the university in 1832, he played an important role in the newly-created Vilnius Academy of Medicine and Surgery as head of the obstetrics department (1832–1842) and as rector (1840–1842).

He died in Šalčininkai (Vilnius region) in 1843.

Dekanas 1824–1826 m.

Gydytojas chirurgas, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1790 m. Slanime, Gardino apskrityje. Mokėsi Slanime ir Maladečinoje. 1807–1808 m. studijavo Vilniaus universiteto Fizikos-matematikos fakultete. 1808–1813 m. studijavo mediciną Medicinos-chirurgijos akademijoje Peterburge ir ją baigė aukso medaliu. 1813–1816 m. buvo tos pačios akademijos Chirurgijos skyriaus adjunktas. 1816 m. apgynė daktaro disertaciją „Dissertatio medico-chirurgica inauguralis de aneurysmata“. Persikėlė į Vilnių.

1817 m. gavo chirurgijos profesoriaus vietą, 1820 m. po J. A. Lobenveino mirties – anatomijos ir teismo medicinos profesoriaus vietą. 1820–1824 m. dėstė anatomiją ir teismo mediciną. Sukūrė redukuotos kraujotakos metodą. Vilniuje pirmasis padarė šlaunies egzartikuliaciją, rinoplastiką, perrišo miego arteriją. 1823 m. parašė miologijos vadovėlį. Rūpinosi J. Franko Vilniuje įkurtu Medicinos institutu, įsteigė veterinarijos studijas. Plėtojo klinikinę mediciną, studentų praktikai pritaikė klinikas. 1824 m. išrinktas ekstraordinariu profesoriumi.

1824–1826 m. buvo Vilniaus universiteto prorektorius, 1826–1831 m. – rektorius. 1830 m. jo vardu pavadintas mineralas pelikanitas. 1821 m. masonų ložės „Gerasis ganytojas“ narys. Reputacija prieštaringa – puikus specialistas, bet liūdnai pagarsėjo dėl studentų ir jaunimo slaptųjų organizacijų Vilniuje, Panevėžyje bei Ukmergėje persekiojimų. Sukūrė policinę jaunimo ir carui nelojalių profesorių šnipinėjimo, sekimo ir arešto sistemą. Uždarius Vilniaus universitetą, išvyko į Sankt Peterburgą, Maskvą, kur sėkmingai vertėsi gydytojo praktika, užsiėmė administraciniu darbu. Už nuopelnus Rusijai buvo apdovanotas Aleksandro Nevskio, Šv. Vladimiro ir Šv. Anos ordinais. Mirė 1873 m. Pelikanuose Baltarusijoje.

VACLOVAS PELIKANAS
(WACŁAW PELIKAN,
1790–1873)

WACŁAW PELIKAN (1790–1873)

Dean during 1824–1826

Doctor of medicine, physician, surgeon, and professor, Wacław Pelikan, was born in Slonim (now Belarus) in 1790. He received his secondary education in Slonim and briefly studied in the Faculty of Physics and Mathematics at Vilnius University during 1807–1808. During 1808–1813, he studied medicine at the St. Petersburg Academy of Medicine and Surgery, which he graduated with a gold medal. He continued as an adjunct in the surgery department of the same academy during 1813–1816. In 1816, he defended his doctoral thesis on aneurisms (*Dissertatio medico-chirurgica inauguralis de aneurysmata*). After that, he moved to Vilnius.

Pelikan began teaching surgery and working in the surgical clinic in 1817 and, after the death of J. Lobenwein in 1820, he also taught anatomy and medical jurisprudence (1820–1824). Pelikan was a skilled surgeon, who developed a method of reduced blood circulation, and was the first in Vilnius to perform a thigh disarticulation, a rhynoplasty procedure and a carotid artery ligation. He successfully headed and developed the surgical clinic. In 1823, Pelikan published a textbook on myology. He also looked after the Vilnius Institute of Medicine, which was established by Joseph Frank, designed a course on veterinary medicine, and had a successful and profitable private practice. In 1824, he was elected extraordinary professor.

Pelikan was prorector of the university from 1824–1826 and rector from 1826–1831. Even though a good teacher and practitioner, his reputation at the university was tainted by the fact that as prorector and rector he was very royal to the tsarist regime and took an active part in establishing a police and spy regime at the university, in persecuting students, especially those who belonged to secret societies, and in drawing up lists of professors who were loyal to the regime and those who were not. None of this worked. Tsar Nicholas I still closed the university on 1 May 1832.

After the university was closed, Pelikan left Vilnius and went to St. Petersburg and Moscow where he had a successful career as a practitioner and administrator. For his services to the Russian state, he won the Order of Alexander Nevsky, the Order of St. Vladimir, and the Order of St. Anna medals.

He died on his estate (Pelikanai) in Belarus in 1873.

STANISLOVAS VLADYČKA
(STANISŁAW KAROL
WŁADYCZKO, 1878–1936)

Laikinasis dekanas 1919 m.

Gydytojas neurologas, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Vilniaus universiteto atgaivinimo komisijos narys. Gimė 1878 m. lapkričio 4 d. Kaune, čia ir mokėsi. 1897 m. įstojo į Maskvos universiteto Medicinos fakultetą. 1907 m. įgijo daktaro laipsnį. Paskirtas Peterburgo medicinos akademijos Nervų ir psichikos ligų klinikos asistentu. 1910 m. tapo nervų ir psichikos ligų docentu, 1911 m. – Psichoneurologijos instituto profesoriumi.

1919 m. pakviestas eiti docento, vėliau profesorius pareigas Vilniaus Stepono Batoro universitete. Buvo universiteto atkūrimo komisijos narys, jam buvo patikėta suorganizuoti Medicinos fakultetą, tapo laikinuoju jo dekanu. Pirmaisiais Medicinos fakulteto mokslo metais perkeltas į prodekano pareigas.

Lenkijos, Vokietijos, Rusijos, Prancūzijos mokslinėje spaudoje paskelbė per 40 publikacijų. Buvo įvairių Lenkijos, Prancūzijos, Vokietijos, Estijos gydytojų ir mokslo draugijų narys. Aktyviai kovojo su psichikos ligomis ir tokiais žalingais socialiniais reiškiniiais kaip alkoholizmas. Priklausė blaivybės draugijai „Mens“, Vilniaus eugenikų draugijai. 1933 m. po Nervų ir psichikos ligų klinikos pertvarkymo pasitraukė į Varšuvą. 1936 m. grįžo į Vilnių. Mirė 1936 m., palaidotas Rasų kapinėse Vilniuje.

STANISŁAW KAROL WŁADYCZKO (1878–1936)

Temporary dean in 1919

Doctor of medicine, professor of neurology, and member of the Vilnius University restoration committee, S. Władyczko, was born on 4 November 1878 in Kaunas. After completing his secondary education in Kaunas, Władyczko began studying at the medical faculty of Moscow University in 1897. He received his doctorate in 1907. Later he was appointed as an assistant at the neurological and psychological disorders clinic of the St. Petersburg Academy of Medicine. In 1910, he became a docent of neurology and psychological disorders and later, in 1911, a professor of the Institute for Psychoneurology.

Władyczko was invited to Vilnius in 1919 to become a docent at the newly forming Stephen Báthory University. As a member of the university restoration committee, he was entrusted with the organization of the medical faculty. He also served briefly in 1919 as temporary dean of the faculty. During the first academic years of the faculty, he was transferred to the position of vice dean.

Władyczko published more than 40 scientific publications in Polish, German, Russian and French journals. He was a member of various scientific societies in Poland, France, Germany and Estonia. He was actively involved in the treatment of psychological illnesses and social problems such as alcoholism. He belonged to the temperance society *Mens* and the Vilnius Society of Eugenics. After the reorganization of the neurological and psychological disorders clinic in 1933, he left for Warsaw.

He returned to Vilnius in 1936 and died the same year. He was buried in the Rasos Cemetery.

Dekanas 1919–1921 m.

Gydytojas embriologas, medicinos ir biologijos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1875 m. rugpjūčio 12 d. Holoske (Hołosk), Dublanų (Dubliany) apskrityje, netoli Lvovo. Mokėsi Lvove ir Krokuvoje. 1893 m. įstojo į Krokuvos Jogailaičių universiteto Žemės ūkio fakultetą, po metų perstojo į Medicinos fakultetą. 1899 m. įgijo daktaro laipsnį. 1900 m. išvyko į Miuncheną studijuoti Aprašomosios anatomijos katedroje, vėliau persikėlė į Kološvarą (dab. Rumunija). Dirbo ir Neapolio zoologijos stotyje.

1902 m. sugrįžo į Jogailaičių universitetą, pripažintas *veniam legendi* anatomijos ir embriologijos srityje. 1906 m. čia gavo docento, 1912 m. profesoriaus vardą. Pirmojo pasaulinio karo metais suorganizavo mobilias sanitarijos kolonas. Pradėjo masinius skiepijimus, kurie buvo sėkminga raupų, dėmėtiosios ir vidurių šiltinės, dizenterijos ir maliarijos epidemijų prevencijos priemonė. XX a. trečiajame dešimtmetyje dalyvavo kuriant Lenkijos sanitarinį kordoną nuo Rusijos bei leidžiant naujus higienos ir sveikatos apsaugos įstatymus. Įvertinant organizacinius ir mokslinius pasiekimus du kartus (1918–1919 ir 1931–1932) buvo paskirtas Krokuvos Jogailaičių universiteto Medicinos fakulteto dekanu ir vieną kartą (1919–1920) – Vilniaus Stepono Batoro universiteto Medicinos fakulteto dekanu.

1919 m. perėmė dekaną pareigas iš Stanislovo Vladyčkos, tapo pirmuoju Medicinos fakulteto nuolatinio dekanu. Laikomas vienu iš Lenkijos histologijos pradininkų, tyrė jūros bestuburių fiziologiją, raidos ypatumus, regeneracines savybes ir jų sąryšį su nervų sistema, paveldėjimo dėsnius, atrado daug naujų metodų. Dėl savo tyrimų pagarsėjo kaip minėtų sričių specialistas. Jo darbai su bendraautoriais spausdinti keliuose Vokietijos žurnaluose. Buvo daugelio Krokuvos, Liublino, Vilniaus, Čenstakavos ir Gardino mokslo draugijų narys. Antrojo pasaulinio karo metais vadovavo Lenkijos centrinei sanitarijos sekcijai. 1944 m. mirė nuo sunkios užkrečiamosios ligos, kuria sirgo nuo 1942 metų.

EMILIS GODLEVSKIS
JAUNESNYŠIS
(EMIL GODLEWSKI MŁODSZY,
1875–1944)

EMIL GODLEWSKI, Jr. (1875–1944)

Dean during 1919–1921

Doctor of medicine and biology, physician, embryologist, and professor, E. Godlewski, Jr., was born on 12 August 1875 in Hołosk, near Lviv (now Ukraine). He received his secondary education in Lviv and Kraków and his medical degree in 1893 from the medical faculty at the Jagiellonian University in Kraków. In 1900, he studied in the Descriptive Anatomy Department in Munich and also spent some time working at the Zoological Station (*Stazione Zoologica*) of Naples.

In 1902, he returned to the Jagiellonian University where he worked at the medical faculty, first in the Institute of Descriptive Anatomy and later as professor of biology and embryology in the Department of Biology and Embriology, which he founded and led for many years. During the First World War, Godlewski was responsible for organizing mobile sanitation units and for performing mass vaccinations. During the 1920s, he participated in the formation of Poland's "Sanitary cordon" against Russia, and in the passing of new laws concerning hygiene and healthcare.

In appreciation of his organizational and scientific achievements, he was twice (1918–1919 and 1931–1932) appointed dean of the medical faculty at the Kraków Jagiellonian University and once (1919–1920) of the Faculty of Medicine at the Vilnius Stephen Báthory University. In 1919, he took over the dean's position from Stanisław Władyczko and became the first permanent dean of the Faculty of Medicine.

Godlewski is considered one of the pioneers of Polish embryology. After early research on the histogenesis of muscles, he focused on regeneration and mechanisms regulating the process of fertilization and early embryo development. He was the first to point out the change in the function, organization and role of the cells under the influence of external stimuli. He was also the author of the theory of migration of the inherited substances from the nucleus to the cytoplasm and, after their processing, from the cytoplasm back to the nucleus. He and his co-author's papers were published in several German scientific journals. He was a member of scientific societies in Kraków, Lublin, Vilnius, Częstochowa and Grodno. In 1936, he was awarded the title of Member of the Pontifical Accademia delle Scienze. During the Second World War, he was head of the Sanitary Section of the Polish Red Cross.

He died in 1944 from an infectious disease that he had contracted in 1942.

Dekanas 1921–1923 m.

Vidaus ligų gydytojas, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1872 m. vasario 11 d. Zarudincuose (Zarudyńtsy), Žitomiro srityje, Podolėje (dab. Ukraina). Mokėsi Nemirove, studijavo Kijevo universiteto Medicinos fakultete. 1899 m. baigė studijas gydytojo diplomu *cum eximia laude*. Specializacija – vidaus ligos, dirbo miesto ligoninėje, vėliau – universitetinėse klinikose. 1910 m. Kijevo universitete įgijo medicinos daktaro laipsnį. Dirbo karo gydytoju vykstant Rusijos–Japonijos bei Pirmajam pasauliniam karams. Nuo 1919 m. trumpai dirbo Varšuvos universiteto Vidaus ligų klinikose, vėliau – vidaus ligų skyriaus ordinatoriumi Vyriausiojoje karo ligoninėje.

1921 m. tapo Stepono Batoro universiteto Terapijos klinikos vedėju. Nusipelnė organizuojant Medicinos fakulteto mokslinį ir pedagoginį darbą, kuriant universiteto klinikas. Aktyviai dalyvavo plėtojant Druskininkų sanatoriją. Buvo Mokslo tarybos narys, Vilniaus Vidaus ligų klinikų skyriaus Druskininkuose organizatorius. 1922–1924 m. ir 1927–1929 m. buvo Vilniaus medicinos draugijos pirmininkas. 1930–1932 m. – Vilniaus universiteto rektorius.

Paskelbė per 40 darbų vidaus ligų klausimais. Pirmasis Lenkijoje ir vienas pirmųjų Europoje ėmė tirti hipertenzijos problemą. Tyrė kraujotakos, kvėpavimo organų veiklą. Daug dėmesio skyrė diagnostikos metodikos tobulinimui, tuberkuliozės prevencijai. Vilniaus, Varšuvos, Kijevo mokslo draugijų narys. Vilniaus kovos su tuberkulioze draugijos narys, Vilniaus medicinos draugijos narys korespondentas. Lenkijos valstybinės sveikatos tarybos narys. Daug dėmesio skyrė pedagoginei veiklai. Antrojo pasaulinio karo metais 1944–1945 m. dirbo konsultantu Vilniaus ligoninėse ir poliklinikose. 1945 m. išvyko į Kališą (dab. Didžiosios Lenkijos vaivadija), čia 1955 m. ir mirė.

ALEKSANDRAS JANUŠKEVIČIUS
(ALEKSANDER JANUSZKIEWICZ,
1872–1955)

ALEKSANDER JANUSZKIEWICZ (1872–1955)

Dean during 1921–1923

Doctor of medicine and professor, A. Januszkiewicz, was born on 11 February 1872 in Zarudyńtsy, Zhytomyr region, Podolia (now Ukraine). He began his education in Nemyriv, and then was admitted to the medical faculty at Kiev University. In 1899, he finished his courses and received a physician's diploma. Januszkiewicz specialized in internal medicine, worked in a city hospital, and later in university clinics. He received his doctorate at Kiev University in 1910, and worked as a military doctor during the Russo-Japanese War and during the First World War. In 1919, he worked for a short time in the internal medicine clinics of Warsaw University, and later in the Internal Medicine Department of the General Military Hospital.

In 1921, he became head of the therapeutic clinic at the Stephen Báthory University and dean of its medical faculty (1921–1923). He made significant contributions in organizing the scientific and pedagogic work at the medical faculty. He actively participated in the development of the Druskininkai sanatorium, was a member of the Research Council and organized the Vilnius Internal Medicine Department at Druskininkai. Januszkiewicz was chairman of the Vilnius Medical Society during 1922–1924 and 1927–1929, and rector of the Stephen Báthory University during 1930–1932.

Januszkiewicz published more than 40 scientific articles on internal medicine. He was the first in Poland and among the first in all of Europe to study hypertension. He also studied the activity of the circulatory and respiratory systems. He devoted a lot of attention to the perfection of diagnostic techniques and the prevention of tuberculosis. He was a member of scientific societies in Vilnius, Warsaw and Kiev. He was also a member of the Vilnius Fight against Tuberculosis Society, a member-correspondent of the Vilnius Medical Society, and a member of the Polish State Health Council. He devoted a lot of attention to pedagogical activities. During the last years of the Second World War of 1944–1945, Januszkiewicz worked as a consultant in the hospitals and polyclinics of Vilnius.

In 1945, he left Vilnius for the city of Kalisz in central Poland and died there in 1955.

Dekanas 1923–1924 m.

Patologas anatomas, medicinos istorikas, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1861 m. rugsėjo 26 d. Popowcuose (Popowcy), Podolės gubernijoje (dab. Ukrainoje). Baigė Marijos Magdalenos gimnaziją Poznanėje. Studijavo Krokuvoje, Lipske. 1886 m. Heidelberge įgijo daktaro laipsnį. 1888 m. diplomas nostrifikuotas Dorpatu (Tartu) universitete. Dirbo ligoninėse Varšuvoje, Krokuvoje, Berlyne. 1890 m. tapo apylinkės gydytoju Podolės gubernijoje. 1906 m. išvyko į Kijevą, kur dirbo universitetinėje nervų ligų klinikoje bei chemijos ir bakteriologijos laboratorijoje. 1921 m. persikėlė į Varšuvą, ten dirbo sveikatos apsaugos tarnyboje. Dalyvavo Lenkijos–Sovietų Rusijos kare.

1922 m. mokslininkas buvo pakviestas į Vilniaus Stepono Batoro universitetą, kur paskirtas medicinos istorijos ir filosofijos profesoriumi. Beveik dešimtmetį vadovavo Medicinos istorijos ir filosofijos skyriui bei Bendrosios patologijos katedrai. Dėstė medicinos istoriją ir filosofiją, propedeutiką ir bendrąją patologiją. Paskelbė per 50 publikacijų medicinos istorijos ir filosofijos klausimais. Domėjosi XIX a. Medicinos fakulteto veiklos istorija, rengė garsiausių asmenybių biografijas, nagrinėjo ir svarbiausias to meto Medicinos fakulteto aktualijas, taip pat atkreipė dėmesį į filosofines ir etines medicinos problemas. Aktyviai dalyvavo fakulteto gyvenime, inicijavo studijų reformas. Propagavo praktinį mokymą, kuriuo siekta studentų nevarginti pernelyg dideliu kiekiu teorinių žinių ir mokyti spręsti realias gydytojo praktikoje pasitaikančias situacijas. Mirė 1930 m. Vilniuje, palaidotas Rasų kapinėse.

STANISLOVAS TŠEBINSKIS
(STANISŁAW TRZEBIŃSKI,
1861–1930)

STANISŁAW TRZEBIŃSKI (1861–1930)

Dean during 1923–1924

Doctor of medicine, anatomist, pathologist, medical historian and professor, S. Trzebiński, was born on 26 September 1861 in Popowce, Podolia Province (now Ukraine). He graduated from the Mary Magdalene gymnasium in Poznań, studied in Kraków and Lipsk, and received his doctor of medicine degree from the University of Heidelberg in 1886. His diploma was nostrified by Dorpat (Tartu) University in 1888. He spent time working in the hospitals of Warsaw, Kraków and Berlin. In 1890, he became a district physician in the province of Podolia. In 1906, he left for Kiev, where he worked in the university clinic of neurological disorders and in the chemistry and bacteriology laboratory. He moved to Warsaw in 1921, worked in the Public Health Service, and took part in the Polish-Soviet War (1919–1921).

In 1922, Trzebiński was invited to the Stephen Báthory University, where he was appointed professor of medical history and philosophy. He was head of the Medical History and Philosophy Section and the General Pathology Department for almost a decade. He taught medical history and philosophy, propedeutics and general pathology. He had over 50 publications on the history of medicine and philosophy. Trzebiński was particularly interested in the 19th- century history of the Vilnius University medical faculty, prepared biographies of the most notable individuals of the period, analyzed the most significant events in the faculty's history as well as called attention to important philosophical and ethical problems in medicine. He actively participated in the life of the faculty and initiated study reforms. He was a proponent of practical teaching whose objective was not to overburden the students with too much theory but to teach them how to solve real-life problems in medical practice.

He died in Vilnius in 1930, and was buried in the Rasos Cemetery.

Dekanas 1924–1926 m.

Vidaus ligų gydytojas, balneologas, klimatologas, fizioterapijos specialistas, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1871 m. lapkričio 8 d. Norvidpolyje (Norwidpol), Barysavo apskrityje, netoli Minsko (dab. Baltarusija). 1882 m. persikėlė į Vilnių. Čia aukso medaliu baigė gimnaziją. Nuo 1891 m. studijavo Peterburgo karo medicinos akademijoje, kurią baigė diplomu *cum eximia laude* 1897 m. Kitais metais pradėjo dirbti Peterburgo Lui Pastero vidaus ligų klinikose. 1898–1899 m. sėkmingai kovojo su maro epidemija Samarkande (dab. Uzbekija). 1902 m. įgijo daktaro laipsnį už darbą „Arseno poveikis *Aspergilia nigri* raidai ir cheminei sudėčiai“. Taip pat nagrinėjo aortos embolijos, vidurių šiltinės, skrandžio ir plaučių vėžio diagnostikos klausimus. 1906 m. už nuopelnus habilituotas. Dėstė vidaus ligas Rusijos Raudonojo Kryžiaus ligoninėje, Karo felčerių ligoninėje ir kitose įstaigose. Praktikavo Sankt Peterburge, Kislovodske ir Boržomyje.

Nuo 1922 m. paskirtas Vilniaus Stepono Batoro universiteto Medicinos fakulteto diagnostikos, terapijos ir vidaus ligų profesoriumi. 1924 m. įkūrė Pirmąją vidaus ligų kliniką prie Šv. Jokūbo ligoninės. Buvo Stepono Batoro universiteto prorektorius. 1937 m. išrinktas Lenkijos sveikatos tarybos nariu. Pasibaigus Antrajam pasauliniam karui 1945 m. išvyko į Lodzę. 1946 m. Lodžės universiteto Medicinos fakultete įkūrė naują vidaus ligų katedrą, ėjo profesoriaus pareigas, įsteigė reumatologijos klinikas ir polikliniką. Mokslinis palikimas nėra gausus. Jis paskelbė apie 10 publikacijų, skirtų organizaciniam klausimams, kurortologijai, balneologijai. Mirė 1948 m. Lodžėje nuo plaučių tuberkuliozės, ten ir palaidotas.

ZENONAS ORLOVSKIS
(ZENON ORŁOWSKI,
1871–1948)

ZENON ORŁOWSKI (1871–1948)

Dean during 1924–1926

Doctor of medicine and professor of internal diseases, balneology, climatology and physiotherapy, Z. Orłowski, was born on 8 November 1871 in Norwidpol, Barysaw district, near Minsk (now Belarus). He moved to Vilnius in 1882, where he graduated from a gymnasium with a gold medal. In 1891, he began his medical studies at the St. Petersburg Military Medical Academy, from which he graduated in 1897 with a cum eximia laude diploma. In 1898, Orłowski began working in the St. Petersburg Pasteur Clinics of Internal Medicine and successfully fought against the plague epidemic in Samarkand (Uzbekistan) during 1898–1899. In 1902, he received his doctoral degree for the study titled *The Effects of Arsenic on the Development of Aspergilia nigri and its Chemical Composition*. He also did research on aorta embolism, intestinal typhus and the diagnostic techniques of stomach and lung cancer. He was habilitated in 1906 for his achievements. He taught internal medicine at the Russian Red Cross Hospital, the Military Feldsher Hospital and other places. He practiced medicine in the cities of St. Petersburg, Kislovodsk and Borjomi.

In 1922, Orłowski was appointed professor of diagnostics, therapeutics and internal diseases in the medical faculty of the Stephen Báthory University. In 1924, he organized the 1st Internal Medicine Clinic at the St. Jacob's Hospital in Vilnius. He was elected dean of the medical faculty (1924–1926) and later vicerector of the university. In 1937, Orłowski was elected member of Poland's Health Council. When the hostilities of the Second World War ceased in 1945, Orłowski moved to Łódź. A year later, in 1946, he organized a new Internal Medicine Department within the Faculty of Medicine at Łódź University, held the position of professor, established rheumatology clinics and a polyclinic. His scientific legacy is not extensive. He published around 10 studies concerning organizational issues, health resorts and balneology.

He died in Łódź in 1948 from tuberculosis and was buried there.

Dekanas 1926–1927 m.

Farmakologas, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1866 m. birželio 9 d. Troščianiece (dab. Ukraina). Mokėsi Nemirove ir Slucke (Rusija). 1866 m. įstojo į Monpeljė (Montpellier) medicinos mokyklą. 1884 m. persikėlė į Berną, tyrė skydliaukės funkciją, taip pat tobulinosi chirurgijos ir eksperimentinės medicinos srityse. 1914 m. apgynė daktaro disertaciją. Tyrė fosfatų panaudojimo galimybes gydant Bazendovo ligą, cheminius ir elektrofiziologinius reiškinius. Taip pat tyrė ultravioletinius spindulius, rentgeno spinduliuotę. Tračevskio tyrimų rezultatais buvo pagrįsta masinė „Thyraden“, „Testaden“ preparatų skydliaukės sutrikimams gydyti gamyba. 1915 m. buvo paskirtas Farmakologijos katedros asistentu. Iki 1921 m. toliau dirbo Berne, vėliau pakviestas į Vilnių.

1921 m. paskirtas Vilniaus Stepono Batoro universiteto farmakologijos profesoriumi. 1922–1936 m. buvo Farmakologijos katedros vedėju. Tuo metu šios katedros patalpų būklė buvo prasta, trūko mokslui reikalingo inventoriaus. Ketvirtojo dešimtmečio pradžioje, atlikus kapitalinį katedros remontą ir sukomplektavus reikiamą inventorių, buvo galima pradėti mokslo darbus. Dirbdamas katedroje paskelbė kelias publikacijas apie saulėgrąžas kaip vaistą nuo maliarijos, taip pat apie gudobelių vaisių ir gydomųjų žolių poveikį. Mirė 1941 m. Vilniuje, palaidotas Rasų kapinėse.

CEZARY FELIKS TRACZEWSKI (1866–1941)

Dean during 1926–1927

Doctor of medicine, pharmacologist and professor, C. Traczewski, was born on 9 June 1866 in Trostyanets, Ukraine. He began his education in Nemyriv and Slutsk. In 1866, he was admitted to the Montpellier Medical School. In 1884, he moved to Bern, Switzerland to study the functioning of the thyroid as well as to improve himself in the fields of surgery and experimental medicine. He wrote a study entitled *Cachexia strumipriva gravidarum, et ses rapports avec le rachitisme et le cretinisme* in 1897, which he later submitted and defended as a doctoral thesis in 1914. Traczewski studied the chemical and electrophysiological properties of phosphates and their use in treating Graves' disease. He also devoted time to the study of ultraviolet rays and X-ray radiation. The mass production of the pharmaceuticals *Thyraden* and *Testaden* to treat thyroid disorders was made possible by his research. In 1915, he was appointed assistant of the Pharmacology Department at the University of Bern, and worked there until 1921 when he was invited to Vilnius.

In 1921, he was appointed professor of pharmacology at the Stephen Báthory University. He headed the pharmacology department from 1922–1936. When he began, the pharmacology department was in very poor condition – lacked proper facilities and research equipment. After capital improvements and repairs were made in the beginning of the 1930s, serious scientific research could begin. Several studies were published by the department on the use of sunflowers for the treatment of malaria, on the healing properties of the fruit of the common hawthorn (*Crataegus monogyna*) and of other herbs.

He died in Vilnius in 1941 and was buried in the Rasos Cemetery.

**CEZARIS FELIKSAS TRAČEVSKIS
(CEZARY FELIKS TRACZEWSKI,
1866–1941)**

JANAS ŠMURLA
(JAN SZMURŁO,
1867–1952)

Dekanas 1927–1928 m.

Gydytojas otolaringologas, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1867 m. birželio 5 d. Miedzino miestelyje, Vangruvo apskrityje (dab. Lenkija). Mokėsi Varšuvoje. 1893 m. baigė medicinos studijas diplomu *cum eximia laude*. Stažavo Berlyne (1899 m., 1902 m.), Paryžiuje (1902), Krokuvėje ir Vienoje (1907). Dirbo Varšuvos, Vilniaus, Ciechocinekų, Lodžės ligoninėse. 1904–1905 m. Rusijos–Japonijos karo metu – Samaros ligoninės gydytoju ir ordinatoriumi.

1923 m. ėmė vadovauti Vilniaus Stepono Batoro universiteto Medicinos fakulteto Otolaringologijos katedrai ir klinikai. 1930 m. buvo Vilniaus medicinos draugijos pirmininku. 1928 m. Druskininkuose įkūrė inhaliatoriumą. 1927–1936 m. išleido tritomį otolaringologijos vadovėlį. Už šį darbą apdovanotas Lenkijos mokslų akademijos premija. Vienas pirmųjų Lenkijoje propagavo idėją skirti otolaringologiją kaip atskirą medicinos mokslo sritį ir kaip atskirą universitetinę discipliną. Praktiškai tai įgyvendinta Vilniuje, kai otolaringologija tapo privalomuoju dalyku. Kartu su savo mokiniu B. Dylevskiu Medicinos fakulteto Otolaringologijos klinikoje ir miesto mokyklose tyrė Vilniaus moksleivių balso ir kalbos higienos klausimus. 1927 m. nostrifikavus diplomą Poznanėje, įgijo daktaro laipsnį. Vilniuje dirbo iki 1938 m. Antrojo pasaulinio karo metais dirbo Varšuvoje, vėliau persikėlė į Lodzę. Buvo Lodžės laringologijos klinikos įkūrėjas ir pirmasis vedėjas. Jo iniciatyva 1935 m. Liubline atidarytas pirmasis Lenkijoje atskiras Vaikų klinikos Otolaringologijos skyrius.

Paskelbė per 200 publikacijų otolaringologijos, socialinės medicinos, onkologijos, mokyklų higienos, medicinos istorijos klausimais. Vienas pirmųjų Lenkijoje tyrė retą, tuo metu tik rytinėms vaivadijoms būdingą iš Rusijos atkeliavusią ligą – skleromą. Daugelio Lenkijos gydytojų, eksperimentinės medicinos draugijų narys. Mirė 1952 m. Lodžėje.

JAN SZMURŁO (1867–1952)

Dean during 1927–1928

Doctor of medicine, otorhinolaryngologist, and professor, J. Szmurło, was born on 5 June 1867 in Miedzyn, a village in northwestern Poland. He studied medicine in Warsaw and in 1893 graduated with a diploma *cum eximia laude*. He received professional training in Berlin (1899, 1902), Paris (1902), Kraków and Vienna (1907), and worked in the hospitals of Warsaw, Vilnius, Ciechocinek and Łódź. During the Russo-Japanese war in 1904–1905, Szmurło worked as a hospital doctor and resident in the hospital of Samara.

In 1923, he became head of the Otorhinolaryngology Department and clinic of the medical faculty at the Stephen Báthory University. He was dean of the faculty during 1927–1928, and in 1930 – chairman of the Vilnius Medical Society. In 1928, he established an inhalatorium in the resort town of Druskininkai. During 1927–1936, Szmurło published a three-volume textbook on otorhinolaryngology. For this work, he was awarded the Polish Academy of Sciences prize. Szmurło was among the first in Poland to propose the idea of otorhinolaryngology as a separate field of medicine as well as a separate academic discipline. In practice, this was achieved in Vilnius, when otorhinolaryngology became a compulsory subject. Together with his student, B. Dylewski, he studied the problems of voice and speech hygiene in Vilnius pupils at the medical faculty's otorhinolaryngology clinic and at various schools around the city. He received his doctor's degree in 1927, when his diploma was nostrified in Poznań. Szmurło worked in Vilnius until 1938. During the years of the Second World War he worked in Warsaw, and later relocated to Łódź. He was the founder and first head of the Łódź Laryngology Clinic. In 1935, at his initiative, the first separate Otorhinolaryngology Department in Poland was established in the children's clinic of Lublin.

Szmurło had over 200 publications on otorhinolaryngology, social medicine, oncology, school hygiene and medical history. He was also one of the first doctors to study scleroma – a rare disease in the Eastern voivodeships which originated in Russia. Szmurło was a member of many medical societies in Poland.

He died in 1952 in Łódź.

**KORNELIS MICHEIDA (KORNEL
MICHEJDA, 1887–1960)**

Dekanas 1928–1929 ir 1935–1936 m.

Gydytojas chirurgas, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1887 m. spalio 26 d. Bistricoje, Tečino apskrityje (dab. Lenkija). Mokėsi Tečine. Studijavo Krokuvoje. 1911 m. įgijo medicinos mokslų daktaro laipsnį. Nuo 1913 iki 1922 m. su pertraukomis buvo Jogailaičių universiteto Chirurgijos katedros asistentas. Dirbo vietos ligoninėse.

1922 m. paskirtas Stepono Batoro universiteto Chirurgijos klinikos docentu ir vedėju. Dėstė bendrąją chirurgiją. 1925 m. laikinai tapo Ginekologijos ir akušerijos klinikos vedėju, 1927 m. – prodekanu. 1931 m. gavo profesoriaus laipsnį. 1931–1932 m. buvo Vilniaus medicinos draugijos pirmininkas. Daug dirbo gerindamas medicinos priežiūros sąlygas Vilniaus krašte. Apskrities ligonines susiejo su universiteto Chirurgijos klinikomis, steigė konsultacinius punktus. 1934 m. įkūrė Vilniuje vienintelį Urologijos skyrį. Nagrinėjo itin aktualų Vilniaus krašte apendicito klausimą. Taip pat tyrė piktybinių navikų, skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opaligės, peritonito gydymo, tulžies akmenligės klausimus, domėjosi vaikų chirurgijos, akušerijos ir ginekologijos problemomis.

Vilniaus medicinos draugijos ir kitų Lenkijos mokslo draugijų narys. 1939 m. nominuotas Lenkijos chirurgų draugijos prezidentu. Taip pat buvo Vyriausiosios sveikatos tarybos narys. Laikomas vienu iš moderniosios Lenkijos chirurgijos pradininkų.

Antrojo pasaulinio karo metais dirbo Vilniaus apskrities ligoninėse. Po karo persikėlė į Gdanską. 1945 m. paskirtas Gdansko medicinos universiteto Chirurgijos klinikų vedėju, 1946 m. – Gdansko medicinos universiteto Medicinos fakulteto dekanu. 1948 m. tapo naujai atidarytos Krokuvos Jogailaičių universiteto Antrosios chirurgijos katedros ir klinikos vedėju. Mirė 1960 m. Krokuvoje, palaidotas Tečine.

KORNEL MICHEJDA (1887–1960)

Dean during 1928–1929 and 1935–1936

Doctor of medicine, physician, and surgeon, K. Michejda, was born on 26 October 1887 in Bystrzyca, Cieszyn Silesia (now Poland). He completed his secondary education in Cieszyn and studied at the Jagiellonian University in Kraków. In 1911, he received his doctorate in medicine. During 1913–1922, with certain breaks, he was an assistant in the surgery department at the Jagiellonian University. He was also employed in local hospitals.

In 1922, he was appointed docent and head of the surgical clinic at the Stephen Báthory University. He taught general surgery. In 1925, he temporarily headed the gynecology and obstetrics clinic, and in 1927 was elected assistant dean. He served as dean during 1928–1929 and 1935–1936. He became a professor in 1931, and was chairman of the Vilnius Medical Society during that year. He strove to improve the conditions of medical care in the Vilnius region, established contacts between the district hospitals and the university clinics as well as consultation stations. In 1934, Michejda established the only Urology Department in Vilnius. He examined the problems associated with appendicitis, a particular illness in the Vilnius region, and did research into the treatment of malignant tumors, stomach and duodenal ulcers, peritonitis and gallstones. He was also interested in children's surgery as well as obstetric and gynaecological problems.

Michejda was a member of the Vilnius Medical Society and other scientific societies of Poland. In 1939, he was president of the Polish Society of Surgeons and organizer of the first postwar Polish Congress of Surgeons (1946). He was also a member of the Supreme State Health Council of Poland. Michejda is considered one of the pioneers of modern Polish surgery.

During the Second World War, Michejda worked in hospitals within the Vilnius district. After the war, he moved to Gdańsk. In 1945, he was appointed head of the surgery clinics at the Medical University of Gdańsk and a year later, in 1946, dean of its medical faculty. In 1948, he became head of the newly opened 2nd Surgery Department and clinic at the Jagiellonian University in Kraków.

Michejda died in 1960 in Kraków and was buried in Cieszyn. In 1992, he was posthumously awarded the title of Righteous among the Nations.

**VLADISLAVAS MARIANAS
JAKOVICKIS
(WLADYSŁAW MARIAN
JAKOWICKI, 1885–1940/1942)**

Dekanas 1929–1930 m.

Gydytojas akušeris-ginekologas, medicinos mokslų daktaras, medicinos papulkininkis, profesorius. Gimė 1885 m. rugsėjo 19 d. Vitebske (dab. Baltarusija). Mokėsi Vitebske, nuo 1903–1905 m. Maskvos universitete studijavo mediciną. 1905–1910 m. tęsė studijas ir įgijo medicinos mokslų daktaro laipsnį. 1910–1914 ir 1917–1918 m. dirbo Akušerijos ir ginekologijos klinikos asistentu Lvove. Pirmojo pasaulinio karo metais tarnavo Lenkijos legionuose kaip pulko, bataliono gydytojas, Chelmo karo ligoninės ordinatorius. 1920–1924 m. dirbo Akušerijos ir moterų ligų klinikoje Varšuvoje.

Nuo 1925 m. paskirtas Stepono Batoro universiteto Ginekologijos klinikos vedėju ir profesoriumi, 1933–1934 m. buvo Vilniaus medicinos draugijos pirmininkas, 1936–1937 m. Vilniaus Stepono Batoro universiteto rektorius. 1924 m. Lvovo, Varšuvos ir Vilniaus medicinos, ginekologijos draugijų narys. 1925 m. vienas iš žurnalo „Lenkijos ginekologija“ redaktorių. Paskelbė keliolika darbų ginekologijos klausimais. Rašė apie radioterapiją kaip metodą moterų ligoms gydyti, gimdos vėžį, krūties vėžį ir jo diagnostikos metodus.

1939 m. V. M. Jakovickį areštavo sovietų represinių struktūrų pareigūnai, kalino Minske. Tikslī mirties data ir vieta nėra žinomos. Spėjama, kad mirė apie 1940–1942 metus.

WLADYSŁAW MARIAN JAKOWICKI (1885–1940/1942)

Dean during 1929–1930

Doctor of medicine, physician, obstetrician and soldier, W. Jakowicki, was born on 19 September 1885 in Vitebsk (now Belarus). He finished his secondary education in Vitebsk and studied medicine at Moscow University during 1903–1905. After the 1905 Russian Revolution, he transferred to Lviv University, where in 1910 he received his physician's license. The following year (1911), he received confirmation of his diploma from Kiev University. From that time until the First World War, he was an assistant in the obstetrics and gynecology clinic of Lviv University. At the start of the war in 1914, he joined the Polish Legions and became chief physician of the 1st Infantry regiment. He remained at that post until 1917. After the war he joined the new Polish Army and in 1918 was assigned the post of director (ordinator) of the surgical department of the Military Hospital in Chelm. At his request he was dismissed from active service in 1921, and in 1923 received habilitation of his degree. During 1920–1924, he worked in the Obstetrics and Women's Diseases Clinic of Warsaw University.

In 1925, Jakowicki was appointed professor and chair of the obstetrics and gynecology department at the Stephen Báthory University. During 1929–1930, he was dean of the medical faculty and during 1933–1934, chairman of the Vilnius Medical Society. He was also rector of the university during 1936–1937. Jakowicki was one of the editors of the journal *Ginekologia Polska* (*Polish Gynecology*) during 1924–1925 and a member of various gynecological and medical societies in Lviv, Warsaw and Vilnius. He published several articles on gynaecology and wrote about radiotherapy as a diagnostic and treatment method for women's diseases such as uterine and breast cancers.

In 1939, Jakowicki was arrested by the Soviet NKVD and was imprisoned in Minsk. He died somewhere in the Soviet Union between 1940 and 1942. The exact location and circumstances of his death remain unknown.

Dekanas 1930–1931 m.

Patologas anatomas, medicinos mokslų daktaras, profesorius, Patologinės anatomijos muziejaus kūrėjas. Gimė 1877 m. kovo 14 d. Sičuve (Syczów), netoli Varšuvos (Lenkija). Mokėsi Varšuvoje ir Nemirove. 1902 m. Kijeve įgijo medicinos gydytojo diplomą, 1915 m. Odesos universitete – medicinos daktaro diplomą už darbą „Aksalotlio tinklainės morfologija“. 1908–1914 m. dirbo asistentu Odesos universiteto Histologijos katedroje, 1914–1918 m. Vladimire gubernijos ligoninės prozektoriumi. 1919 m. paskirtas kovos su epidemijomis komisaru prie Visuomenės sveikatos ministerijos. 1920 m. tapo Plocko (Płock) epidemiologijos padalinio direktoriumi, 1921–1922 m. paskirtas Karinės sanitarinės tarybos prozektoriumi.

1922 m. pakviestas eiti patologinės anatomijos docento pareigas Vilniaus Stepono Batoro universitete. 1930 m. nominuotas profesoriaus vardui. Paskelbė apie dvi dešimtis mokslo publikacijų. 1932–1933 m. Stepono Batoro universiteto rektorius. Tyrė smulkiųjų roplių, žinduolių morfologiją, žmogaus akies morfologiją, Hodžkino naviko ir kitų onkologinių ligų klausimus, žmogaus sudėjimo tipologiją, uždegimo procesus, endokrininių liaukų veiklą. Pastebėjo sąryšį tarp uždegimo procesų ir onkologinių ligų. Parengė originalų histologinės patologijos diagnostikos vadovėlį. 1925–1926 m. ėjo Vilniaus medicinos draugijos prezidento pareigas. 1927–1929 m. Vilniaus ir Naugarduko gydytojų rūmų narys, Higienos draugijos, Mokslo bičiulių draugijų, taip pat Lenkijos, Čekoslovakijos, Brazilijos gydytojų draugijų narys. 1938 m. persikėlė į Varšuvą. Dirbo ir Tečine, Vroclave. Mirė 1963 m. Varšuvoje, ten ir palaidotas.

KAZIMIERAS OPOČINSKIS
(KAZIMIERZ OPCZYŃSKI,
1877–1963)

KAZIMIERZ OPOCZYŃSKI (1877–1963)

Dean during 1930–1931

Doctor of medicine, pathological anatomist, professor, and founder of the Pathological Anatomy Museum at the Stephen Báthory University, K. Opoczyński, was born on 14 March 1877 in Syczów, near Warsaw (Poland). He finished his secondary education in Warsaw and Nemyriv, and received his physician's diploma at Kiev University in 1902. In 1915, he received his medical doctorate at Odessa University for his work on *The Morphology of an Axolotl's Retina*. During 1908–1914, Opoczyński worked as an assistant in the histology department of Odessa University. During 1914–1918, he worked as a prosecutor in the provincial hospital of Vladimir. In 1919, he was appointed commissar for the fight against epidemics by the Public Health Ministry. In 1920, he became director of the epidemiology division at Płock and later, during 1921–1922, he was appointed prosecutor at the Military Sanitary Council.

In 1922, Opoczyński was invited to become the pathological anatomy docent (assistant professor) at the Stephen Báthory University. He was dean of the medical faculty during 1930–1931 and rector of the university during 1932–1933. In 1930, he was given the title of professor. K. Opoczyński published around twenty scientific articles. He studied the morphologies of small reptiles and mammals; the morphology of the human eye; Hodgkin's disease and other oncological illnesses; the typology of human body shapes; inflammatory processes; and the functioning of endocrine glands. He noticed a connection between inflammatory processes and oncological diseases. Opoczyński prepared a diagnostic guide for histological pathology. He was president of the Vilnius Medical Society during 1925–1926 and member of the Vilnius–Navahrudak Medical Association (1927–1929). Opoczyński was also a member of scientific and medical societies in Poland, Czechoslovakia and Brazil.

In 1938, he moved to Warsaw and died there in 1963.

Dekanas 1931–1932 m.

Gydytojas pediatras, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1881 m. rugpjūčio 11 d. Godzišuvo (Godziszów) miestelyje, Liublino vaivadijoje (dab. Lenkija). Mokėsi Varšuvoje. Nuo 1899 m. studijavo mediciną Imperatoriškajame Varšuvos universitete. 1904 m. gavo daktaro diplomą *cum eximia laude*. 1904–1911 m. specializavosi pediatrijos srityje Anos Marijos vaikų ligoninėje Lodzėje, 1911–1918 m. Liublino vaikų ligoninėje. 1911–1921 m. dirbo anatomijos, fiziologijos ir mokyklų higienos dėstytoju Liublino mokytojų seminarijoje. 1919–1921 m. tarnavo kaip karo gydytojas. 1922 m. apgynė medicinos mokslų daktaro disertaciją.

1922 m. pakviestas į Stepono Batoro universiteto Medicinos fakulteto Pediatrijos katedrą. Tuo pat metu ėmėsi Pediatrijos klinikos organizavimo darbų. Nuo 1922 m. ekstraordinarinis Stepono Batoro universiteto profesorius, Vaikų ligų klinikos vadovas. 1924 m. Druskininkuose įkūrė vaikų gydymo koloniją, pavadintą Andriaus Sniadeckio vardu. 1933 m. paskirtas Pediatrijos katedros profesoriumi. 1935–1936 m. Vilniaus medicinos draugijos pirmininkas.

Paskelbė per 60 mokslo publikacijų, iš kurių kelias monografijas, taip pat apie 50 straipsnių populiariojoje spaudoje, daugiausia vaikų higienos ir švietimo klausimais. 1936 m. jo ir kitų Stepono Batoro universiteto Medicinos fakulteto mokslininkų darbų pagrindu imtas rengti pirmasis Lenkijoje pediatrijos vadovėlis. Tyrė vaikų amžiui būdingas ligas, vaikų mitybos sutrikimus, kraujo sudėties – kalcio, cukraus kiekio kraujyje – įtaką sveikatai. Priklausė Lodzės, Lvovo, Varšuvos, Vilniaus medikų ir visuomeninėms draugijoms. 1924 m. įkūrė Lenkijos pediatrijos draugijos Vilniaus skyrių. Buvo žurnalo „Vilniaus medicinos draugijos metraštis“ redaktorius. Mirė 1936 m., palaidotas Rasų kapinėse.

VACLOVAS JASINSKIS
(WACŁAW JASIŃSKI,
1881–1936)

WACŁAW JASIŃSKI (1881–1936)

Dean during 1931–1932

Doctor of medicine, physician, pediatrician, and professor, W. Jasiński, was born on 11 August 1881 in Godziszów, in the voivodeship of Lublin (Poland). In 1899, Jasiński began his medical studies at the Warsaw Imperial University, where, in 1904, he received his physician's diploma *cum eximia laude*. During 1904–1911, he specialized in the field of pediatrics at the Anna Maria Hospital of Łódź and in the Children's Hospital of Lublin during 1911–1918. Later, during 1911–1921, he worked as a lecturer of anatomy, physiology and school hygiene at the Lublin Teachers Seminary. He served as a military doctor during 1919–1921, and in 1922, defended his medical doctoral thesis.

In 1922, Jasiński was invited to teach in the pediatrics department at the Stephen Báthory University's medical faculty. At the same time, he began to organize a pediatric clinic there. Since 1922, he was an extraordinary professor at the Stephen Báthory University and head of the children's diseases clinic. In the spa town of Druskininkai in 1924, he organized a children's treatment (healing) colony in the name of Jędrzej Śniadecki. He was dean during 1931–1932. In 1933, Jasiński was appointed professor in the pediatrics department, and during 1935–1936 was chairman of the Vilnius Medical Society.

Jasiński had over 60 scientific publications, several of which were monographs. In addition, he published around 50 articles in the popular press, mostly about child hygiene and education. In 1936, together with other medical faculty colleagues, Jasiński compiled the first Polish pediatrics textbook (*Diseases of Children*, 3 vols.). He studied children's diseases at various ages, child nutrition, and the effect of the amount of calcium and sugar in the blood on health. He took an active role in organizing vaccination campaigns against tuberculosis (1924) and diphtheria (1931). He belonged to medical societies in Łódź, Lviv, Warsaw and Vilnius. In 1924, he established the Vilnius section of the Polish Pediatric Society. He was also the editor of the journal *The Vilnius Medical Society Yearbook*.

Jasiński died in Vilnius in 1936 and was buried in the Rasos Cemetery.

Dekanas 1932–1933 m.

Gydytojas toksikologas, teismo medikas, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1886 m. balandžio 17 d. Romanove, Lvovo apskrityje (dab. Ukraina). Mokėsi Berezhanuose, Ternopilio apskrityje (dab. Ukraina). 1912 m. baigė Lvovo universiteto Medicinos fakultetą, gavo medicinos mokslų daktaro laipsnį. 1910–1914 m. jaunesnysis, vėliau vyresnysis Lvovo universiteto Medicinos fakulteto Teismo medicinos katedros asistentas. 1913 m. gavo stipendiją stažuotei Berlyne, tobulinosi teismo medicinos ir toksikologijos srityse. Pirmojo pasaulinio karo metais dirbo karo gydytoju Austrijos kariuomenėje, buvo paimtas į Rusijos kariuomenės nelaisvę, vėliau dirbo gydytoju Tomsko, Irkutsko karo ligoninėse, 1920 m. Lenkijos legionuose. 1922 m. grįžo į Lvovo universitetą dirbti vyriausiuoju Teismo medicinos katedros asistentu. 1923 m. suteiktas habilituoto daktaro vardas teismo medicinos ir toksikologijos srityse. Gavęs Rokfelerio paramą, stažavo Londono universiteto Valstybiniame medicininių tyrimų institute.

1924 m. pakviestas į Vilnių vadovauti Stepono Batoro universiteto Medicinos fakulteto Teismo medicinos katedrai, dėstyti teismo mediciną. Nuo 1925 m. taip pat dėstė bendrąją patologiją, nuo 1935 m. – farmakologiją. Dirbdamas Vilniuje paskelbė 33 publikacijas Lenkijos, Vokietijos, JAV leidiniuose. Savo tyrimuose nagrinėjo savižudybės, nuodų poveikio, mirties diagnozavimo, rentgeno poveikio gaubtinei žarnai ir kitus klausimus.

1944 m. persikėlė į Liubliną, kur dirbo Marijos Skłodovskos-Kiuri universitete, vėliau – į Poznanę. 1945–1951 m. vadovavo tuo metu pažangiausiai Lenkijoje Poznanės universiteto Medicinos fakulteto Teismo medicinos katedrai. 1945–1948 m. vadovavo Farmakologijos katedrai. Įkūrė pirmąjį Lenkijoje Pramonės toksikologijos tyrimų centrą. Savo vėlesniuose tyrimuose sėkmingai plėtojo toksikologinės teismo medicinos kryptį, nagrinėjo savižudybės, abortų, smurtinių mirčių, navikinių ligų problemas. Domėjosi kurortologija. Buvo daugelio Lenkijos mokslo ir visuomeninių draugijų narys, Vyriausiosios sveikatos tarybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos narys. Taip pat buvo Tarptautinės teismo ir socialinės medicinos akademijos Kopenhagoje narys, Vokietijos socialinės medicinos draugijos narys korespondentas, Rio de Žaneiro medicinos akademijos garbės narys. Mirė 1951 m. Poznanėje, ten ir palaidotas.

**SERGIEJUS ŠILINGAS-
SIENGALEVIČIUS
(SERGIUSZ SCHILLING-
SIENGALEWICZ, 1886–1951)**

SERGJUSZ SCHILLING-SIENGALEWICZ (1886–1951)

Dean during 1932–1933

Doctor of medicine, physician, toxicologist, forensic medicine specialist, and professor, S. Schilling-Siengalewicz, was born on 17 April 1886 in Romanov, near Lviv (Ukraine). He received his secondary education in Berezhany, Ternopil region (Ukraine). In 1912, Schilling-Siengalewicz graduated from the medical faculty of Lviv University and received a doctorate in medicine. During 1910–1914, he was a junior, later senior assistant in the Department of Forensic Medicine at Lviv University. In 1913, he received a scholarship to attend lectures at the Berlin Institute of Forensic Medicine, where he improved his skills in the fields of forensic medicine and toxicology. During the First World War he worked as a military doctor in the Austro-Hungarian Army, was captured and held captive by the Russian army. He later worked as a doctor in the military hospitals of Tomsk and Irkutsk. In 1920, he worked as a military doctor in the Polish Legions. He returned to Lviv University in 1922 and worked as a senior assistant in the forensic medicine department. In 1923, he obtained his habilitation degree in forensic medicine and toxicology. With a Rockefeller grant, he interned at the University of London.

He was invited to Vilnius in 1924 to chair the Department of Forensic Medicine at the Stephen Báthory University and to teach forensic medicine. He also began lecturing on general pathology in 1925 and on pharmacology in 1935. He was dean of the medical faculty during 1932–1933. During his stay in Vilnius, he published 33 articles in the medical journals of Poland, Germany and the United States. He studied suicides, the effects of poisons, the diagnosis of death, the effect of X-rays on the colon and other topics.

In 1944, he relocated to Lublin where he worked at the Maria Curie-Skłodowska University, and then moved to Poznań. From 1945–1951, he chaired the Department of Forensic Medicine at Poznań University, the most modern department in Poland at that time. During 1945–1948, he also chaired the pharmacology department. Schilling-Siengalewicz founded Poland's first Industrial Toxicology Research Center. In his later research, he continued to develop the fields of forensic medicine and toxicology; studied suicides, abortions, violent deaths and oncological diseases. He was also interested in resorts. He was a member of numerous scientific and medical societies in Poland and a member of the Public Health Ministry's Supreme Health Council. He was also a member of the International Academy of Forensic Medicine and Social Medicine of Bonn, a member-correspondent of the Social Medicine Society of Germany and an honorary member of the Medical Academy of Rio de Janeiro.

He died in Poznań in 1951 and was buried there.

Dekanas 1933–1934 m.

Chemikas, gydytojas, chemijos ir medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1867 m. birželio 3 d. Lvove tarnautojo šeimoje. 1877–1885 m. mokėsi Lvovo klasikinėje gimnazijoje. 1885–1890 m. studijavo chemiją, mineralogiją ir geologiją Lvovo universitete. 1892 m. gavo daktaro laipsnį. 1891–1895 m. studijavo mediciną Krokuvos Jogailaičių universitete, 1895 m. gavo daktaro laipsnį. 1892–1902 m. dirbo Jogailaičių universitete iš pradžių mineralogijos, vėliau medicininės chemijos srityse. Praktikavosi Šv. Lozoriaus ligoninėje Krokuvoje. Po praktikos gavo stipendiją studijuoti užsienyje – Vienoje, Paryžiuje (Lui Pastero institute), Vysbadene, Freiburge (Šveicarija), Berlyne. 1905 m. stažavo Ciuriche ir Leipcige. 1899 m. habilituotas teismo chemijos ir maisto produktų chemijos srityse Jogailaičių universitete, šiuos dalykus čia dėstė 1900–1928 m. Nepaisant reikšmingų mokslo pasiekimų, negavo docento vietos universitete, todėl pasitraukė į praktiką. 1902–1928 m. dirbo gydytoju bei analitinėje chemijos laboratorijoje. Nuo 1899 m. tuo pat metu buvo Krokuvos baudžiamojo teismo chemijos ekspertas, nuo 1902 m. Krokuvos miesto sanitarinės komisijos narys, 1908 m. chemijos ir fizikos ekspertas maisto produktų srityje. 1916–1919 m. pavaduodamas Napoleoną Cibulskį (N. Cybulski, 1854–1919) vadovavo Fiziologijos katedrai, dėstė fiziologiją Jogailaičių universitete.

1928 m. pakviestas į Fiziologinės chemijos katedrą Stepono Batoro universitete. Dėstė fiziologinę chemiją ir bendrąją chemiją pirmo ir antro kurso medicinos specialybės studentams, taip pat vedė pratybas. Buvo mėgstamas studentų. Nors ir sunkiomis sąlygomis, sugebėjo išplėsti Fiziologinės chemijos katedrą, modernizuoti įrangą, suburti pajėgius darbuotojus. 1934 m. išėjo į emeritūrą, vadovavimą katedrai perleido Vladimirui Mozołowskiui (W. Mozołowski), toliau dirbo katedroje. 1935 m. grįžo į Krokuva.

Žinoma jį paskelbus daugiau kaip 15 mokslo publikacijų. Didesnė jų dalis ne lenkų, bet vokiečių kalba užsienio šalių mokslo žurnaluose. Vilniuje apsiribojo moksliniais pranešimais ir pedagogine veikla. Ankstyvuoju etapu tyrė naftos produktų, aromatinių aminų ir fenolių pritaikymą buitinėje chemijoje. Iš medicinos srities minėtini jo darbai teismo medicinos tematika – nagrinėjo įvairių nuodų aptikimo organizme metodikas. Taip pat tobulino cheminių mineralinio vandens sudėties tyrimų metodiką. Mirė Krokuvoje 1939 m., ten ir palaidotas.

MYKOLAS P. SENKOVSKIS
(MICHAŁ PIOTR SEŃKOWSKI,
1867–1939)

MICHAŁ PIOTR SEŃKOWSKI (1867–1939)

Dean during 1933–1934

Doctor of chemistry and medicine, chemist, physician, and professor, M. Seńkowski, was born on 3 June 1867 in Lviv, Ukraine. During 1877–1885, he attended the Lviv classical gymnasium. During 1885–1890, he studied chemistry, mineralogy and geology at Lviv University, and received his doctoral degree in 1892. During 1891–1895, he studied medicine at the Jagiellonian University in Kraków, and received his medical doctorate in 1895. In 1892, he began work at the Jagiellonian University first as a mineralogy assistant and then from 1892–1902 as assistant chemist. After interning at St. Lazarus Hospital, he passed his state physician's examination in 1897. He received a scholarship to further his professional training in medicinal chemistry in Vienna, Paris (Pasteur Institute), Wiesbaden, Fribourg (Switzerland) and Berlin. In 1905, he also trained in Zurich and Leipzig. In 1899, he was habilitated in the fields of forensic chemistry and food chemistry at the Jagiellonian University. Although he had attained considerable academic achievements, he was not offered a teaching position at the Jagiellonian University, and so went into private practice. From 1902–1928 he practiced medicine and had his own laboratory of analytical and medical chemistry. Since 1899, he was a chemistry expert for the criminal court in Kraków; since 1902, a member of the Sanitary Committee of the City of Kraków; and, since 1908, the chemistry and physics expert in the field of food production. In 1916–1919, he substituted for Prof. N. Cybulski as head of the physiology department and taught physiology at the Jagiellonian University.

In 1928, he was invited to chair the Department of Physiological Chemistry at the Stephen Báthory University. He taught physiological chemistry and general chemistry to first and second-year medical students, and ran laboratories. He was very much liked by his students. In spite of difficult conditions, he was able to expand the physiological chemistry department, modernize its laboratory equipment, and to gather together a good staff. In 1934, he became emeritus and turned over the department to W. Mozołowski.

Seńkowski had few scientific publications (about 15): mostly in foreign publications and written in German. In Vilnius, he focused on giving scientific lectures and pedagogical activities. Earlier he had researched oil products, such as petroleum jelly, and the application of aromatic amines and phenols in everyday products. In the area of forensic medicine, he researched different methods of detecting poisons in the human body. He also perfected research methods for analyzing the chemical composition of mineral water.

In 1935, he returned to Kraków, where he died in 1939 and is buried.

Dekanas 1934–1935 m.

Anatomas, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1888 m. lapkričio 17 d. Sosновеce, Silezijos vaivadijoje (Lenkija). 1904 m. įsivėlė į politinius ginčus su mokyklos valdžia – buvo vienas iš streiko prieš caro valdžią organizatorių, už tai buvo pašalintas iš gimnazijos. 1907 m. mokslus baigė eksternu, tarnaudamas kadetų korpuse. Vėliau mokėsi Vokietijoje pas žymiausius to meto antropologus R. Martiną, G. Rugerį (Ruger) ir O. Šlaginhaufeną (Shlaginhaufen). 1912 m. baigė Ciuricho universitetą *summa cum laude* ir įgijo filosofijos daktaro vardą už darbą „Alpių regiono ir mongolų brachicefalų kaukolės forma“ (*Shadelformen der alpenlandischen und mongolischen Brachicefalen*). Iki 1914 m. dirbo Ciuricho universiteto Antropologijos katedros asistentu. 1914 m. išvyko į JAV. Dirbo Vašingtone Karnegio (Carnegie) institute, kaip mokslo darbuotojas metus praktikavosi Embriologijos katedroje Džono Hopkinso institute Baltimorėje. 1915 m. grįžo į Lenkiją. Varšuvos universitete dirbo asistentu, vėliau prozektoriumi.

1920 m. atvyko į Vilnių, tapo Aprašomosios anatomijos katedros vedėju. Tyrė embrionų raidos dėsningumus, filogenezés ir kitus evoliucinio pobūdžio klausimus. Taip pat nagrinėjo žmogaus konstitucinių tipų ypatybes, aortos variacijas. 1931 m. Arkikatedroje bazilikoje radus Barbaros Radvilaitės, Elžbietos Habsburgaitės, Aleksandro Jogailaičio palaikus, atliko antropometrinius jų matavimus, palaikus konservavo ir rekonstravo. Ypač pagarsėjo Vilniaus ir Trakų karaimų kraujo grupių tyrimais (1933). M. Raicheris pastebėjo karaimų ir kitų etninių grupių genetinius skirtumus ir juos aprašė. Antrojo pasaulinio karo metais karaimus pagal fenotipinius požymius norėta sugretinti su žydų etnine grupe ir represuoti, tačiau M. Raicherio darbas apie karaimų kraujo grupes jau buvo gerai žinomas Europoje, todėl tapo vienu iš Vilniaus ir Trakų karaimų bendruomenės argumentų, neleidusių hitlerininkams taip lengvai sugretinti karaimų su žydais. M. Raicheris aktyviai dalyvavo Medicinos fakulteto veikloje, buvo vienas iš naujojo Anatomikumo pastato (1934) idėjos autorių ir įgyvendintojų. 1940–1944 m. vadovavo pagrindiniam Stepono Batoro universiteto Medicinos fakultetui. Antrojo pasaulinio karo metais tarnavo Lenkijos kariuomenėje.

1945 m. persikėlė į Gdanską, kur tapo Medicinos universiteto Anatomijos ir neurobiologijos katedros vadovu, nuo 1946 m. dekanu. 1947 m. paskirtas Gdanskio medicinos universiteto rektoriumi. Buvo vienas iš pirmojo išsamaus vadovėlio lenkų kalba „Žmogaus anatomija“ (*Anatomja człowieka*, 1965) autorių. Buvo daugelio Lenkijos medicinos ir biologijos žurnalų redakcinių komisijų narys, Lenkijos mokslo draugijų narys. Mirė 1973 m. Gdanske, ten ir palaidotas.

MYKOLAS RAICHERIS
(MICHAŁ REICHER, 1888–1973)

MICHAŁ REICHER (1888–1973)

Dean during 1934–1935 and 1940–1944 (of the underground Stephen Báthory University medical faculty)

Doctor of medicine, anatomist, and professor, M. Reicher, was born on 17 November 1888 in Sosnowiec, voivodeship of Silesia (Poland). In 1904, Reicher was involved in a political dispute with school authorities. He was one of the organizers of a strike against the tsarist government and for that was expelled from the gymnasium. Nevertheless, he finished his secondary education in 1907 as an external student in the cadet corps. He later studied in Germany and attended lectures given by the most notable anthropologists of that time, namely Rudolf Martin, G. Ruger and Otto Schlaginhaufen. In 1912, he graduated from Zürich University *summa cum laude* and received a Ph.D. degree for his work *Shädelformen der alpenländischen und mongolischen Brachicefalen* [*Investigations on the cranial form of the Alpine and Mongolian brachycephalus*]. He worked as an assistant in the anthropology department of Zürich University until 1914, when he departed for the United States. There he received professional training at the Carnegie Institution of Washington, more specifically in its Department of Embryology, which was founded in 1913 in affiliation with the Anatomy Department of Johns Hopkins University. In 1915, he returned to Poland, to Warsaw University, where he was first employed as an assistant, and then later as a prosector.

Reicher arrived in Vilnius in 1920 and became the head of the Descriptive Anatomy Department at the Stephen Báthory University. He studied the development patterns of embryos, topics related to phylogenesis and other evolutionary questions. Reicher also examined the peculiarities of certain human constitutional types and variations in the aorta. When the remains of Barbara Radziwiłł, Elizabeth of Austria, and Alexander Jagiellon were discovered in the cathedral of Vilnius in 1931, Reicher made their anthropometric measurements, conserved and restored them. He gained special eminence through his studies of the blood groups of the Karaites (Karaims) of Vilnius and Trakai (1933). M. Reicher noted the genetic differences between the Karaims and other ethnic groups, including the Jews, and described them. There were attempts during the Second World War to equate the Karaims with Jews based on phenotypic attributes and to persecute them. However, Reicher's work about the Karaim blood groups was well-known in Europe, and became one of the principal arguments of the Vilnius and Trakai Karaim communities against attempts by the Nazis to equate them with the Jews. Reicher actively participated in the activities of the medical faculty and was one of the people who devised and realized the idea for a new Anatomical Theatre building (1934). He was dean during 1934–1935 as well as during 1940–1944, of the then-underground Faculty of Medicine at the Stephen Báthory University. During the Second World War, he served in the Polish army.

Reicher relocated to Gdańsk in 1945. There he became head of the Department of Anatomy and Neurobiology of the Medical University, and in 1946 the dean of its medical faculty. He was appointed rector of Gdańsk Medical University in 1947. Reicher was one of the authors of the first comprehensive Polish textbook on human anatomy, titled *Anatomja Człowieka* (1965). He was a member of numerous editorial boards of Polish medical and biological journals as well as Polish scientific societies.

He died in 1973 and was buried in Gdańsk.

Dekanas 1936–1937 ir 1938–1939 m.

Histologas-embriologas, medicinos mokslų daktaras, profesorius.

Gimė 1891 m. gruodžio 27 d. Lodžėje. Mokėsi Lodžėje, Tbilisyje, Kaukaze.

Nuo 1912 m. studijavo mediciną Jogailaičių universitete Krokuvoje,

1921 m. jam suteiktas medicinos daktaro laipsnis. Nuo 1918 m. dirbo

Fiziologijos skyriuje. Pirmojo pasaulinio karo metais tarnavo Lenkijos

kariuomenėje. 1921 m. paskirtas Jogailaičių universiteto Biologijos-

embriologijos skyriaus, vadovaujamo jau minėto E. Godlevskio, asistentu.

Čia tyrė stuburinių embriologiją, jų raidą veikiant narkoze, varliagyvių galūnių regeneraciją.

1927–1928 m. pagal Rokfelerių fondo programą dirbo Prancūzijoje.

Vėliau dirbo Kornelio (Cornell) universitete, Niujorko universiteto ląstelės

biologijos skyriuje, Jeilio (Yale) universitete, jūros tyrimų stotyse Vud Hale

(Wood-Hale, JAV), Roskolte (Roscolt, Prancūzija). 1928 m. Krokuvos

Jogailaičių universitete S. Hileris buvo habilituotas už nuopelnus histologijos,

embriologijos srityse. Svarbiausi darbai iki atvykstant į Stepono Batoro

universitetą atlikti tiriant ląsteles, varliagyvius. Taip pat buvo tirtas etilo

alkoholio, eterio, chloroformo poveikis amebai.

Nuo 1929 m. Histologijos ir embriologijos katedros vedėjas. Naujų

histologinių metodų pradininkas Lenkijoje ir to meto Europoje. 1929 m.

įdiegė naują JAV sukurtą mikrurgijos (manipuliacijų su gyvomis ląstelėmis)

metodą. 1936–1937 m. paskirtas Stepono Batoro universiteto prorektoriumi.

Paskelbė per 30 mokslo publikacijų lenkų, prancūzų, vokiečių, anglų

kalbomis. Atliko bandymus su tritonų embrionais, tyrė badavimo, alkoholio

poveikį gyviesiems organizmams, regeneracinius mechanizmus. 1939 m.

uždarius Stepono Batoro universitetą, liko dirbti Vilniuje, dalyvavo

pogrindinėse medicinos studijose.

1945 m. persikėlė į Gdanską, kur įsteigė Medicinos akademijos

Histologijos ir embriologijos katedrą ir jai vadovavo. Kurį laiką vadovavo

Normaliosios anatomijos katedrai. 1946 m. jam suteiktas histologijos ir

embriologijos profesoriaus laipsnis. 1959 m. paskirtas Gdansko medicinos

akademijos prorektoriumi. Mirė 1965 m. Gdanske, ten ir palaidotas.

**STANISLOVAS HILERIS
(STANISŁAW HILLER,
1891–1965)**

STANISŁAW HILLER (1891–1965)

Dean during 1936–1937 and 1938–1939

Doctor of medicine, histologist, embryologist and university professor, S. Hiller, was born on 27 December 1891 in Łódź, Poland. He attended secondary schools in Łódź and Tbilisi. He began his medical studies at the Jagiellonian University in Kraków in 1912, and received a doctor's degree in medicine in 1921. In 1918, Hiller began work in the physiology department of the university. During the First World War, he served in the Polish army. In 1921, he became an assistant to the aforementioned Emil Godlewski in the Biology-Embryology Department of the Jagiellonian University. There, he studied the embryology of vertebrates, their development under sedation and limb regeneration of amphibians.

During 1927–1928, with a grant from the Rockefeller Foundation, Hiller visited and did research in the United States (at the universities of Cornell, New York, and Yale as well as at the Woods Hole Oceanographic Institution) and in France (at Roscoff). In 1928, S. Hiller was habilitated for his achievements in the fields of histology and embryology at the Jagiellonian University in Kraków. His most significant work before coming to Vilnius was with cells and amphibians. He also studied the effects of ethyl alcohol, ether and chloroform on amoebas, both through microinjections and by submerging them in the mentioned substances.

In 1929, Hiller became head of the Histology and Embryology Department at the Stephen Báthory University. He is considered to be a pioneer of certain histological methods not only in Poland, but also in Europe. In 1929, he introduced the micrurgical method of manipulating and examining single cells under a microscope, which had recently been developed in the United States. He was dean of the medical faculty during 1936–1937 and 1938–1939. During 1936–1937, he was appointed prorector of the Stephen Báthory University. Hiller published over 30 scientific studies in Polish, French, German and English. He conducted experiments with newt embryos, studied the effects of starvation and alcohol on living organisms, and did research on regeneration mechanisms. After the Stephen Báthory University was shut down in 1939, he remained in Vilnius and participated in the underground medical studies.

In 1945, Hiller relocated to Gdańsk, where he established and headed the Department of Histology and Embryology at the Medical University of Gdańsk. For a while, he also headed the Normal Anatomy Department. In 1946, he received the title of professor of histology and embryology, and in 1959 was appointed prorector of the Medical University of Gdańsk.

He died in Gdańsk in 1965 and was buried there.

Dekanas 1937–1938 m.

Gydytojas onkologas, patologas, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1894 m. rugpjūčio 2 d. Truskavice (dab. Ukraina). Mokėsi Drohobiče. Nuo 1912 m. studijavo mediciną Krokuvos Jogailaičių universitete. Karo metais pašauktas į Austrijos kariuomenę, dalyvavo kovose su Rusijos kariuomene, pateko į nelaisvę. Dirbo Rusijos Raudonojo Kryžiaus sanitarinėje tarnyboje. 1920 m. grįžo į Krokuvą. 1925 m. įgijo medicinos mokslų daktaro laipsnį. 1925–1930 m. dirbo Bendrosios ir eksperimentinės patologijos katedros jaunesnioju, vėliau vyr. asistentu. 1927–1928 m. stažavo užsienyje. Berlyne specializavosi navikinių audinių ir hematologijos srityse, Paryžiuje Lui Pastero institute tyrė piktybinius navikus ir atsparumą vėžiui. Grįžęs į Lenkiją, ėmėsi atsparumo vėžiui tyrimų. 1929 m. habilituotas už darbą „Serologiniai tyrimai dėl atsparumo piktybiniais navikams“, pripažintas *veniam legendi* bendrosios ir eksperimentinės patologijos srityje.

1930 m. pakviestas eiti docento pareigas ir vadovauti Bendrosios ir eksperimentinės patologijos katedrai Vilniaus Stepono Batoro universitete. Kartu su K. Micheida, K. Opočinskiu, Henriku Rudzinskiu (H. Rudziński, 1887–1966) įkūrė Kovos su vėžiu komitetą. Tais pačiais metais Polocko gatvėje Vilniuje įkūrė Vėžio tyrimų ir gydymo institutą. 1933–1935 m. prie instituto įsteigtas Rentgenologijos padalinys ir Histopatologijos laboratorija. Iki Antrojo pasaulinio karo institutas tapo viena didžiausių tokio pobūdžio gydymo ir tyrimo įstaigų Lenkijoje. Paskelbė per 50 mokslo publikacijų lenkų, anglų, prancūzų, vokiečių, rusų kalbomis, dauguma jų – originalūs darbai, išspausdinti užsienio mokslo žurnaluose. Skaitė apie 40 mokslinių pranešimų tarptautinėse mokslo konferencijose. Onkologijos srityje garsėjo ne tik Lenkijoje, bet ir visoje Europoje. Buvo Londono, Paryžiaus, Budapešto, Jenos (Vokietija) mokslo žurnalų redakcinių komisijų narys ir daugelio Lenkijos ir Europos medicinos draugijų narys. Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, liko dirbti Vilniuje, prisidėjo prie pagrindinių medicinos studijų. 1943 m. rudenį suimtas ir nacių sušaudytas Paneriuose.

KAZIMIERAS PELČARAS
(KAZIMIERZ PELCZAR,
1894–1943)

KAZIMIERZ PELCZAR (1894–1943)

Dean during 1937–1938

Doctor of medicine, physician, oncologist, pathologist, and professor, Kazimierz Pelczar, was born on 2 August 1894 in Truskavets (now Ukraine). He received his secondary education in Drohobych. In 1912, he began his medical studies at the Jagiellonian University in Kraków. During the First World War, he was conscripted into the Austrian-Hungarian army, fought in battles against the Russian army, and was captured. In 1915, he worked in the Sanitary Service of the Russian Red Cross, and after the war joined the Polish army. He returned to Kraków in 1920, finished his medical studies, and in 1925, received his doctor's degree in medicine. During 1925–1930, Pelczar worked as a junior, and later a senior assistant in the Department of General and Experimental Pathology at the Jagiellonian University. He completed a foreign traineeship during 1927–1928: in Berlin, Pelczar specialized in the fields of tumor tissues and hematology; at the Pasteur Institute in Paris he studied malign tumors and immunity to cancer. When he returned to Poland, he continued studying immunity or resistance to cancer. Pelczar was habilitated in 1929 for his work on *Serological research on the immunity to malignant tumors* and received the right to give lectures (*veniam legendi*) in the field of general and experimental pathology.

In 1930, Pelczar was invited to become a docent and to head the Department of General and Experimental Pathology at the Stephen Báthory University. Together with K. Michejda, K. Opoczyński and H. Rudziński (1887–1966) he founded the Fight against Cancer Committee. During the same year, he established the Institute of Oncology and Clinic. During 1933–1935, a radiology subdivision and a histopathology laboratory were added to the Institute. Until the Second World War, the Institute was one of the largest research and treatment facilities of its kind in all of Poland. Pelczar was dean of the medical faculty during 1937–1938. He published over 50 scientific articles in Polish, English, French, German and Russian, most of them original works printed in foreign scientific journals. He also delivered about 40 scientific papers at international science conferences. Pelczar was a well-known oncologist not only in Poland, but throughout Europe. He was on the editorial boards of scientific journals based in London, Paris, Budapest, and Jena (Germany), and was a member of many medical societies of Poland and Europe. After the closing of the Stephen Báthory University in 1939, he remained to work in Vilnius. He contributed to underground medical studies, aided various refugees, and hid Jews from the Nazis.

In 1943, Pelczar was arrested and executed by the Nazis in Paneriai (Ponary), Vilnius.

Dekanas 1939 m.

Gydytojas dermatologas, higienistas, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1891 m. kovo 6 d. Tarnobžęge (Tarnobrzeg, Pietų Lenkija). 1909 m. baigė Krokuvos Jono Sobieskio gimnaziją. 1915 m. baigė mediciną Krokuvos Jogailaičių universitete.

1914–1918 m. tarnavo Pilsudskio legionuose kaip karo gydytojas. Gavo kapitono laipsnį. Po Pirmojo pasaulinio karo vadovavo Vaikų trachomos ligoninei Vitkovicuose (Witkowicy, netoli Krokuvos). Nuo 1918 m. dirbo asistentu Krokuvos Jogailaičių universiteto Dermatologijos klinikose.

1934 m. persikėlė į Vilnių. Gavo Stepono Batoro universiteto extraordinarinio odos ir venerinių ligų profesoriaus vardą, ėmė vadovauti Dermatovenerologijos klinikai. 1941–1944 m. dėstė Higieną ir dermatologiją pagrindiniame Stepono Batoro universiteto Medicinos fakultete.

Paskelbė apie 20 mokslo darbų. Tyrė sifilio poveikį smegenims, odos ligas ir endokrininių liaukų uždegimų sąsajas, tobulino sifilio, gonorėjos diagnostikos ir gydymo metodus. Taip pat tyrė grybelines ligas, psoriazę. 1938 m. teikė savo novatoriškus kovos su venerinėmis ligomis projektus Gydytojų tarybai prie Socialinės apsaugos ministerijos. Buvo ilgametis Vilniaus ir Lenkijos dermatologų draugijų narys.

1944 m. persikėlė į Varšuvą, vadovavo Šv. Lozorius ligoninės dermatologijos skyriui. 1945 m. išvyko į Gdanską, kur įkūrė Gdansko medicinos akademijos Odos ir venerinių ligų kliniką. 1946–1947 m. buvo Gdansko medicinos akademijos Medicinos fakulteto prodekanas, 1947–1948 m. dekanas. Mirė 1953 m. Gdanske.

TADEUŠAS PAVLAS
(TADEUSZ PAWLAS,
1891–1953)

TADEUSZ PAWLAS (1891–1953)

Dean in 1939, until the reorganization of the university

Doctor of medicine, dermatologist, hygienist, and professor, T. Pawlas, was born on 6 March 1891 in Tarnobrzeg, Poland. In 1909, he graduated from the Jan Sobieski gymnasium in Kraków and finished his medical studies at the Jagiellonian University in Kraków in 1915.

During 1914–1918, he served in the Polish Legions of J. Piłsudski as a military doctor, and received the rank of captain. After the war, he headed the Children's Trachoma Hospital in Witkowicy, near Kraków, and starting in 1918 worked as an assistant in the dermatology clinic of the Jagiellonian University.

In 1934, Pawlas came to Vilnius and the Stephen Báthory University as extraordinary professor of skin and venereal diseases, and to head the dermatovenereology clinic. In 1939, he became dean of the medical faculty for a short while until the close of the university that year. During 1941–1944, he taught hygiene and dermatology in the underground Stephen Báthory University.

Pawlas published about 20 scientific articles on the effect of syphilis on the brain, the connections between skin diseases and endocrine glands, on better diagnostic and treatment methods for syphilis and gonorrhoea as well as on fungal diseases and psoriasis. In 1938, he presented his novel projects for the fight against venereal diseases to the Social Welfare Ministry's Health Council. He was a member of various dermatological associations in Vilnius and Poland.

In 1944, Pawlas moved to Warsaw, where he became the head of the dermatology department at the St. Lazarus Hospital. The following year he moved to Gdansk where he organized the skin and venereal disease clinic at the Medical University of Gdańsk. He was assistant dean of the medical faculty in Gdansk from 1946–1947, and dean from 1947–1948.

He died in Gdansk in 1953.

PETRAS KAZLAUSKAS
(1903–1983)

Dekanas 1942–1944 m.

Gydytojas oftalmologas, medicinos daktaras, profesorius. Gimė 1903 m. spalio 22 d. Suvalkų apskrityje, Rudaminos valsčiuje, Maišymų kaime. Mokėsi Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje. 1932 m. baigė Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakultetą. Dirbo Klaipėdos, Telšių, Kauno ir Vilniaus ligoninėse. Aktyviai dalyvavo ateitininkų veikloje, buvo vienas iš korporacijos „Gaja“ steigėjų. 1939 m. apgynė disertaciją „Kauno pradžios mokyklų mokinių akių tyrimai“ ir įgijo medicinos mokslų daktaro laipsnį.

Nuo 1941 m. dėstė Vilniaus universitete, 1942 m. jam suteiktas docento vardas. P. Kazlauskas buvo Oftalmologijos katedros vedėjas bei Akių klinikos direktorius; ekstraordinarinis profesorius. 1942–1944 m. Vilniaus medicinos draugijos pirmininkas. Medicinos fakultete dirbo iki 1944 m. Lietuvos teritoriją užimant Raudonajai armijai, pasitraukė į Švediją, 1947 m. išvyko į Jungtines Amerikos Valstijas. 1954 m. įgijo teisę verstis privačia praktika, dirbo Veteranų administracijos ligoninėje Marione (Indianos valstija). Mirė 1983 m. Hot Springse, Arkanzaso valstijoje, JAV.

PETRAS KAZLAUSKAS (1903–1983)

Dean during 1942–1944

Doctor of medicine, physician, ophthalmologist and professor, P. Kazlauskas, was born on 22 October 1903 in the Suvalkai (now Suwałki, Poland) region, Rudamina district, Maišymai village. He finished his secondary education at the Rygiškės Gymnasium of Marijampolė. In 1932, he graduated from the medical faculty at Vytautas Magnus University in Kaunas. He worked in the hospitals of Klaipėda, Telšiai, Kaunas and Vilnius. Kazlauskas actively participated in the Catholic student organization *Ateitis [Future]* and was one of the founders of its medical student branch *Gaja*. In 1939, he defended his doctoral thesis, titled *Eye Examinations of Pupils in Kaunas Elementary Schools* in Kaunas and received a doctor's degree in medicine.

In 1941, Kazlauskas began teaching at Vilnius University and became a docent in 1942. He was also the head of the Ophthalmology Department, director of the eye clinic, and an extraordinary professor. Kazlauskas was appointed dean of the reorganized medical faculty in 1942 and held that office until 1944. He was chairman of the Vilnius Medical Society during 1942–1944. Kazlauskas worked in the medical faculty until 1944. Before the Red Army re-occupied Lithuania in the summer of 1944, he fled to Sweden and in 1947 moved to the United States, where he obtained a license to practice medicine in 1954. He worked at the Veterans Administration Hospital in Marion, Indiana.

He died in Hot Springs, Arkansas in 1983.

Dekanas 1944–1951 m.

Gydytojas terapeutas, medicinos mokslų daktaras, profesorius, akademikas. Gimė 1896 m. spalio 13 d. Seinuose. Sidabro medaliu baigė Voronežo lietuvių gimnaziją. 1920 m. baigė Petrogrado (dabar Sankt Peterburgas) karo medicinos akademiją ir įgijęs gydytojo diplomą dirbo gydytoju ordinatoriumi Karo medicinos akademijos Neuropsichiatrijos klinikoje, vadovaujamoje prof. V. Osipovo. 1921 m. grįžęs į Lietuvą dirbo Tauragės, Kalvarijos psichiatrijos ligoninėse. Nuo 1932 m. persikėlė į Kauną, kur dirbo Kauno miesto ligoninės Vidaus ligų skyriuje. Nuo 1937 m. Vytauto Didžiojo universiteto Vidaus ligų katedros asistentas, vėliau docentas (1940), 1941 m. profesorius.

1942–1944 m. J. Kairiūkštis buvo Vilniaus neurologijos ligoninės gydytojas. 1944–1948 m. Vilniaus universiteto Farmakologijos katedros, 1944–1957 m. Fakultetinės terapijos katedros vedėjas. 1944–1951 m. vadovaudamas fakultetui J. Kairiūkštis stengėsi atgauti vokiečių okupacijos metais išgrobstytą Medicinos fakulteto turtą. Kadangi dauguma Medicinos fakulteto katedrų vedėjų, vengdami sovietų okupacijos, pasitraukė į Vakarus, katedroms vadovauti jis pakvietė vietinius lietuvius specialistus.

Jis buvo eksperimentinės ir klinikinės farmakologijos pradininkas Lietuvoje. Sukūrė benzinolio, vėliau neobenzinolio preparatą bronchinei astmai, lėtiniam bronchitui, kai kurių formų tuberkuliozei ir alergijai, taip pat sifilinės kilmės progresuojančiam paralyžiui gydyti. SSRS išradimų biuras pripažino J. Kairiūkščiui autorystės teises už sukurtą neobenzinolį (1955).

1937 m. apgynė disertaciją „Tuberkuliozės jaudinamoji terapija ir jos eksperimentinis pagrindas“, publikuotą lietuvių ir vokiečių (Leipcige) kalbomis, ir įgijo medicinos mokslų daktaro laipsnį. Prof. J. Kairiūkščio darbai skelbti Lietuvos bei užsienio spaudoje. Jis yra knygos „Apie bronchinės astmos patogenezę ir gydymą“ (1938 m.) bei kitų knygų ir straipsnių rinkinių autorius.

Prof. J. Kairiūkštis neapsiribojo vien profesine veikla. Kartu su dr. J. Šliūpu ir kitais 1924 m. įkūrė Lietuvos laisvųjų etinės kultūros draugiją. 1933–1939 m. buvo laikraščio „Laisvoji mintis“ redaktorius.

1945 m. profesorius pirmajam iš medikų suteiktas nusipelnusio mokslo veikėjo vardas. 1946 m. išrinktas LTSR MA nariu korespondentu. Mirė 1957 m. Vilniuje.

JONAS KAIRIŪKŠTIS
(1896–1957)

JONAS KAIRIŪKŠTIS (1896–1957)

Dean during 1944–1951

Doctor of medicine, physician therapist, pharmacologist, professor, and academician, J. Kairiūkštis, was born on 13 October 1896 in Seinai (now Poland). In 1916, he graduated from the Martynas Yčas Gymnasium in Voronezh with a silver medal. In 1920, Kairiūkštis graduated from the Petrograd (now St. Petersburg) Military Medical Academy and, upon receiving a physician's diploma, worked as a physician resident in the Neuropsychiatric Clinic headed by Prof. Osipov at the Military Medical Academy. He returned to Lithuania in 1921, and after passing the state exams and receiving his license to practice medicine in Lithuania in 1924, he worked as a physician in Kalvarija. From 1924–1932, he was the head of the state psychiatric hospital in Tauragė. He moved to Kaunas in 1932 and began work in the internal medicine department at the Kaunas City Hospital. In 1937, Kairiūkštis was made an assistant in the Internal Medicine Department at Vytautas Magnus University, then a docent (1940) and finally a professor (1941).

During 1942–1944, Kairiūkštis worked as a physician in the neurological hospital of Vilnius. In the medical faculty of Vilnius University, he headed the departments of pharmacology (1944–1948) and faculty therapy (1944–1957). He was dean of the medical faculty during 1944–1951. While he held this office, Kairiūkštis made efforts to retrieve property stolen from the medical faculty during the Nazi occupation. Since the majority of the heads of the medical departments had fled to the West to escape the Soviets, Kairiūkštis invited local Lithuanian specialists to head the faculty departments.

Kairiūkštis was the pioneer of experimental and clinical pharmacology in Lithuania. He developed the preparation benzenol, and later neobenzenol, to treat various conditions, such as bronchial asthma, chronic bronchitis, certain forms of tuberculosis and allergies as well as progressive paralysis of syphilitic origin. The Committee on Inventions of the USSR recognized the copyright of Kairiūkštis to neobenzenol (1955).

In 1937, he defended his doctoral thesis, titled *The Excitant Therapy for the Treatment of Tuberculosis and its Experimental Basis*, which was published in Lithuanian and German (in Leipzig), and received a doctorate in medicine. The works of Kairiūkštis were published in Lithuania and abroad. He was one of the co-authors of the book *On the Pathogenesis and Treatment of Bronchial Asthma* (1938) as well as author of other books and collections of articles.

Kairiūkštis did not limit his activities just to medicine. In 1924, together with Dr. Jonas Šliūpas and other colleagues, he founded the Freethinkers Ethical Culture Society of Lithuania. During 1933–1939, Kairiūkštis was editor of the newspaper *Free Thought*. In 1945, he was the first scholar in the field of medicine to be granted the Soviet title of distinguished scientist. In 1946, he was elected member-correspondent of the Lithuanian SSR Academy of Sciences.

He died in Vilnius in 1957.

Dekanas 1951–1952 m.

Gydytojas higienistas ir epidemiologas, medicinos mokslų daktaras. Gimė 1892 m. sausio 30 d. Ukmergės apskrities Balelių kaime. 1910 m. baigė Paltavos (Ukraina) felčerių mokyklą, 1913 m. dirbo felčeriu Bulgarijoje. 1933 m. baigęs Rostovo (Rusija) medicinos institutą, dirbo sanitarijos gydytoju įvairiose Rusijos vietose.

1944–1950 m. dirbo Lietuvos TSR sveikatos apsaugos liaudies komisaro, ministro pavaduotoju. 1944–1948 m. aktyviai dalyvavo likviduojant dėmėtąsias šiltinės, dizenterijos ir kitas epidemijas Lietuvoje. Daug prisidėjo prie sveikatos apsaugos sistemos atkūrimo pasibaigus hitlerinei okupacijai, sanitarijos mokslų diegimo, sanitarijos gydytojų rengimo ir tobulinimo. 1945–1962 m. dėstė Vilniaus universiteto Medicinos fakultete, 1945–1962 m. buvo Higienos katedros vedėjas. 1949 m. apgynė medicinos mokslų kandidato disertaciją „Medicinos pagalba buržuazinės Lietuvos kaime ir jos prieinamumas“. 1950 m. Epidemiologijos skyriaus vedėjas, 1950 m. Maisto higienos skyriaus vedėjas. 1951 m. tapo docentu. Paskelbė darbų apie vidurių šiltinės ir paratifos B epidemiologiją, dėmėtąją šiltinę, difteriją ir kovą su ja, botulizmą, Vilniaus miesto oro užterštumą, kaimo gyventviečių aprūpinimą vandeniu, gripą: „Dėmėtoji šiltinė“ (1946), „Difterija ir kova su ja (profilaktiniai nurodymai ir gydymas)“ (1948), „Gripas (ligos esmė, požymiai, profilaktika ir gydymas)“ ir kt. 1958–1964 m. buvo Higienistų ir sanitarijos gydytojų mokslinės draugijos pirmininkas. 1950 m. I. Bujakui suteiktas Lietuvos TSR nusipelnusio gydytojo vardas. Mirė 1983 m. Vilniuje.

IGNAS BUJAKAS
(1892–1983)

IGNAS BUJAKAS (1892–1983)

Dean during 1951–1952

Doctor of medicine, physician hygienist, and epidemiologist, I. Bujakas, was born on 30 January 1892 in Baleliai village, Ukmergė district. He graduated from the medical assistants (feldsher) school of Poltava (Ukraine) in 1910, and in 1913 worked as a medical assistant (feldsher) in Bulgaria. In 1933, Bujakas graduated from the Rostov State Medical Institute (Russia) and worked as a sanitary physician in various parts of Russia.

During 1944–1950, Bujakas worked as an assistant to the people's commissar and minister of the Lithuanian SSR Public Health Ministry. He actively participated in the elimination of typhus, dysentery and other epidemics in Lithuania during 1944–1948. He made considerable contributions to the restoration of the healthcare system after the Nazi occupation, promoted sanitary sciences and the training of sanitary physicians. During 1945–1962, Bujakas taught at the medical faculty of Vilnius University and headed its hygiene department. In 1949, as a candidate for a doctor's degree in medicine, he defended his doctoral thesis entitled *The Availability of Medical Care in the Villages of Bourgeois Lithuania*. In 1950, he also headed the departments of epidemiology and food hygiene. Bujakas became docent in 1951, and from 1951–1952 dean of the medical faculty. He published articles on: the epidemiology of typhoid fever and paratyphoid B, epidemic typhus, diphtheria and its prevention, botulism, Vilnius city air pollution, the supply of water for village settlements, and the flu. During 1958–1964, Bujakas was chairman of the Society of Hygienists and Sanitary Physicians. In 1950, Bujakas received the title of distinguished physician of the Lithuanian SSR.

He died in Vilnius in 1983.

Dekanas 1952–1956 m.

Patofiziologas, medicinos mokslų daktaras, docentas. Gimė 1908 m. Vladimiro apskrities Kovrovo mieste (Rusija). Ten baigė vidurinę mokyklą. 1931 m. įstojo į Kazachijos medicinos universitetą (Almatoje). 1933 m. persikėlė į Omsko (Rusija) universiteto Medicinos fakultetą, jį baigė 1936 m. 1938–1945 m. vadovavo Krasnojarsko (Rusija) felčerių mokyklai, dėstė fiziologiją Krasnojarsko pedagoginiame institute. Nuo 1942 m. dirbo Krasnojarsko medicinos instituto Patologinės fiziologijos katedros asistentu.

1946 m. atvykęs į Lietuvą, pradėjo dirbti Sveikatos apsaugos ministerijoje, tais pačiais metais – Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Patologinės fiziologijos katedros vyresnioju dėstytoju. Buvo vienas iš patologinės fiziologijos pradininkų Vilniaus universitete. Su kolegomis patofiziologais (B. Penkausku ir J. V. Gutausku) pradėjo intensyvią organizacinę, pedagoginę ir mokslinę darbą. Kartu su B. Penkausku tyrė karščiavimo patogenezės klausimus, kraujo ir periferinės limfos biocheminius kitimus eksperimentiškai sukėlus karščiavimą. Savo duomenis apibendrino medicinos mokslų kandidato disertacijoje „Karboanhidrazės ir gliutatio kitimai kraujyje karščiavimo metu“ (1950 m.).

Intensyviai dirbdamas mokslinį tyrimo darbą, V. Iljinas organizavo LTSR mokslų akademijos Eksperimentinės medicinos instituto patologinės fiziologijos laboratoriją. Paskelbė mokslinių straipsnių apie karščiuojančių žmonių kraujagyslių pralaidumą, antibiotikų poveikį organizmui ir kt.

Mirė 1956 metais.

VSEVOLODAS ILJINAS
(VSEVOLOD ILIN, 1908–1956)

VSEVOLOD ILIN (1908–1956)

Dean during 1952–1956

Doctor of medicine, pathophysiologist and docent, V. Ilin, was born in 1908 in Kovrov, Vladimir Oblast, Russia. He received his secondary education in Kovrov, and in 1931 enrolled at the Kazakh National Medical University in Almaty. Two years later, in 1933, he transferred to the medical faculty of Omsk University in Russia, from which he graduated in 1936. During 1938–1945, he headed the Krasnoyarsk school for medical assistants (feldshers), and taught physiology at the Krasnoyarsk Pedagogical Institute. In 1942, he began work as an assistant in the Pathologic Physiology Department at the Krasnoyarsk State Medical University.

When he came to Lithuania in 1946, Ilin began working in the Ministry of Public Health of the Lithuanian SSR. During the same year, he began teaching as senior lecturer in the Department of Pathologic Physiology at the medical faculty of Vilnius University. Ilin was one of the pioneers of pathologic physiology at Vilnius University. Together with his colleagues, pathophysiologists B. Penkauskas and J. V. Gutauskas, Ilin began the necessary organizational, pedagogical and scientific work in this new field. Together with B. Penkauskas, he studied fever pathogenesis as well as the biochemical changes in the blood and the peripheral lymph nodes during experimentally-induced fevers. He summarized his findings in his doctoral thesis entitled *Changes of Carbonic Anhydrase and Glutathione in the Blood during Fever* (1950).

While pursuing his scientific research, Ilin helped organize the establishment of a pathologic physiology laboratory at the Lithuanian SSR Science Academy's Experimental Medicine Institute. During 1952–1956, Ilin was dean of the medical faculty. He published a number of scientific articles on vascular permeability during fever, the influence of antibiotics on the human organism and other topics.

He died in 1956.

Dekanas 1956–1965 m. ir 1968–1984 m.

Gydytojas anatomas, antropologas, habilituotas daktaras, profesorius.

Gimė 1919 m. gegužės 11 d. Kupiškyje. Mokėsi Panevėžio berniukų gimnazijoje. 1941 m. baigė Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakultetą. Tais pačiais metais pradėjo dirbti Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Anatomijos katedroje. 1946–1947 m. buvo Teismo medicinos katedros vedėjas. 1948 m. įkūrė Respublikinę teismo medicinos daiktinių įrodymų tyrimo laboratoriją ir jai vadovavo. 1948 m. apgynė medicinos mokslų kandidato disertaciją „Veido, burnos ir dantų morfologija“, išrinktas Anatomijos katedros vedėju. Nuo 1952 m. vadovavo Anatomijos, histologijos ir embriologijos katedrai. 1953 m. suteiktas docento vardas. 1969 m. Maskvoje apgynė habilituoto daktaro disertaciją „Lietuvių vaikų lytinio brendimo periodo ypatumai“. 1971 m. suteiktas profesoriaus vardas.

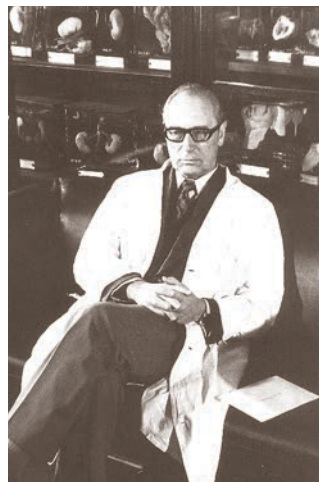
Pagrindinės mokslo darbų temos: žmogaus morfogenezė, lietuvių vaikų ir jaunuolių fizinė būklė ir jos epochiniai poslinkiai, augimo ir brendimo diagnostika, vaisingasis moterų amžius, Lietuvos medicinos istorija, medicinos terminija.

1948–1950 m. profesorius ėjo Medicinos fakulteto prodekano pareigas. Tuo metu fakultete buvo įkurtas Higienos ir sanitarijos specialybės skyrius, Vakarinis pediatrijos skyrius ir Gydytojų tobulinimosi skyrius, kuris vėliau tapo atskiru Gydytojų tobulinimosi fakultetu.

Prof. S. Pavilonis parašė apie 500 mokslo darbų – knygų, metodinių rekomendacijų, straipsnių ir kt. Vieni reikšmingiausių veikalų (su bendraautoriais): „Vaikų lytinis brendimas“ (1971), „Žmogaus augimo ir brendimo diagnostika“ (1974), „Lietuvių antropologijos metmenys“ (1991), vadovėlis „Žmogaus anatomija“ (1972, II leidimas 1984), „Medicinos terminų žodynas“, išleistas lotynų, lietuvių ir rusų kalbomis (1980). Jis buvo 10 daktaro disertacijų antropologijos tema vadovas.

Aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje. Buvo „Žinijos“ draugijos medicinos sekcijos valdybos narys, Medicinos fakulteto studentų mokslinės draugijos mokslinis vadovas, dirbo Vilniaus universiteto ir Medicinos fakulteto profsąjungų komitetuose. Buvo mokslinių metodinių ir kitų tarybų bei komisijų narys Lietuvos aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerijoje, Sveikatos apsaugos ministerijoje, Respublikiniame kūno kultūros ir sporto komitete. 1959–1991 m. vadovavo Lietuvos anatomų, histologų ir embriologų draugijai. Kartu su kitais atkūrė Vilniaus medicinos draugiją ir 1977–1997 m. jai pirmininkavo.

1979 m. S. Paviloniui suteiktas Lietuvos nusipelnusio mokslo veikėjo vardas. 1987 m. už antropologijos darbus tapo Pranciškaus Šivickio premijos laureatu. Mirė 1998 m. Vilniuje, palaidotas Antakalnio kapinėse.

SALEZIJUS PAVILONIS
(1919–1998)

SALEZIJUS PAVILONIS (1919–1998)

Dean during 1956–1965 and 1968–1984

Habilitated doctor, physician, anatomist, anthropologist, and professor, S. Pavilionis, was born on 11 May 1919 in Kupiškis. He received his secondary education at the Panevėžys Boys Gymnasium, and in 1941 graduated from the Faculty of Medicine at Vytautas Magnus University. That same year, he began working in the anatomy department of the Vilnius University medical faculty. During 1946–1947, he was head of the forensic medicine department. In 1948, Pavilionis received his doctor of medicine degree with a thesis on the *Morphology of the Face, Mouth and Teeth* and was chosen to head the Department of Anatomy. That same year, he established the Lithuanian SSR Forensics Laboratory for the Examination of Real Evidence and became its head. In 1952, he became the head of the Department of Anatomy, Histology and Embryology. In 1953, he received the title of docent. In Moscow, in 1969, he became a habilitated doctor with a thesis on *The Special Characteristics of Lithuanian Children's Pubescence Period*. He received the title of professor in 1971.

One of his main areas of research was human morphogenesis: the physical condition of Lithuanian children and adolescents and its change over time, the diagnostics of growth and maturation, female fertility, the history of Lithuanian medicine, and medical terminology. During 1948–1950, Pavilionis was vice dean of the medical faculty, and then during 1956–1965 and 1968–1984 he was dean. During those years, the medical faculty saw the establishment of several additional departments: the Department of Hygiene and Sanitation, the Evening Department of Pediatrics, and the Department for the Improvement of Physicians, which later became a separate faculty.

Pavilonis had about 500 scientific publications – books, methodological instructions, articles and so forth. Some of his most significant works (written with co-authors) included: *The Pubescence of Children* (1971), *The Diagnostics of Human Growth and Maturation* (1974), *The Outlines of Lithuanian Anthropology* (1991). He is co-author of the textbook *Human Anatomy* (1972, 2nd edition in 1984) and co-author of the *Medical Terms Dictionary*, published in Latin, Lithuanian and Russian (1980). Under his supervision, 10 doctoral theses were defended on the topic of anthropology.

Pavilonis actively participated in various social activities. He was a member of the board of the medical section of the *Žinija* [Knowledge] society, academic supervisor of the medical faculty's student scientific society, and was a member of the trade union committees of both Vilnius University and the Faculty of Medicine. He was a member of numerous councils and commissions in the Lithuanian SSR Ministry of Higher and Specialized Secondary Education, the Lithuanian SSR Ministry of Public Health and the Lithuanian SSR Physical Education and Sports Committee. During 1959–1991, Pavilionis headed the Lithuanian Society of Anatomists, Histologists and Embryologists. With other colleagues, he restored the Vilnius Medical Society and was its chairman during 1977–1997. In 1979, Pavilionis received the title of distinguished Lithuanian scientist. In 1987, for his achievements in the field of anthropology, he became laureate of the Pranciškus Šivickas Prize.

He died in 1998 and was buried in the Antakalnis Cemetery in Vilnius.

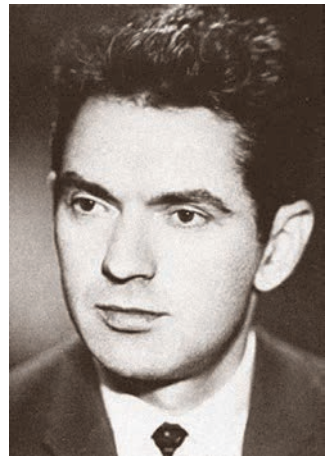

Dekanas 1965–1968 m.

Gydytojas terapeutas, medicinos mokslų daktaras, docentas. Gimė 1927 m. birželio 20 d. Ukmergėje. 1953 m. su pagyrimu baigė Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą. Studijuodamas dirbo Higienos katedroje vyr. laborantu (1951), vėliau – Patologinės fiziologijos katedros asistentu (1956) bei Fakultetinės terapijos katedros asistentu (1958). 1960 m. apgynė kandidato disertaciją „Kraujo kapiliarų pralaidumas peptoninio, trauminio ir spinduline liga komplikuoto trauminio šoko metu“.

1962 m. E. Nekrašo pastangomis įkurtas Gydytojų tobulinimosi fakultetas prie Vilniaus universiteto ir jis tapo pirmuoju jo dekanu. 1964 m. jam suteiktas docento vardas. Sudarė originalią lentelę „Uždegiminio proceso graduoto aktyvumo nustatymas“. Kartu su bendraautoriais parašė vadovėlį „Ligonų slaugymas“, Lietuvos bei užsienio spaudoje paskelbė daugiau nei 150 straipsnių, metodinių nurodymų. Buvo Respublikinės terapeutų mokslinės draugijos Pulmunologijos sekcijos pirmininkas, vėliau pirmininko pavaduotojas bei Medicinos fakulteto metodinės komisijos pirmininkas.

EDMUNDAS NEKRAŠAS
(1927–2021)

EDMUNDAS NEKRAŠAS (1927–2021)

Dean during 1965–1968

Doctor of medicine, physician therapist, and docent, E. Nekrašas, was born on 20 June 1927 in Ukmergė. He graduated from the medical faculty of Vilnius University with distinction in 1953. While still studying, he worked as a senior laboratory assistant in the Department of Hygiene (1951), then as an assistant in the Department of Pathologic Physiology (1956) and later as an assistant in the Department of Faculty Therapy (1958). In 1960, Nekrašas defended his doctor candidate thesis entitled *The Permeability of Blood Capillaries during Peptonic Shock, Traumatic Shock and Traumatic Shock Complicated by Acute Radiation Syndrome*.

In 1962, Nekrašas organized the Faculty for the Improvement of Physicians at Vilnius University and became its first dean. He received the title of docent in 1964. Nekrašas also compiled a medical table entitled *The Graded Activity Determination of an Inflammatory Process*. Together with co-authors, he wrote a textbook *The Nursing of Patients* and published over 150 scientific articles and methodical instructions in the Lithuanian and foreign press. Nekrašas was also chairman and later deputy chairman of the Pulmonology Section of the Lithuanian SSR Society of Therapists and chairman of the methodical commission at the medical faculty.

ALBERTAS SVIČIULIS
(1925–2003)

Dekanas 1984–1989 m.

Mikrobiologas, medicinos mokslų daktaras, docentas. Gimė 1925 m. sausio 6 d. Rygoje. 1952 m. baigė Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą. 1952–1956 m. buvo Dermatologijos ir venerologijos instituto skyriaus vedėjas. 1958–1963 m. dirbo Eksperimentinės ir klinikinės medicinos institute. 1952 m. apgynė medicinos mokslų kandidato disertaciją „Antinksčių funkcijos pokyčių įtaka imuniniam organizmo reaktyvumui streptokokinės infekcijos (eksperimentinio reumato) metu“. Nuo 1963 m. pradėjo dėstyti Vilniaus universitete, tais pačiais metais jam suteiktas docento vardas. 1964–1969 m. ėjo Medicinos fakulteto prodekano pareigas. 1980–1997 m. vadovavo Farmakologijos ir mikrobiologijos katedrai. Doc. A. Svičiulio mokslinio darbo tema – biologiškai aktyvių medžiagų poveikis imuniniams procesams. Žinias tobulino ir paskaitas skaitė Čekijoje, Kanadoje, Vokietijoje. Jis yra vadovėlio „Imunologija“ (1989) bei mokomųjų priemonių bendraautoris.

Doc. A. Svičiulis ilgą laiką vadovavo Lietuvos mikrobiologų ir epidemiologų draugijai. Mirė 2003 m. Vilniuje, palaidotas Rokantiškių kapinėse.

ALBERTAS SVIČIULIS (1925–2003)

Dean during 1984–1989

Doctor of medicine, microbiologist, and docent, A. Svičiulis, was born on 6 January 1925 in Riga, Latvia. Svičiulis graduated from the Faculty of Medicine at Vilnius University in 1952, and during 1952–1956 was section head in the Institute of Dermatology and Venereology. During 1958–1963, Svičiulis worked in the Institute of Experimental and Clinical Medicine. In 1952, he defended his doctoral thesis entitled *The Impact of Changes in the Function of the Adrenal Glands on the Immune Reactivity of an Organism during a Streptococcal Infection (Experimental Rheumatism)*. In 1963, he received the title of docent and began lecturing in the medical faculty. He was vice dean of the medical faculty during 1964–1969, and dean during 1984–1989. Svičiulis headed the Department of Pharmacology and Microbiology during 1980–1997. His main research topic was the impact of biologically active substances on immune processes. He gave lectures in the Czech Republic, Canada and Germany. Svičiulis was a co-author of the textbook *Immunology* (1989) and other educational materials. For a long time, he headed the Lithuanian Society of Microbiologists and Epidemiologists.

He died in 2003.

Dekanas 1989–2000 m.

Gydytojas anatomas ir antropologas, habilituotas daktaras, profesorius. Gimė 1940 m. balandžio 23 d. Raseiniuose. 1957 m. aukso medaliu baigė Marijampolės 2-ąją vidurinę mokyklą, 1963 m. su pagyrimu – Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą. Baigęs studijas pradėjo dirbti Anatomijos, histologijos ir embriologijos katedroje asistentu, vyr. dėstytoju (1963–1974). 1970 m. apgynė medicinos mokslų kandidato disertaciją „Lietuvių kūdikių auksologinė charakteristika“. 1974 m. jam suteiktas docento vardas, 1988 m. – profesoriaus. 1986 m. apgynė biologijos mokslų habilituoto daktaro disertaciją „Senujų Lietuvos gyventojų antropologija“. 1988–2001 m. buvo Anatomijos, histologijos ir embriologijos katedros vedėjas. 1991–1993 m. Lietuvos mokslo tarybos narys, 1997 m. Lietuvos mokslų akademijos narys ekspertas, 1998 m. Nacionalinės sveikatos tarybos narys, 2001–2003 m. Vilniaus miesto tarybos narys.

Prof. G. Česnys buvo vienas iš lietuvių etninės antropologijos kūrėjų. Tyrinėjo vaikų fizinį ir psichomotorinį vystymąsi, lietuvių etnogenezę, paleodemografiją ir paleopopuliacinę genetiką. Dalyvavo identifikuojant istorines asmenybes pagal griaučius, rašė antropologijos bibliografijos ir istorijos klausimais. 1989 m. už lietuvių etninės paleoantropologijos sukūrimą kartu su I. Balčiūniene paskirta Valstybinė mokslo premija.

Profesorius žinias tobulino užsienio šalyse: Rusijoje, Čekijoje, Vokietijoje, Lenkijoje, Vengrijoje, Latvijoje, Bulgarijoje, Airijoje, Švedijoje, Danijoje, JAV, Ispanijoje, Estijoje. Parašė daugiau nei 500 mokslo ir mokslo populiarinimo darbų (monografijų, mokymo, metodinių priemonių, enciklopedijų straipsnių bei mokslo populiarinimo straipsnių). Daug jo darbų paskelbta užsienio leidiniuose. Mokymo ir metodinės knygos: „Kūdikių fizinis išsivystymas“ (1969); „Augimo ir brendimo diagnostika“ (su kitais 1971, 1985); „Žmogaus augimo ir brendimo diagnostika“ (1974); „Osteologijos pagrindai archeologams“ (1988); „Lietuvių etninės paleoantropologijos pagrindai“ (1990); „Žmogaus osteologija“ (2002); „Žmogaus anatomija“, t. 1 (su kitais, 2008).

Profesorius pelnė Lietuvos valstybinę premiją, jam įteiktas Estijos Respublikos „Terra Mariana“ ordinas. G. Česnio pastangomis Vilniuje atidengtas paminklas Vincui Kudirkai. Mirė 2009 m. Vilniuje, palaidotas Rokantiškių kapinėse.

GINTAUTAS JURGIS ČESNYS
(1940–2009)

GINTAUTAS JURGIS ČESNYS (1940–2009)

Dean during 1989–2000

Habilitated doctor, physician, anatomist, anthropologist, and professor, G. Česnys, was born on 23 April 1940 in Raseiniai. In 1957, Česnys graduated from the 2nd Secondary School of Marijampolė with a gold medal, and in 1963 from the medical faculty of Vilnius University, also with distinction. After graduation, he began working in the Department of Anatomy, Histology and Embryology as an assistant and then senior lecturer (1963–1974). In 1970, Česnys defended his doctoral thesis entitled *The Auxological Characteristics of Lithuanian Infants*. He received the title of docent in 1974 and professor in 1988. He received his habilitated doctor's degree in 1986, after defending his thesis entitled *The Anthropology of Elder Lithuanian Inhabitants*. During 1988–2001, Česnys was head of the Department of Anatomy, Histology and Embryology, and during 1989–2000 dean of the medical faculty. Among other duties, he was: member of the Research Council of Lithuania (1991–1993), member expert of the Lithuanian Academy of Sciences (1997), member of the National Health Board (1998) and member of the Vilnius City Council (2001–2003).

Česnys was one of the founders of Lithuanian ethnic anthropology. He studied the physical and psychomotor development of children, the ethnogenesis of Lithuanians, paleodemography and paleopopulation genetics. He participated in the identification of skeletal remains of historical Lithuanian figures, compiled a bibliography of Lithuanian anthropology, and wrote on the history of medicine and anthropology. In 1989, he and I. Balčiūnienė were awarded the Lithuanian SSR State Prize for establishing the field of Lithuanian ethnic paleoanthropology.

Česnys furthered his academic interests in numerous foreign countries: Russia, the Czech Republic, Germany, Poland, Hungary, Latvia, Estonia, Bulgaria, Ireland, Sweden, Denmark, Spain and the United States. He wrote more than 500 scientific and popular works (monographs, teaching and methodological guides, encyclopedia articles and popular articles). Many of his articles were published in foreign journals. Among his textbooks and methodological guides are: *Physical Development of Infants* (1969); *Diagnostics of Growth and Maturation* (with others; 1971, 1985); *Diagnostics of Human Growth and Maturation* (1974); *Basics of Osteology for Archeologists* (1988); *Basics of Lithuanian Ethnic Paleoanthropology* (1990); *Human Osteology* (2002); *Human Anatomy*, vol. 1 (with others, 2008).

Česnys was awarded the Lithuanian National Prize and was made a cavalier of the Order of the Cross of Terra Mariana of the Republic of Estonia. Thanks to his great efforts, a monument to the physician and author of both the music and lyrics of the Lithuanian National Anthem, Vincas Kudirka, now stands in the center of Vilnius.

He died in Vilnius in 2009 and was buried in the Vilnius Rokantiškės Cemetery.

Dekanas 2000–2002 m.

Gydytojas, vaikų ir paauglių psichiatras, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1958 m. vasario 7 d. Vilniuje. 1981 m. baigė Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą. 1988 m. Maskvoje apgynė medicinos daktaro disertaciją „Vidutinio ir sunkaus laipsnio protinis atsilikimas Vilniaus miesto vaikų populiacijoje“. Vilniaus universiteto Medicinos ir Filosofijos fakultetuose bei TSPMI dėsto vaikų ir paauglių psichiatriją, sveikatos politikos pagrindus, visuomenės psichikos sveikatos bei psichikos sveikatos politikos kursus. Jis yra Vilniaus universiteto ligoninės Vaiko raidos centro konsultantas. Nuo 1990 m. docentas, nuo 2012 m. eina profesoriaus pareigas.

1990–1992 m. Lietuvos psichiatrijų asociacijos prezidentas. 2007–2011 m. Jungtinių Tautų Vaiko teisių komiteto narys. Nuo 2014 m. Jungtinių Tautų specialusis pranešėjas teisei į sveikatą. Nevyriausybinių organizacijų „Globali iniciatyva psichiatrijoje“ (2007–2013) ir Žmogaus teisių stebėjimo instituto (2008–2014) valdybos pirmininkas. Sutrikusio intelekto asmenų globos bendrijos „Viltis“ tarybos garbės narys.

Mokslinio tyrinėjimo sritys: psichikos sveikatos politika, vaikų psichikos sveikatos politika bei veiksmingų paslaugų vaikams, turintiems psichikos ir raidos sutrikimų, plėtra, savižudybių prevencija, smurto prieš vaikus prevencija, neįgaliųjų integracija.

Prof. D. Pūras yra 80 mokslinių publikacijų autorius. Buvo tarptautinio Europos Komisijos remto mokslo projekto (dalyviai – 35 organizacijos iš 16 valstybių) „Vaikų ir paauglių psichikos sveikata Europos Sąjungoje po plėtros: efektyvios politikos ir praktikų sukūrimas“ (CAMHEE, 2007–2009) mokslinis vadovas. Kaip kvestinis pranešėjas skaitė pranešimus 37-iose pasaulio ir Europos moksliniuose renginiuose, Jungtinių Tautų Žmogaus teisių taryboje bei Generalinėje Asamblėjoje. Konsultavo vykdomosios valdžios institucijas bei nevyriausybines organizacijas 18-oje valstybių. 2008 m. apdovanotas Tarptautinės vaikų ir paauglių psichiatrijų asociacijos (IACAPAP) medaliu už ypatingus nuopelnus plėtojant vaikų psichikos sveikatos priežiūrą Vidurio ir Rytų Europos regione bei Nyderlandų Karalystės Orange-Nassau Riterio ordinu.

DAINIUS PŪRAS (g. 1958)

DAINIUS PŪRAS (b. 1958)

Dean during 2000–2002

Doctor of medicine, physician, pediatric psychiatrist, and professor, D. Pūras, was born on 7 February 1958 in Vilnius. In 1981, Pūras graduated from the medical faculty of Vilnius University, and in 1988 defended his doctoral thesis on *Mild and Severe Levels of Mental Retardation among the Children of Vilnius*. Pūras lectures on adolescent psychiatry, the basics of health policy, social mental health and mental health policy at the medical and philosophical faculties of Vilnius University and at the Vilnius University Institute of International Relations and Political Science. He is a consultant at the Children's Development Center of Vilnius University Hospital. He became a docent in 1990 and a professor in 2012. He was dean of the medical faculty during 2000–2002.

During 1990–1992, Pūras was president of the Lithuanian Psychiatric Association and during 2007–2011, a member of the UN Committee on the Rights of the Child. In 2014, the United Nations Human Rights Council elected Pūras UN Special Rapporteur on the right to physical and mental health. He was board chairman of such NGOs as the Global Initiative on Psychiatry (2007–2013) and the Human Rights Monitoring Institute (2008–2014) as well as the honorary chairman of the Lithuanian Society for the Care of Individuals with Intellectual Disabilities *Viltis* [Hope].

Pūras's research fields encompass: mental health policy, children's mental health policy and the development of effective services for children with mental and developmental disabilities, suicide prevention, the prevention of violence against children, and integration of the disabled.

Pūras is the author of over 80 scientific publications. He headed an international science project in which the participants were 35 organizations from 16 countries. It was funded by the European Commission and titled *Child and Adolescent Mental Health in the Enlarged EU – Development of Effective Policies and Practices* (2007–2009). As a guest speaker, he delivered reports at 37 global and European scientific conferences and events as well as in the United Nations Human Rights Council and the General Assembly. He consulted government institutions and non-governmental organizations in 18 countries. In 2008, the International Association for Child and Adolescent Psychiatry and Allied Professions (IACAPAP) awarded Pūras a medal for his exceptional achievements in helping to develop children's mental health care in Central and Eastern Europe. Pūras has also received the title of Knight of the Order of Orange-Nassau of the Kingdom of the Netherlands.

Dekanė 2002–2012 m.

Fiziologė, habilituota daktarė, profesorė, akademikė. Gimė 1948 m. balandžio 27 d. Vilniuje. 1966 m. baigė Salomėjos Nėries 2-ąją vidurinę mokyklą. 1972 metais su pagyrimu baigė Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą, įgydama gydytojos specialybę. Tais pačiais metais pradėjo dirbti Medicinos fakulteto Fiziologijos ir biochemijos katedroje. 1976 m. apgynė medicinos mokslų daktaro disertaciją „Sveikų vaikų, sergančių lėtiniais uždegiminiais susirgimais (plaučių ir inkstų), ir jų giminių šlapimo glikozaminoglikanų charakteristika“, 1988 m. – habilituoto daktaro disertaciją „Sveikų ir sergančių dislipoproteinemijomis labai mažo tankio lipoproteinų funkcinė sudėtis“. Stažavo ir dirbo mokslo darbą Karolio institute Stokholme (Švedija), Rusijos mokslų akademijos Eksperimentinės medicinos instituto Sankt Peterburge Lipidų tyrimo laboratorijoje, Viskonsino (JAV) universiteto Laboratorinės medicinos centre.

Dirbdama Vilniaus universitete nuosekliai sėmėsi praktinio, mokslinio, pedagoginio bei administracinio darbo patirties – nuo vyr. laborantės iki profesorės (1989 m.), Fiziologijos, biochemijos, mikrobiologijos ir laboratorinės medicinos katedros vedėjos (nuo 1988 m.).

1981 m. buvo pakviesta dirbti į Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų laboratoriją. Per jos vadovavimo (nuo 1983 m.) laboratorijai laikotarpį Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų laboratorija išaugo iki didžiausio ir pažangiausio šalyje Laboratorinės medicinos centro.

Mokslo darbo tema susiklostė natūraliai – pradėjusi tyrinėti medžiagų apykaitos sutrikimus (profesorė pirmoji Lietuvoje, įdiegusi chromatografijos metodą, nustatė vieną iš paveldimų glikozaminoglikanų apykaitos patologijų), vėliau gilinosi į lipidų ir lipoproteinų sudėties bei jų apykaitos fundamentinius tyrimus, o už aterosklerozės patogenezės tyrimus 2011 m. jai buvo paskirta Lietuvos mokslo premija. Profesorė – tarptautinių bei Lietuvos mokslo ir studijų fondo, Lietuvos mokslo tarybos finansuojamų mokslinių projektų dalyvė ir vadovė. Ji yra Lietuvos mokslų akademijos tikroji narė. Kaip aktyvi mokslininkė, patyrusi pedagogė, dalyvauja moksliniame ir visuomeniniame darbe, yra Vilniaus universiteto Senato narė ir Mokslo komiteto pirmininkė, Medicinos fakulteto tarybos narė.

Jos vadovavimo Medicinos fakultetui laikotarpiu buvo optimizuota fakulteto struktūra, atliktas esminis fakulteto (Čiurlionio g.) remontas, suformuota fakulteto antrųjų rūmų (mokslo centro) idėja ir parengtas pirminis projektas. Ji buvo Europos Komisijos Europos mokslo patarimosios tarybos bei jos biuro, Europos Medicinos mokslo tarybos vykdomojo komiteto, Pasaulio sveikatos organizacijos Europos regiono biuro nuolatinio komiteto narė. Nuo 1983 m. iki 2012 metų vadovavo Lietuvos laboratorinės medicinos draugijai, atstovavo laboratorinei medicinai pasaulio ir Europos organizacijose, vadovavo ir asmeniškai dalyvavo rengiant svarbiausius laboratorinės medicinos specialybės teisės aktus ir dokumentus. Parengė ir įvedė laboratorinės medicinos rezidentūros, doktorantūros, medicinos biologijos magistrantūros studijų programas, laboratorinės medicinos kursą įvairių studijų programų studentams. Buvo Nacionalinės sveikatos tarybos

ZITA AUŠRELĖ KUČINSKIENĖ
(g. 1948)

pirmininko pavaduotoja, Lietuvos Respublikos Seimo sveikatos reikalų komiteto neetatinė ekspertė, yra Sveikatos apsaugos ministerijos specialistė konsultantė laboratorinei medicinai. Profesorė yra Lietuvos ir tarptautinių mokslinių draugijų narė, Baltijos šalių laboratorinės medicinos asociacijos (BALM – buvo viena iš jos steigėjų 2001 m.) ir jos organizuojamų kongresų organizacinių komitetų narė ir pirmininkė (nuo 1994 m.), Lietuvos ir Baltijos šalių aterosklerozės kongresų narė ir pirmininkė (nuo 2001 m.), buvo žurnalo „Acta medica Lituanica“ vyriausioji redaktorė, nuo 2002 m. jos iniciatyva įkurto žurnalo „Laboratorinė medicina“ vyriausioji redaktorė.

Profesorė skaitė paskaitas JAV, Švedijoje, Suomijoje, Vokietijoje, Vengrijoje, Kanadoje. Ji yra monografijos „Lipoproteinai“, vadovėlio „Klinikinės biochemijos ir laboratorinės diagnostikos pagrindai“ (2008 m.) autorė, kitų vadovėlių ir mokymo priemonių bendraautorė, jos moksliniai darbai aprašyti daugiau nei 500 straipsnių, iš kurių dalis skelbta žurnaluose „Nature“, „British Medical Journal“, „Atherosclerosis, Journal of Lipid Research“ ir kituose. Nuo 1998 m. buvo 12 tarptautinių ir Lietuvos mokslinių projektų dalyvė ir vadovė.

Kaip aktyvi mokslininkė ir pedagogė, yra apdovanota Alberto Šveicerio aukso medaliu, ji pirmoji Lietuvos mokslų akademijos Vlado Lašo premijos laureatė (1996 m.), Vilniaus universiteto Rektoriaus mokslo premijos laureatė, už profesinę veiklą medicinos bei gamtos mokslų srityje yra pelniusi „Gyvybės medžio“ apdovanojimą, išrinkta Suomijos klinikinės chemijos draugijos garbės nare, Lenkijos medicinos mokslų akademijos tikrąja nare, Alberto Šveicerio pasaulio medicinos akademijos tikrąja nare, yra nusipelnusi Lietuvos sveikatos apsaugos darbuotoja ir apdovanota Lietuvos sveikatos apsaugos darbuotojo Garbės ženklų. 2015 m. išrinkta Vilniaus medicinos draugijos garbės nare.

Šiandien sukaupę mokslinio ir praktinio darbo patirtį profesorė perteikia studentams ir doktorantams, kurie profesorės vadovaujami rengia ir gina daktaro disertacijas (11 doktorantų sėkmingai jas apgynė).

ZITA AUŠRELĖ KUČINSKIENĖ (b. 1948)

Dean during 2002–2012

Habilitated doctor of the biomedical sciences, physician and professor, Z. A. Kučinskienė, was born on 27 April 1948 in Vilnius. In 1972, she graduated with distinction from the medical faculty of Vilnius University and, that same year, began working in the Department of Physiology and Biochemistry. In 1976, Kučinskienė defended her medical doctor's thesis, titled *The Characteristics of Glycosaminoglycans Found in the Urine of Healthy Children Suffering from Inflammatory Diseases (of the Lungs and the Kidneys) and of their Relatives*. In 1988, she defended her habilitation thesis, titled *The Functional Composition of Very Low-density Lipoproteins Found in Healthy Individuals and those Suffering from Dyslipoproteinemias*. She interned and did research at the Karolinska Institute in Stockholm (Sweden), the Lipid Research Laboratory of the Russian Science Academy's Experimental Medicine Institute in St. Petersburg (Russia), and at the University of Wisconsin (USA).

While working at Vilnius University, Kučinskienė has acquired a great deal of experience in practical, scientific, pedagogic and administrative work, starting from the position of senior laboratory assistant, all the way up to the position of professor (1989) and head of the departments of physiology, biochemistry, microbiology and laboratory medicine (since 1988). In 1981, she was invited to work in the Santara Clinics' laboratory at the Vilnius University Hospital. During her tenure there (since 1983), the laboratory has grown to become the largest and the most advanced center of laboratory medicine in the whole country.

Kučinskienė first began to study metabolism disorders. She was the first in Lithuania to use the chromatography method and successfully applied it in her studies of the hereditary pathologies of glycosaminoglycan metabolism. Later, she studied the composition and metabolism of lipids and lipoproteins. For her work on the pathogenesis of atherosclerosis, she received the 2011 Lithuanian Science Prize. She participated in and headed international and Lithuanian projects, funded by the Lithuanian State Studies Foundation and the Research Council of Lithuania.

Kučinskienė is a true member of the Lithuanian Academy of Sciences. She takes an active part in the life of the university as member of the Senate, chairwoman of the Science Committee, and member of the medical faculty council.

Kučinskienė was elected dean of the Faculty of Medicine for two consecutive terms during 2002–2012. During her terms of tenure, the structure of the faculty was optimized, essential repairs to the main faculty building on Čiurlionis St. were made, and technical plans for a new medical campus were drawn up. She was a member of several European committees and councils, namely the European Science Advisory Council and Office of the European Commission, the Executive Committee of the European Medical Science Council and the Standing Committee of the WHO Regional Office for Europe. During 1983–2012, she headed the Lithuanian

Society of Laboratory Medicine and represented that branch of medicine in global and European organizations. In Lithuania, the most important laws and legal documents pertaining to the field of laboratory medicine were prepared under her supervision. She prepared and introduced the doctoral and residency study programs for laboratory medicine, the master's study program for medical biology, and a course on laboratory medicine for students from various study programs.

Kučinskienė also held important positions within Lithuanian governmental institutions and international organizations in Lithuania. She was assistant chair of the National Health Board, an expert for the parliamentary Health Affairs Committee, and currently is a specialist-consultant on laboratory medicine for the Ministry of Health. She is a member of many Lithuanian and international scientific societies. She is one of the founders (2001) of the Baltic Association for Laboratory Medicine (BALM) as well as member and chairwoman (since 1994) of its organizational committee which organizes their congresses; a member and chairwoman (since 2001) of the atherosclerosis congresses of Lithuania and the Baltic States. She was the chief editor of the journal *Acta medica Lituanica*, and since 1999, the chief editor of *Laboratory Medicine*, a journal which she helped establish.

Kučinskienė has delivered lectures in the United States, Sweden, Finland, Germany, Hungary and Canada. She is author of the monograph *Lipoproteins*, the textbook *The Basics of Clinical Biochemistry and Laboratory Diagnostics* (2008) and co-author of several other textbooks and teaching guides. She is the author of about 500 scientific articles, which have appeared in such scientific journals as *Nature*, *The British Medical Journal*, *Atherosclerosis*, *The Journal of Lipid Research* and others. Since 1998, she has participated in and headed 12 international and Lithuanian scientific projects.

Kučinskienė has received a number of important awards: the Albert Schweitzer Gold Medal, the Lithuanian Academy of Science's Vladas Lašas Prize (the first Lithuanian winner, 1996), the Vilnius University Rector's Science Prize, and receiver of the *Tree of Life* Award for her professional accomplishments in the fields of medicine and the natural sciences. She is an elected honorary member of the Finnish Society of Clinical Chemistry, true member of the Polish Academy of Medical Sciences, true member of the Albert Schweitzer World Academy of Medicine, a distinguished Lithuanian public health worker and the recipient of its health mark of honor award. In 2015, she was elected an honorary member of the Vilnius Medical Society. Under Professor Kučinskienė's supervision, 11 doctoral candidates have successfully defended their theses.

Dekanas 2012–2022 m.

Gydytojas genetikas, medicinos mokslų daktaras (HP), profesorius. Gimė 1962 m. lapkričio 1 d. Anykščiuose. 1981 m. baigė Panevėžio 7-ąją vidurinę mokyklą (vėliau pavadinta Juozo Miltinio gimnazija), tais pačiais metais įstojo į Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą, Pediatrijos studijų programą. Baigęs studijas, 1989 m. įsidarbino gydytoju genetiku Respublikinėje Panevėžio ligoninėje.

1991 m. pradėjo dirbti Vilniaus universiteto Žmogaus ir medicininės genetikos katedroje asistentu. Netrukus (1992 m.) įsidarbino Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų (dabar Santaros klinikos) Medicininės genetikos centro gydytoju genetiku. 2001 m. apgynė medicinos mokslų daktaro disertaciją tema „Lietuvos vaikų įgimtų raidos sutrikimų anomalijų etiologija, struktūra ir paplitimas“. 2004 m. A. Utkui suteiktas docento vardas, 2009 m. pradėjo eiti profesoriaus pareigas, 2012 m. metais buvo atlikta habilitacijos procedūra: „Retosios ligos, jų fenomika ir genetinis konsultavimas“, tais pačiais metais suteiktas profesoriaus pedagoginis vardas. Nuo 2012 m. prof. A. Utkus vadovauja Žmogaus ir medicininės genetikos katedrai, VUL Santariškių klinikų Medicininės genetikos centrui ir Medicinos fakultetui.

Profesorius konsultuoja pacientus, sergančius įvairiomis paveldimomis ir įgimtomis genetinėmis ligomis, domisi retomis, paveldimomis nervų ir raumenų sistemos ligomis, teratogeniniais, chromosominiais sindromais.

Prof. A. Utkus Medicinos fakultete aštuonerius metus (nuo 2004 m.) dirbo Podiplominių studijų prodekanu. Nuo 2012 m. yra Lietuvos žmogaus genetikos bei Vilniaus medicinos draugijų pirmininkas, Europos žmogaus genetikos draugijos edukacinio komiteto narys, žurnalų „Laboratorinė medicina“ ir „Sveikatos mokslai“ redakcinių kolegijų narys. Nuo 2017 m. Nacionalinės sveikatos tarybos narys. 2012–2017 m. Medicinos fakulteto Tarybos pirmininkas.

Prof. Algirdas Utkus tobulino žinias Lietuvoje ir užsienyje: Harvardo medicinos mokykloje (JAV), Solt Leik Sičio universiteto ligoninės Medicinos genetikos skyriuje, Viskonsino universiteto Cistinės fibrozės centre ir Veismano centre Madisone (JAV), Podiplominių studijų medicinos institute Maskvoje (Rusija), Marselio de la Timone ligoninės Medicinos genetikos departamente (Prancūzija), Vilniaus universiteto Akušerijos ir ginekologijos klinikoje, Respublikinėje vaikų ligoninėje ir kt.

Profesorius parašė 65 mokslinius straipsnius, yra 8 vadovėlių ir mokomųjų knygų autorius ir bendraautoris.

Vadovaujant prof. A. Utkui buvo restauruotos Medicinos fakulteto auditorijos ir laboratorijos, perimtos ir atnaujintos Gamtos mokslų fakultetui priklausiusios patalpos, modernia technologine įranga pasipuošė fakulteto koridoriai, buvo įkurtos studentų laisvalaikio erdvės, parengtas fakulteto mokslo centro (antrųjų rūmų) techninis projektas. Studentų mokymosi kokybei užtikrinti pradėtos prenumeruoti medicinos literatūros geriausios

ALGIRDAS UTKUS (g. 1962)

duomenų bazės. Profesoriaus iniciatyva suburta Tarptautinio lygio patarėjų taryba, įvykdyta fakulteto struktūrinė reforma, įsteigtas Studijų skyrius, įkurti keturi institutai: Biomedicinos mokslų, Klinikinės medicinos, Sveikatos mokslų ir Odontologijos. Prof. A. Utkaus ir kartu dirbančios bendraminčių komandos pastangomis kasmet didėja Medicinos fakulteto tarptautinis pripažinimas: pasirašyta daugybė bendradarbiavimo, studentų ir dėstytojų mainų sutarčių, pradėtos rengti medicinos ir odontologijos studijos anglų kalba, smarkiai išaugo dėstytojų ir studentų mobilumas.

2016 m. pabaigoje prof. A. Utkus tapo Šv. Kristoforo nominacijos „Už Vilniaus garsinimą mokslo darbais“ laureatu.

ALGIRDAS UTKUS (b. 1962)

Dean during 2012–2022

Habilitated medical doctor (HP), physician, geneticist and professor, A. Utkus, was born on 1 November 1962 in Anykščiai. He graduated from the Panevėžys 7th School (now named after Juozas Miltinis) in 1981 and that same year began his studies in the pediatrics program at the Vilnius University medical faculty. He graduated in 1989, and during 1989–1991 worked as a physician geneticist at the Republican Panevėžys Hospital.

Since 1991, he has been working in the Department of Human and Medical Genetics of Vilnius University, first as an assistant and now as professor. In 1992, he began work as a physician geneticist at the Medical Genetics Center of the Vilnius University Hospital's Santara Clinics. In 2001, he defended his medical doctor's thesis on the *Etiology, Prevalence and Structure of Congenital Anomalies in Lithuania's Children*. He became a docent in 2004, began professorial duties in 2009, and received the title of professor in 2012, after completing his habilitation procedure with a work on *Rare Disease Phenomena and Genetic Counseling*. Since 2012, he has been the head of the Department of Human and Medical Genetics of the medical faculty and the Medical Genetics Center of the Vilnius University Hospital's Santara Clinics as well as dean of the medical faculty.

Utkus consults patients suffering from various hereditary and congenital diseases; is interested in rare hereditary diseases of the nervous and muscle systems, teratogenesis, and chromosomal abnormalities.

From 2004–2012, Utkus was associate dean for postgraduate studies. Since 2012, he is the chair of the Lithuanian Society of Human Genetics and of the Vilnius Medical Society, a member of the Education Committee of the European Society of Human Genetics as well as a member of the editorial boards of the journals *Laboratorinė medicina (Laboratory Medicine)* and *Sveikatos mokslai (Health Sciences)*. From 2012–2017, he was chair of the medical faculty's council, and since 2017 is a member of the National Health Council.

Utkus received professional training in Lithuania and abroad: at the Harvard Medical School (Boston, USA); the Salt Lake City University Hospital's Division of Medical Genetics (Salt Lake City, USA); Wisconsin University's Cystic Fibrosis Center and the Waisman Center (Madison, USA); the Postgraduate Medical Institute (Moscow, Russia); the Department of Medical Genetics at the Hôpital de la Timone (Marseille, France); the Obstetrics and Gynecology Clinic of Vilnius University; the Republican Children's Hospital in Vilnius and elsewhere.

Utkus is the author of 65 scientific articles; author and co-author of 8 medical textbooks and methodological monographs.

Under his leadership, the auditoriums and laboratories which the medical faculty took over from the natural sciences faculty at the Čiurlionis St. campus have been renovated and modernized; a large monitor and computer terminals were installed in the entryway to the medical faculty; lounge areas for students were created; and the technical project for the new (second) medical campus was prepared. In order to increase the quality of medical education, the best medical literature databases have been ordered. At Utkus's initiative, an international board of advisors has been formed, structural reforms of the faculty carried out, a new Studies Department established as well as four new institutes: the Institute of Biomedical Sciences, the Institute of Clinical Medicine, the Institute of Dentistry and the Institute of the Health Sciences. Due to the efforts of Utkus and his team, the international recognition and prestige of the medical faculty grows every year: many cooperation as well as student and faculty exchange agreements have been signed, medical and dental courses in English initiated. The mobility of faculty and students has increased greatly.

At the end of 2016, Utkus won the City of Vilnius St. Christopher statuette for promoting Vilnius with his scientific work.

Dekanas nuo 2022 m.

Gydytojas neurologas, medicinos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1968 m. sausio 18 d. Biržuose. 1985 m. aukso medaliu baigė Biržų 2-ąją vidurinę mokyklą. 1985-1991 m. studijavo ir su pagyrimu baigė Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą. 1995 m. suteikta gydytojo neurologo kvalifikacija. Tais pačiais metais pradėjo dirbti Vilniaus universiteto Medicinos fakultete. 1999 m. apgynė medicinos mokslų daktaro disertaciją tema „Intrakranijinė kraujotaka ir klinika esant vidinės miego arterijos obstrukcijai“. Stažavosi Geteborgo (Švedija), Lojolos (JAV) universitetų ligoninėse, lankė kursus Zalcburge (Austrija), Maastrichto (Olandija), Miuncheno (Vokietija) universitetuose.

1995 m. pradėjo dirbti Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikose (dabar Santaros klinikos); dabartinės pareigos – vyresnysis gydytojas neurologas. Nuo 1995 m. Vilniaus universiteto Neurologijos, vėliau – Neurologijos ir neurochirurgijos klinikos asistentas, lektorius, docentas. 2012 m. pradėjo eiti profesoriaus pareigas. Nuo 2015 m. – Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Neurologijos ir neurochirurgijos klinikos vedėjas. 2017-2022 m. VU Medicinos fakulteto Klinikinės medicinos instituto direktorius.

Prof. D. Jatužis skaito paskaitas, veda seminarus, mokymus gydytojams ir kitiems sveikatos priežiūros specialistams Lietuvoje bei užsienyje.

Pristatė daugiau kaip 100 žodinių ir standinių pranešimų tarptautinėse ir nacionalinėse konferencijose; skaitė kviestines paskaitas ir pranešimus Geteborge, Taline, Belgrade, Rygoje, Tartu, Gdanske, Tbilisyje, Almatoje, Berlyne, Astanoje, Taškente, Kišiniove, Minske, Sankt-Peterburge ir kt.

Moksliniai interesai: insulto profilaktika, diagnostika, gydymas, priežiūros organizacija; galvos smegenų kraujagyslių ultragarsiniai tyrimai; galvos skausmas ir svaigimas.

Profesorius yra 15 mokomųjų knygų bendraautorius. Paskelbė 65 mokslinius straipsnius Clarivate Analytics WoS žurnaluose.

2014-2023 m. profesorius ženkliai prisidėjo kuriant ir plėtojant Lietuvos insulto gydymo centrų ir tarpinės pagalbos ligoninių tinklą bei Lietuvos nacionalinę insulto gydymo politiką, kuri leido Lietuvoje reikšmingai padidinti intraveninės trombolizės ir mechaninės trombektomijos prieinamumą ūminio insulto pacientams.

Lietuvos neurologų asociacijos ir Lietuvos insulto asociacijos prezidentas. Lietuvos Klinikinės neurofiziologijos ir neurosonologijos draugijos narys. Europos insulto organizacijos tikrasis narys. 2011-2015 m. buvo Šiaurės šalių insulto draugijos prezidentas.

Lietuvos verslo paramos agentūros projektų ekspertas. Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos ekspertas. Sveikatos apsaugos ministerijos specialistas konsultantas neurologijai. Insulto integruotos sveikatos priežiūros valdymo komiteto narys. Pasaulio Neurologų Federacijos edukacinės veiklos koordinatorius Lietuvai. Mokslinio recenzuojamo žurnalo „Neurologijos seminarai“ atsakingasis redaktorius, „European Stroke Journal“ ir „Acta

DALIUS JATUŽIS (g. 1968)

Medica Lituanica“ redakcinės kolegijos narys. „Medicina-Lithuania“ kviestinis redaktorius. Mokslinių žurnalų „Medical Science Monitor“, „Neuroepidemiology“, „American Journal of Case Reports“, „Diagnostics“, „BMJ Open“, „BMC Neurology“, „Journal of Clinical Medicine“, „Medical Hypotheses“, „Life“, „Clinical Case Reports“ ir kt. recenzentas. Daugelio tarptautinių multicentrinių klinikinių tyrimų pagrindinis tyrėjas ir koordinatorius Lietuvoje.

2015 m. jam suteiktas nusipelnusio Lietuvos gydytojo vardas ir nusipelnusio Lietuvos gydytojo garbės ženklas. 2021 m. rugpjūčio 27 d. už lyderystę plėtojant bendradarbiavimą tarp insulto specialistų Baltijos bei Šiaurės šalių regione ir ūminio insulto pagalbos teikimo pasiekimus Lietuvoje įteiktas prestižinis „Nordic Stroke Award“ apdovanojimas – aukščiausias insulto specialistų pripažinimas Šiaurės šalyse.

DALIUS JATUŽIS (b. 1968)

Dean since 2022

Neurologist, PhD in Medical Sciences, professor. Born on 18 January 1968 in Biržai. He completed his studies with distinction at Biržai 2nd High School in 1985. From 1985 to 1991, he studied at the Faculty of Medicine of Vilnius University, where he graduated Cum Laude. He received his qualification as a neurologist in 1995. That same year he started working at the Faculty of Medicine of Vilnius University. In 1999 he defended his doctoral dissertation in medical sciences on the topic *Intracranial Blood Flow and Clinical Aspects of Internal Carotid Artery Obstruction*. He completed internships at hospitals affiliated with the universities of Gothenburg (Sweden) and Loyola (USA) and attended courses in Salzburg (Austria), Maastricht (Netherlands), and Munich (Germany), among others.

He began working at Santariškių Klinikos of Vilnius University Hospital (now Santaros Klinikos) in 1995. Current position: Senior Neurologist. Since then, he has held positions as an assistant, lecturer, and associate professor at Vilnius University's Department of Neurology, later the Department of Neurology and Neurosurgery. In 2012 he was appointed professor. Since 2015, he has been the head of the Department of Neurology and Neurosurgery at the Faculty of Medicine of Vilnius University. From 2017 to 2022, he served as the director of the Clinical Institute at the Faculty of Medicine of Vilnius University.

Professor Dalius Jatužis delivers lectures, conducts seminars, and provides training for doctors and other medical staff in Lithuania and abroad. He has presented more than 100 oral and poster presentations at international and national conferences and delivered lectures and presentations in cities such as Gothenburg, Tallinn, Belgrade, Riga, Tartu, Gdansk, Tbilisi, Almaty, Berlin, Astana, Tashkent, Chisinau, Minsk, St. Petersburg and other cities.

His research interests include the prevention, diagnosis and treatment of strokes, the organisation of healthcare, the ultrasonographic examination of cerebral blood vessels, headaches, and dizziness.

Professor is a co-author of 15 textbooks. He has published 65 scientific articles in journals listed in the Clarivate Analytics Web of Science. His H-index (Google Scholar) is 22.

From 2014 to 2023, he made significant contributions to the development of stroke treatment centres, emergency hospitals, and national stroke treatment policies in Lithuania, significantly increasing the availability of intravenous thrombolysis and mechanical thrombectomy for acute stroke patients in the country.

He serves as the President of the Lithuanian Neurologists' Association and the Lithuanian Stroke Association. He is a member of the Lithuanian

Clinical Neurophysiology and Neurosonology Society and a full member of the European Stroke Organisation. He served as the president of the Nordic European Stroke Society from 2011 to 2015.

He is a project expert for the Lithuanian Business Support Agency and an expert at the State Health Care Accreditation Service under the Ministry of Health. He serves as a specialist consultant for neurology at the Ministry of Health, a member of the Stroke Integrated Healthcare Management Committee, the coordinator of educational activities for Lithuania within the World Federation of Neurology. He is the responsible editor of the scientific peer-reviewed journal *Neurologijos Seminarai*, a member of the editorial boards of the *European Stroke Journal* and *Acta Medica Lituanica*, and a guest editor for *Medicina-Lithuania*. He acts as a reviewer for several international journals, including *Medical Science Monitor*, *Neuroepidemiology*, *American Journal of Case Reports*, *Diagnostics*, *BMJ Open*, *BMC Neurology*, *Journal of Clinical Medicine*, *Medical Hypotheses*, *Life*, and *Clinical Case Reports*. He is the principal investigator and coordinator for many international multicentre clinical trials in Lithuania.

In 2015 he received the title and honorary insignia of Distinguished Lithuanian Physician. On 27 August 2021, he was awarded the prestigious Nordic Stroke Award, the highest recognition for stroke specialists in the Nordic countries, for his leadership in fostering collaboration among stroke specialists in the Baltic and Nordic countries and his achievements in acute stroke care in Lithuania.

LITERATŪRA / SOURCES

1. *Alma Mater Vilnensis: Vilniaus universiteto istorijos bruožai*. Antras pataisytas ir papildytas leidimas. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2012.
2. Baliński, M. *Dawna Akademia Wileńska. Próba jej historii od założenia w roku 1579 do ostatecznego jej przekształcenia w roku 1803*. Petersburg, 1862.
3. Bieliński J. *Uniwersytet Wileński (1579–1831)*. T. 1–3. Kraków, 1899–1900.
4. Bieloszabski W., Bieloszabska F. W. Wspomnienie Pośmiertnie Kazimierz Pelczar. *Polski Tygodnik Lekarski*. Warszawa, 1955; 10(1): 119–123.
5. Bortkiewicz-Rodziewiczowa J. Pamięci Prof. Dra. Aleksandra Safarewicza. *Pam. Wil. Tow. Lek.* Wilno, 1936; 12(3-4): 16–19.
6. Dybicki J. *Śladami życia Stanisława Hillera*. Gdańsk, 2008.
7. *Encyklopedia Ziemi Wileńskiej*. T. 37, 64. Bydgoszcz, 2008.
8. Hiller S. K. Ludzie Akademii Medycznej w Gdańsku. Gdańsk, 2004, p. 49–61.
9. Kilijus J., sudarytojas ir vertėjas. *Georgo Forsterio laiškai iš Vilniaus*. Vilnius, 1988.
10. Leśniewski M. Akademickie środowisko Wilna II połowy XX wieku. In: *Zawód lekarza na Ziemiach Polskich w XIX i XX wieku*. Warszawa, 2009, p. 115–129.
11. Lewicki K. *Michał Reicher – jego wpływ na rozwój polskiej anatomii*: Doktorat. Gdańsk, 2010.
12. *Lietuvos centrinis valstybės archyvas*. F. 175, ap. 3IX, b. 50-80; 84–95.
13. Łobżowa H. Wspomnienie o Profesora Aleksandrze Januszkiewiczza. *Polski Tygodnik Lekarski*. Warszawa, 1956; 26 (9): 1317–1319.
14. Łossowski P. *Likwidacja Uniwersytetu Stefana Batorego przez Władze Litewskie w Grudniu 1939 roku*. Warszawa, 1991.
15. Michejda K. *Wspomnienia chirurga*. Gdańsk, 1968.
16. *Mūsų gydytojai: žinynas*. Vilnius: Lietuvos gydytojų sąjunga, 1998.
17. Pawlas T. *Ludzie Akademii Medycznej w Gdańsku*. Gdańsk, 2009, p. 74–82.
18. Piročkinas A., Šidlauskas A. *Mokslas senajame Vilniaus universitete*. Vilnius, 1984.
19. *Polski Słownik Biograficzny*. T. 2, 8, 10, 11. Wrocław-Kraków-Warszawa, 1936–1965.
20. Trzebiński S. *Wydział Lekarski Uniwersytetu Stefana Batorego w latach 1919–1929*. Wilno, 1931.
21. Uroczyste posiedzenie ku uczczeniu pamięci prof. dr. Kazimierza Karaffy-Korbutta. *Archiwum Higieny*. Wilno, 1936; 4 (1): LXII–LXVII.
22. *Vilniaus medicinos istorijos almanachas*. T. 1. – Vilnius, 1997; T. 2. – Vilnius, 2006.
23. *Vilniaus universiteto istorija*. Vilnius, 1994.
24. Wrzosek A. *Wskrzeszenie Uniwersytetu Wileńskiego w r. 1919*. Wilno, 1929.
25. Žalnora A. *Visuomenės sveikatos mokslo raida Vilniaus Stepono Batoro universiteto Medicinos fakultete ir visuomenės sveikatos būklė Vilniaus krašte 1919–1939 metais*: Doktoro disertacija. Vilnius, 2015.

Viršelio dailininkas / Cover design **Giedrius Kuzmickas**
Lietuvių kalbos redaktorė / Lithuanian language editor **Jolanta Storpirstienė**
Maketavo / Layout **Vida Vaidakavičienė**

Išleido Vilniaus universiteto leidykla. Saulėtekio al. 9, LT-10222 Vilnius
info@leidykla.vu.lt, www.leidykla.vu.lt

Knygos internete *knygynas.vu.lt*. Mokslo periodikos žurnalai *zurnalai.vu.lt*
Spausdino UAB „Baltijos kopija“. Kareivių g. 13b, LT-09109 Vilnius
6 sp. l. 5,4 aut. l. Tiražas 100 egz.

ISBN 978-609-07-1014-2

9 786090 710142

knygynas.vu.lt zurnalai.vu.lt